

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

**Π.Μ.Σ.: «Επιστήμες της Αγωγής: Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και στη
Δια Βίου Κατάρτιση - Επιμόρφωση»**

Διπλωματική Εργασία (Δ.Ε.)

**«Συγκριτική προσέγγιση του μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών
2015-2023. Ανάλυση περιεχομένου κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε.»**

Μάρκου Ευαγγελία

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Ευαγγελία Καλεράντε

Επιτροπή: Πλιόγκου Βασιλική - Τζάρτζας Γεώργιος

Φλώρινα 2024

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες για την ευκαιρία που μου δόθηκε να συγγράψω τη διπλωματική εργασία με τίτλο «Συγκριτική προσέγγιση του μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών 2015-2023. Ανάλυση περιεχομένου κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε.» στα πλαίσια του Π.Μ.Σ.: «Επιστήμες της Αγωγής: Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και στη Δια Βίου Κατάρτιση - Επιμόρφωση», του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, της Σχολής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Ήταν μια πολύ ενδιαφέρουσα και διαδικασία, που με βοήθησε να εμβαθύνω σε ένα σημαντικό θέμα και να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια, κυρία Ευαγγελία Καλεράντε για την υποστήριξη, τις καθοδηγήσεις και την κατανόησή της κατά τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσης διπλωματικής εργασίας.

Τέλος, θέλω να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου για την ευκαιρία που μου παραχωρήθηκε να συνεισφέρω στο γνωστικό πεδίο και να συνεργαστώ με επαγγελματίες όπως οι καθηγητές και οι συμφοιτητές του παρόντος μεταπτυχιακού προγράμματος. Είμαι βέβαιη ότι αυτή η εμπειρία θα με στηρίξει στο μέλλον και θα συμβάλει στην προσωπική μου και στην επαγγελματική μου ανάπτυξη.

Πάνω απ' όλα, όμως, οφείλω ένα τεράστιο ευχαριστώ στα παιδιά μου και τον σύζυγό μου, για την υπομονή που έδειξαν, για την κατανόησή τους και την αμέριστη στήριξή τους. Για τον χρόνο που τους στέρησα, για να ολοκληρώσω τις μεταπτυχιακές μου σπουδές, τους αφιερώνω αυτή τη διπλωματική μου εργασία!

Με εκτίμηση,

Μάρκου Ευαγγελία

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία επικεντρώνεται στη συγκριτική ανάλυση των πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023, με έμφαση στην ανάλυση περιεχομένου κειμενικού λόγου της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Δ.Ο.Ε.). Η εργασία διερευνά τις προσεγγίσεις και πτυχές των διαφόρων πλαισίων αξιολόγησης που εφαρμόζονται κατά την εν λόγω περίοδο, αναδεικνύοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε προσέγγισης.

Μέσω μιας λεπτομερούς ανάλυσης του κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε., η έρευνα αναδεικνύει τις προτιμήσεις, τις πολιτικές προτεραιότητες και τους στόχους που καθορίστηκαν κατά την περίοδο αυτή. Επιπλέον, παρέχει τις αντιδράσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας έναντι των συγκεκριμένων πλαισίων αξιολόγησης.

Κατά τη διάρκεια της έρευνας, προκύπτει ότι το πλαίσιο αξιολόγησης παρουσίασε ορισμένες επιτυχίες στην προώθηση της ισότητας και της αξιοκρατίας στο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά αντιμετώπισε παράλληλα και προκλήσεις. Ανάμεσα σε αυτές περιλαμβάνονται η δυσκολία στην αντικειμενική μέτρηση της διδακτικής ποιότητας, η ανάγκη για συνεχείς ενημερώσεις των μεθοδολογιών και η ανάγκη για διαφοροποίηση στην αξιολόγηση.

Ως προτάσεις για μελλοντικές έρευνες ή βελτιώσεις προτείνεται η ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων και εργαλείων αξιολογήσεων που θα είναι πιο αντικειμενικά, ευέλικτα και διαφοροποιημένα, καθώς και η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε θέματα αξιολόγησης.

Λέξεις κλειδιά:

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών, Εκπαιδευτική πολιτική, Νόμος 4823/2021, Διαχείριση εκπαιδευτικών αλλαγών

Abstract

This thesis focuses on the comparative analysis of the teacher evaluation frameworks implemented in Greece during the period 2015-2023, with an emphasis on the content analysis of the textual discourse of the Greek Teachers' Federation. The paper explores the approaches and aspects of the various evaluation frameworks applied during the period in question, highlighting the advantages and disadvantages of each approach.

Through a detailed analysis of the textual discourse of the Greek Teachers' Federation, the research highlights the preferences, political priorities and goals set during this period. In addition, it provides the reactions of the educational community towards the specific assessment frameworks.

During the research, it appears that the assessment framework has shown some successes in promoting equity and meritocracy in the education system, but it has also faced challenges. These include the difficulty in objectively measuring teaching quality, the need for continuous updates of methodologies and the need for differentiation in assessment.

As suggestions for future research or improvements, the development of new approaches and assessment tools that will be more objective, flexible and differentiated, as well as the continuous professional development and training of teachers in assessment matters are proposed.

Keywords:

Teacher evaluation, Education policy, Law 4823/2021, Management of educational changes

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	2
Περίληψη.....	3
Λέξεις κλειδιά:	3
Abstract	4
Keywords:.....	4
Πίνακας Περιεχομένων.....	5
Κατάλογος Σχημάτων	8
Εισαγωγή.....	9
Σκοπός... ..	10
Μεθοδολογία.....	11
Δομή της διπλωματικής.....	12
1ο. Κεφάλαιο: «Αξιολόγηση εκπαιδευτικών».....	13
1.1 Ο ρόλος της αξιολόγησης στην ποιότητα της διδασκαλίας.....	13
1.2 Η σύνδεση με τη μαθησιακή επίδοση των μαθητών	15
1.3 Κίνητρο για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη	16
1.4 Στόχοι Αξιολόγησης.....	18
1.5 Προβλήματα και κριτική της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών	19
1.6 Ο ρόλος των διευθυντών/ντριών στην αξιολόγηση	19
2ο. Κεφάλαιο: «Ανασκόπηση του θεωρητικού πλαισίου σχετικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών».....	21
2.1 Θεωρητικά μοντέλα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών.....	21
2.1.1 Τεχνοκρατικό Μοντέλο	21
2.1.2 Ανθρωπιστικό Μοντέλο.....	21

2.2	Νόμος 4327/2015: Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις	22
2.2.1	Βασικά σημεία νόμου 4327/2015.....	22
2.2.2	Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 4327/2015	24
2.3	Παρουσίαση του νόμου 4692/2020 για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών	24
2.3.1	Βασικά σημεία νόμου 4692/2020.....	24
2.3.2	Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 4692/2020	28
2.4	Παρουσίαση του νόμου για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών 4823/21	29
2.4.1	Βασικά σημεία νόμου 4823/21.....	29
2.4.2	Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 4823/21	31
2.5	Νόμος 5014/2023 με τις διατάξεις για έναρξη της αξιολόγησης.....	32
2.5.1	Βασικά σημεία νόμου 5014/2023.....	32
2.5.2	Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 5014/2023	34
2.6	Σύγκριση των Νόμων Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών στην Ελλάδα (2015-2023)....	35
2.6.1	Σύγκριση και Ανάλυση.....	36
2.6.2	Διαφορές στις θεωρητικές βάσεις των νόμων.....	36
3ο.	Κεφάλαιο: «Επικαιρότητα - Στάσεις απέναντι στις Νομοθεσίες Αξιολόγησης»	38
4ο.	Κεφάλαιο: «Ανάλυση Περιεχομένου Κειμενικού Λόγου της Δ.Ο.Ε.».....	43
4.1	Γενικά στοιχεία	43
4.2	Συγκριτική προσέγγιση Δελτίων τύπου της Δ.Ο.Ε. σχετικά με την αξιολόγησης...44	
4.2.1	Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 1376/2017)	44
4.2.2	Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 2323/2022)	44
4.2.3	Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 317/2023)	45
4.2.4	Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 517/2023)	45
4.3	Η Δ.Ο.Ε. σχετικά με το πλαίσιο της αξιολόγησης.....	46

5ο. Κεφάλαιο: «Επιπτώσεις των νομικών πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα 2015-2023 στην Εκπαιδευτική Κοινότητα σύμφωνα με την Δ.Ο.Ε.».....	49
5.1 Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.)	49
5.2 Ανάλυση των επιπτώσεων που προκύπτουν από το νέο πλαίσιο αξιολόγησης.....	49
5.2.1 Πίεση και άγχος.....	50
5.2.2 Αλλαγές στη μεθοδολογία διδασκαλίας	50
5.2.3 Εστίαση στα αποτελέσματα	51
5.2.4 Αύξηση της γραφειοκρατίας	52
5.2.5 Αντίκτυπο στην επαγγελματική ικανοποίηση.....	52
5.2.6 Προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών.....	53
5.3 Αντιδράσεις και αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας / ΔΟΕ για τα νομικά πλαίσια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών 2015-2023.....	53
5.3.1 Αντιλήψεις για τις Πολιτικές της Αξιολόγησης.....	54
5.3.2 Αντιδράσεις για τις πολιτικές της αξιολόγησης.....	55
6ο. Κεφάλαιο: «Συμπεράσματα».....	56
6.1 Συνοψίζοντας τα κύρια ευρήματα.....	56
6.2 Προκλήσεις	60
6.3 Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.....	62
Βιβλιογραφία.....	63
Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία	63
Ξενόγλωσση βιβλιογραφία	66

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1.1: Βασικοί στόχοι της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.	18
Σχήμα 5.1: Σημαντικές επενέργειες των πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα 2015-2023 στην εκπαιδευτική κοινότητα.	50

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται ένα καινοτόμο ζήτημα, αυτό της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, με έμφαση στις μεταρρυθμίσεις και τα νομικά πλαίσια που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί ένα κρίσιμο στοιχείο για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, τη λογοδοσία και την επαγγελματική ανάπτυξη. Ωστόσο, οι προσεγγίσεις και οι πρακτικές αξιολόγησης έχουν διαφοροποιηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, προκαλώντας διάφορες αντιδράσεις και απόψεις εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Από το 2015 έως το 2023, η Ελλάδα υπήρξε μάρτυρας πολλαπλών νομοθετικών αλλαγών και πολιτικών που στόχευαν στην αναμόρφωση του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές περιλάμβαναν διαφορετικά νομοθετικά πλαίσια αξιολόγησης, με στόχο την εξισορρόπηση μεταξύ της λογοδοσίας και της υποστήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Η παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζει στη συγκριτική προσέγγιση αυτών των νομοθετικών πλαισίων, αναλύοντας την κειμενική προσέγγιση της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Δ.Ο.Ε.), για να αναδείξει τις αλλαγές, τις επιπτώσεις και τις αντιδράσεις που προκάλεσαν στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Συγκεκριμένα, η διπλωματική εργασία θα εξετάσει τις νομοθετικές αλλαγές, τις πρακτικές εφαρμογές, καθώς και τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτικών ενώσεων. Μέσα από μια κριτική ανάλυση, θα αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων προσεγγίσεων, ενώ θα προταθούν πιθανές λύσεις και βελτιώσεις για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η εστίαση στην περίοδο 2015-2023 είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από έντονη κινητικότητα και μεταβολές στον τομέα της εκπαίδευσης, αντανακλώντας τις προσπάθειες της ελληνικής πολιτείας να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως οι Νόμοι 4327/2015, 4547/2018 και 4823/2021, εισήγαγαν νέα κριτήρια και διαδικασίες αξιολόγησης, προκαλώντας ποικίλες αντιδράσεις από τους εκπαιδευτικούς και τα συνδικαλιστικά τους όργανα.

Σύμφωνα με το θέμα της παρούσας έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα και οι υποθέσεις της εργασίας για τη συγκριτική προσέγγιση του πλαισίου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (2015-2023) και την ανάλυση περιεχομένου κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε. αποτελούν τα εξής: Πώς έχει εξελιχθεί το πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από το 2015 έως το 2023; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα θα προκύψει από τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις νομοθετικές αλλαγές και τις πρακτικές αξιολογήσεις που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Ένα δεύτερο ερώτημα είναι: Ποιες είναι οι κύριες αρχές και οι παράμετροι του πλαισίου αξιολόγησης κατά τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος; Η ανάλυση των στοιχείων που καθορίζουν τον τρόπο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών θα συμβάλει στην κατανόηση των θεμελιωδών αρχών και παραμέτρων του πλαισίου αξιολόγησης. Τρίτο ερευνητικό ερώτημα είναι: Ποιες είναι οι απόψεις της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση κατά την περίοδο αυτή; Η διεξαγωγή βιβλιογραφικής έρευνας του κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε. θα βοηθήσει στην καταγραφή των απόψεων και της στάσης της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος απέναντι στο πλαίσιο αξιολόγησης. Τέταρτο ερευνητικό ερώτημα είναι: Πώς έχει επηρεάσει η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών την εκπαιδευτική πολιτική και την ποιότητα της εκπαίδευσης; Η ανάλυση της συσχετιστικής επίδρασης της αξιολόγησης στην πολιτική και την εκπαιδευτική ποιότητα θα φωτίσει τον τρόπο με τον οποίο

οι πρακτικές αξιολόγησης έχουν επιδράσει στην εκπαιδευτική κοινότητα και το ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα. Και το τελικό ερευνητικό ερώτημα που μπορεί να προστεθεί για περαιτέρω διερεύνηση είναι: Ποιες είναι οι συγκεκριμένες δράσεις και στρατηγικές που έχει υιοθετήσει η Δ.Ο.Ε. για να αντιδράσει ή να προσαρμοστεί στις αλλαγές του πλαισίου αξιολόγησης κατά την περίοδο 2015-2023; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση των ενεργειών της Δ.Ο.Ε. και της επιρροής της στις εκπαιδευτικές πολιτικές.

Αυτά τα ερωτήματα θα επιτρέψουν μια βαθύτερη και συστηματική κατανόηση των αλλαγών στο πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του ρόλου της.

Σκοπός

Η παρούσα διπλωματική εργασία, επιδιώκει μια συγκριτική προσέγγιση του πλαισίου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στην περίοδο 2015-2023, εστιάζοντας ιδιαίτερα στον νόμο 4823/21, γνωστό και ως «ο νόμος Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών». Η διπλωματική εργασία αποσκοπεί στον εντοπισμό και την ανάλυση των κύριων σημείων που προκύπτουν από τις αλλαγές στο πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια της περιοδικής αυτής εξέλιξης.

Ο βασικός σκοπός της έρευνας είναι να παρουσιάσει μια λεπτομερή και τεκμηριωμένη σύγκριση μεταξύ του προηγούμενου πλαισίου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (περίοδος 2015-2020) και των νέων διατάξεων που επιφέρει ο νόμος 4823/21. Αποσκοπεί στην κατανόηση των βασικών αλλαγών, των προοπτικών και των εκπαιδύσεων που υφίστανται στον χώρο της.

Στόχος είναι η παρουσίαση μιας σφαιρικής και αναλυτικής εικόνας του νέου πλαισίου αξιολόγησης, εξετάζοντας παράλληλα τον λόγο / κείμενα της (Δ.Ο.Ε. / Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος) και την αντίληψή της για το θέμα.

Τα κείμενα της Δ.Ο.Ε. συχνά περιλαμβάνουν λεπτομερείς αναλύσεις και κριτικές για τις διάφορες νομοθετικές αλλαγές που εισήχθησαν κατά την περίοδο 2015-2023. Εστιάζουν στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των νέων νόμων, όπως ο Νόμος 4327/2015, ο Νόμος 4692/2020, ο Νόμος 4823/2021 και ο Νόμος 5014/2023. Η Δ.Ο.Ε. αναλύει πώς αυτές οι νομοθετικές αλλαγές επηρεάζουν την καθημερινή διδακτική πρακτική, την επαγγελματική ανάπτυξη και την ψυχολογική ευημερία των εκπαιδευτικών.

Στα κείμενά της, η Δ.Ο.Ε. συχνά προβάλλει επιχειρήματα κατά των πολιτικών αξιολόγησης, υποστηρίζοντας ότι αυτές αυξάνουν την πίεση και το άγχος των εκπαιδευτικών, δημιουργούν γραφειοκρατικά βάρη και υπονομεύουν το πνεύμα συνεργασίας στα σχολεία. Επισημαίνει επίσης την ανάγκη για ένα δίκαιο και αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης που να λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές συνθήκες και ανάγκες των εκπαιδευτικών.

Η έρευνα εντάσσεται στο επιστημονικό πεδίο της εκπαιδευτικής διοίκησης, του εκπαιδευτικού δικαίου και της πολιτικής εκπαίδευσης. Με βάση την ανάλυση του νομοθετικού πλαισίου και του λόγου της Δ.Ο.Ε., επιδιώκεται η προσφορά στην εκπαιδευτική κοινότητα και τους ερευνητές ένα βαθύτερο κατανοητικό πλαίσιο σχετικά με τις αλλαγές στο πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.

Μέσω της παρούσας έρευνας, αναμένεται η συνεισφορά στην κριτική σκέψη και στην καλύτερη κατανόηση των διαδικασιών, διεργασιών των αξιολογήσεων στον εκπαιδευτικό

τομέα, παράλληλα με τη συζήτηση για πιθανές βελτιώσεις στο πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.

Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία της παρούσας έρευνας ακολουθεί έναν συνδυασμό βιβλιογραφικής έρευνας και ανάλυσης περιεχομένου, με σκοπό τη συγκριτική προσέγγιση των πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στην περίοδο 2015-2023. Η έρευνα εστιάζει ιδιαίτερα στον κειμενικό λόγο της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.), αναδεικνύοντας τις αντιδράσεις και τις θέσεις του κλάδου απέναντι στις μεταρρυθμίσεις.

Αρχικά, η βιβλιογραφική έρευνα επικεντρώνεται σε επιστημονικά άρθρα, βιβλία και επίσημα έγγραφα που αναλύουν την εκπαιδευτική αξιολόγηση και τις σχετικές εκπαιδευτικές πολιτικές κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Συγκεκριμένα, γίνεται αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων όπως η Google Scholar, το JSTOR, ResearchGate και το Scopus για την εξεύρεση σχετικών πηγών. Η επιλογή της βιβλιογραφίας βασίζεται σε κριτήρια όπως η σχετικότητα με το θέμα, η εγκυρότητα και η χρονική επικαιρότητα των δημοσιεύσεων. Σημαντικά έργα που αναλύουν τις εκπαιδευτικές πολιτικές και τις πρακτικές αξιολόγησης περιλαμβάνονται για την κατανόηση της γενικότερης εικόνας και της εξέλιξης των εκπαιδευτικών πλαισίων στην Ελλάδα (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

Η βιβλιογραφική έρευνα στοχεύει στην κατανόηση της εξέλιξης των πλαισίων αξιολόγησης, ανιχνεύοντας κύριες τάσεις και προκλήσεις που αναδεικνύονται στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία. Οι νόμοι 4327/2015, 4692/2020, 4823/2021 και 5014/2023 εξετάζονται λεπτομερώς, προσφέροντας μια συνολική κατανόηση της εξέλιξης των πολιτικών αξιολόγησης στην Ελλάδα. Κάθε νόμος αναλύεται ως προς το περιεχόμενο, τους στόχους, τις διαδικασίες και τις επιπτώσεις του, ενώ δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις αλλαγές και τις συνέπειες που αυτές οι πολιτικές επέφεραν στην εκπαιδευτική κοινότητα (E-nomothesia.gr/N. 4327/2015, 2015), (E-nomothesia/N.4692/2020, 2020), (Νόμος 4823/2021, 2021), (N. 5014/2023, 2023).

Η ανάλυση περιεχομένου χρησιμοποιείται για την κατηγοριοποίηση και την ανάλυση του κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε. Αυτή η μέθοδος επιτρέπει την αποδόμηση του λόγου σε κατηγορίες όπως οι στόχοι της αξιολόγησης, οι δείκτες αξιολόγησης, η μεθοδολογία και η διαδικασία αξιολόγησης, οι φορείς αξιολόγησης και οι εκθέσεις καταγραφής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Η ανάλυση περιεχομένου πραγματοποιείται με τη χρήση λογισμικού με αναζήτηση λέξεων κλειδιά σε κείμενα ηλεκτρονικής μορφής, που διευκολύνει την οργάνωση και την ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων. Με τη χρήση αυτής της μεθόδου, αναδεικνύονται οι θεματικές ενότητες και οι τάσεις που επικρατούν στον λόγο της Δ.Ο.Ε., προσφέροντας μια βαθύτερη κατανόηση των αντιλήψεων και των αντιδράσεων των εκπαιδευτικών στις πολιτικές αξιολόγησης (ΔΟΕ / Δελτίο Τύπου -Αρ. Πρωτ. 2323, 2022), (ΔΟΕ-Δελτίο Τύπου (Αρ. Πρωτ. 701), 2023), (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 1376), 2017), (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 317), 2023), (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 517), 2023).

Η συνδυασμένη προσέγγιση της βιβλιογραφικής έρευνας και της ανάλυσης περιεχομένου επιτρέπει μια πολυστρωματική κατανόηση του πεδίου της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Αναδεικνύονται οι διαφορές και οι συνδέσεις μεταξύ των πλαισίων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2015-2023, προσφέροντας μια συνολική εικόνα των επιπτώσεων και των αντιδράσεων στην εκπαιδευτική κοινότητα. Με αυτόν τον τρόπο, η έρευνα συμβάλλει στην κατανόηση των δυνατοτήτων και των περιορισμών των πολιτικών

αξιολόγησης, παρέχοντας πολύτιμα δεδομένα για τη μελλοντική βελτίωση των εκπαιδευτικών πλαισίων.

Η χρήση αναγνωρισμένων μεθόδων ανάλυσης και η ενσωμάτωση ευρέως αποδεκτής βιβλιογραφίας εξασφαλίζουν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των ευρημάτων της έρευνας. Με την εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας, η παρούσα εργασία προσφέρει μια ολοκληρωμένη και κριτική προσέγγιση στο ζήτημα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, αναδεικνύοντας τις κύριες προκλήσεις και προοπτικές για την περαιτέρω βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα (Ψιλούτσικου, 2023).

Δομή της διπλωματικής

Η βασική διάρθρωση της διπλωματικής εργασίας έχει ως εξής: στο 1^ο κεφάλαιο: «Αξιολόγηση εκπαιδευτικών»: ο ρόλος της αξιολόγησης στην ποιότητα της διδασκαλίας, η σύνδεση με τη μαθησιακή επίδοση των μαθητών, το κίνητρο για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, οι στόχοι Αξιολόγησης, τα προβλήματα και κριτική της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, η τάση στην αξιολόγηση και ο ρόλος των διευθυντών/ντριών στην αξιολόγηση. Στο 2^ο κεφάλαιο: «Ανασκόπηση του θεωρητικού πλαισίου σχετικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών»: τα θεωρητικά μοντέλα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών, ο Νόμος 4327/2015: Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις, παρουσίαση του νόμου 4692/2020 για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, παρουσίαση του νόμου για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών 4823/21, ο Νόμος 5014/2023 με τις διατάξεις για έναρξη της αξιολόγησης και τέλος η σύγκριση των Νόμων Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών στην Ελλάδα (2015-2023). Στο 3^ο κεφάλαιο: «Επικαιρότητα - Στάσεις απέναντι στις Νομοθεσίες Αξιολόγησης». Στο 4^ο κεφάλαιο: «Ανάλυση Περιεχομένου Κειμενικού Λόγου της Δ.Ο.Ε.». Στο 5^ο κεφάλαιο: «Επιπτώσεις στην Εκπαιδευτική Κοινότητα για το πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα 2015-2023»: ανάλυση των επιπτώσεων που προκύπτουν από το νέο πλαίσιο αξιολόγησης, οι αντιδράσεις και αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στο 6^ο κεφάλαιο: «Συμπεράσματα»: συνοψίζοντας τα κύρια ευρήματα, οι προκλήσεις και οι προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

1ο.Κεφάλαιο: «Αξιολόγηση εκπαιδευτικών»

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί ένα ουσιαστικό και πολυσύνθετο κομμάτι του εκπαιδευτικού συστήματος. Η ανάγκη για αξιολόγηση πηγάζει από τη βασική στρατηγική του προσανατολισμού του εκπαιδευτικού συστήματος προς την συνεχή βελτίωση και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας, αντικατοπτρίζοντας τη δέσμευση μιας κοινωνίας προς την ποιότητα της εκπαίδευσης. Αν και πρόκειται για διαδικασία που προκαλεί συχνά συζητήσεις και αντιδράσεις, η σημασία της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών αναδεικνύεται μέσα από πολλές πτυχές (Πετροπούλου κ.α., 2015).

Σε αυτό το πλαίσιο, το παρόν κεφάλαιο αναλύει τις σύγχρονες προσεγγίσεις της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, επισημαίνοντας τον ρόλο της αξιολόγησης στην ποιότητα της διδασκαλίας, την σύνδεση με τη μαθησιακή επίδοση των μαθητών, το κίνητρο για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και τέλος τους στόχους που σχετίζονται με αυτήν την διαδικασία.

1.1 Ο ρόλος της αξιολόγησης στην ποιότητα της διδασκαλίας

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προώθηση της ποιότητας της διδασκαλίας. Με την παρατήρηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μπορούν να αναδειχθούν ισχυρές πλευρές και περιοχές που χρειάζονται βελτίωση. Οι σχολιασμοί και οι συστάσεις που προκύπτουν από την αξιολόγηση μπορούν να λειτουργήσουν ως κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δεξιοτήτων (Σοφού, 2023).

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναδεικνύεται ως ζωτική διαδικασία για την ενίσχυση και διασφάλιση της ποιότητας της διδασκαλίας. Η παρατήρηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί απαραίτητο βήμα προς την κατανόηση των δυνατοτήτων και των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος, προσφέροντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα για την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών πρακτικών (Σταμέλος κ.α., 2015).

Επομένως, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι ουσιώδες μέσο για τη διασφάλιση της συνεχούς βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Οι κατευθυντήριες γραμμές που προκύπτουν από την αξιολόγηση δημιουργούν ένα πλούσιο πεδίο δυνατοτήτων για την εξέλιξη και την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής εμπειρίας.

Οι εκπαιδευτικοί που καταφέρνουν να αναδιαμορφώνουν τις παραδοσιακές διδακτικές μεθόδους ξεχωρίζουν στον εκπαιδευτικό χώρο. Επιπλέον, η ενσωμάτωση καινοτόμων προσεγγίσεων που προάγουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών αποτελεί ισχυρή πλευρά που αναδεικνύεται μέσω της αξιολόγησης. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί διακρίνονται στον δημιουργικό σχεδιασμό μαθησιακών δραστηριοτήτων παρέχουν στους μαθητές τους εκπαιδευτικές εμπειρίες που ωθούν τη σκέψη, τη δημιουργικότητα και την αυτοέκφραση (Γιαννακόπουλος & Ντεμούσης, 2015). Μάλιστα η ικανότητα να αναδεικνύεται το ενδιαφέρον των μαθητών, αποτελεί σημαντικό κριτήριο επιτυχίας, διότι, εφόσον επιτυγχάνουν να κεντρίσουν το ενδιαφέρον των μαθητών τους, καταφέρνουν να καλλιεργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον μάθησης. Η αναγνώριση αυτών των θετικών πτυχών μέσω της αξιολόγησης δεν είναι μόνο επιβράβευση για τους εκπαιδευτικούς αλλά συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η ανταλλαγή ιδεών και πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών που ξεχωρίζουν συμβάλλει στη συνεχή ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος. Συνοψίζοντας,

η αξιολόγηση αποτελεί το κλειδί για την ανάδειξη και ενίσχυση των ισχυρών πλευρών της διδασκαλίας, προσφέροντας παράλληλα κίνητρα για τη συνεχή προσπάθεια βελτίωσης και ανάπτυξης (Cai, 2024).

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργεί ως κατευθυντήρια γραμμή για τη βελτίωση της διδακτικής απόδοσης, επισημαίνοντας τις περιοχές που χρειάζονται ενίσχυση και δίνοντας στους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να επικεντρωθούν σε συγκεκριμένους τομείς για να εξελίξουν τις ικανότητές τους (Δουκάκης κ.α., 2023). Αυτή η διαδικασία αποτελεί μια ευκαιρία για εποικοδομητική αυτοανάλυση και συνεχή ανάπτυξη, με την αναγνώριση των αναγκών να συμβάλλει στην αποτελεσματική βελτίωση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών. Μέσω της συνεχούς αυτοανάλυσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόζουν την προσέγγισή τους, επικεντρώνοντας στη βελτίωση των πτυχών που χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη, ενώ η συνεργασία με συναδέλφους ενισχύει την εκπαιδευτική κοινότητα και προωθεί τη συνεχή βελτίωση (He & Wang, 2024).

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, όπως παρουσιάζεται από τους Σοφού (2023) και Δουκάκη κ.α., (2023), προσφέρει ένα σαφές πλαίσιο για τη βελτίωση, ενώ η αναγνώριση των αναγκών βελτίωσης συμβάλλει στην προσαρμογή των μαθησιακών στρατηγικών και την υιοθέτηση νέων διδακτικών μεθόδων. Η διαδικασία αξιολόγησης δεν είναι στατική, αλλά διαρκής, οδηγώντας σε έναν κύκλο συνεχούς βελτίωσης που ενισχύει την ποιότητα της εκπαίδευσης. Η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη και η εκπαίδευση σε θέματα αξιολόγησης είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής και την εξασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Συνολικά, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, όπως επισημαίνουν οι He & Wang (2024), Σταμέλος κ.α., (2015), και Τζιάνη (2023), δεν περιορίζεται σε μια στατική αναφορά αποτελεσμάτων, αλλά αποτελεί ένα ενεργό μέσο για τη συνεχή βελτίωση στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, συμβάλλοντας στην εγκυρότητα και αποτελεσματικότητα των διδακτικών πρακτικών και οδηγώντας σε συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας.

Η ανάπτυξη της αξιολόγησης μπορεί να περιλαμβάνει την ανάλυση των αποτελεσμάτων της διδασκαλίας. Μέσω στατιστικών δεικτών, μπορεί να προσδιοριστεί η πρόοδος των μαθητών, προσφέροντας ποσοτικά δεδομένα για την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η ενίσχυση της διαδικασίας διδασκαλίας μέσω της ανάλυσης των αποτελεσμάτων αποτελεί κρίσιμη πτυχή της σύγχρονης εκπαιδευτικής πρακτικής (Δουκάκης κ.α., 2023). Διότι με την ενσωμάτωση στατιστικών δεικτών, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μετρήσουν και να αξιολογήσουν την πρόοδο των μαθητών τους. Παρακολουθώντας την εξέλιξη στον τομέα της κατανόησης των μαθησιακών στόχων, η διαδικασία διδασκαλίας μπορεί να προσαρμοστεί για να ανταποκριθεί στις ανάγκες του κάθε μαθητή, καθώς οι στατιστικοί δείκτες παρέχουν τη δυνατότητα για εξατομικευμένη προσέγγιση της διδασκαλίας. Αναγνωρίζοντας τις ατομικές ανάγκες και ικανότητες, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόσουν τη μεθοδολογία τους, προσφέροντας ένα εξατομικευμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Ιδίως η ανάλυση αποτελεσμάτων διακρίνει τις αδυναμίες, προσφέροντας τη δυνατότητα για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών στρατηγικών. Εκεί που χρειάζεται, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να υιοθετήσουν νέες προσεγγίσεις και τεχνικές που θα συμβάλουν στη βελτίωση των αποτελεσμάτων. Τέλος, τα δεδομένα αποτελούν επίσης τη βάση για διαρκή καινοτομία. Αξιοποιώντας τα αποτελέσματα, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναπτύξουν καινοτόμες διδακτικές μεθόδους που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες. Με την αξιοποίηση της ανάλυσης αποτελεσμάτων, η διαδικασία διδασκαλίας ενισχύεται, επιτυγχάνοντας την ιδανική ισορροπία μεταξύ ποιότητας και αποτελεσματικότητας (Adams κ.α., 2015).

1.2 Η σύνδεση με τη μαθησιακή επίδοση των μαθητών

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συνδέεται στενά με τη μαθησιακή επίδοση των μαθητών. Ερευνητικά δεδομένα υποδεικνύουν ότι η υψηλή ποιότητα διδασκαλίας είναι συχνά συνυφασμένη με τη βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων των μαθητών. Με την αξιολόγηση, μπορεί να εντοπιστούν οι εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που προάγουν αποτελεσματικά την κατανόηση και την απόκτηση γνώσεων.

Υπάρχουν πολλά ερευνητικά έργα που υποστηρίζουν τη σύνδεση μεταξύ υψηλής ποιότητας διδασκαλίας και βελτίωσης των εκπαιδευτικών επιδόσεων των μαθητών. Ανάμεσα σε αυτά είναι μελέτες που εξετάζουν τις δεξιότητες των εκπαιδευτικών, δηλαδή αναλύσεις έχουν δείξει ότι οι εκπαιδευτικοί που διαθέτουν υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης, εμπειρίας και δεξιοτήτων στη διδασκαλία συνήθως επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα στη μάθηση των μαθητών τους (Hattie, 2009). Ερευνητικά προγράμματα παρέμβασης, όπως μελέτες που αξιολογούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα παρέμβασης συχνά διαπιστώνουν ότι οι παρεμβάσεις που επικεντρώνονται στην ενίσχυση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών οδηγούν σε βελτιωμένες εκπαιδευτικές επιδόσεις των μαθητών (Darling-Hammond & Bransford, 2005). Μελέτες που εξετάζουν τις πρακτικές διδασκαλίας, όπως η ερευνητικές εργασίες που εστιάζουν στις συγκεκριμένες πρακτικές διδασκαλίας, όπως η διαφοροποίηση της διδασκαλίας και η ανάδειξη των ικανοτήτων των μαθητών, έχουν δείξει ότι οι εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούν αποτελεσματικές πρακτικές συχνά προάγουν την απόκτηση γνώσεων και τη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών τους (Marzano, 2007).

Αυτά τα παραδείγματα αποτελούν μόνο μια μικρή δειγματοληψία από την έρευνα που υποστηρίζει τη σύνδεση μεταξύ υψηλής ποιότητας διδασκαλίας και βελτίωσης των εκπαιδευτικών επιδόσεων των μαθητών.

Η στενή σχέση μεταξύ της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και της μαθησιακής επίδοσης των μαθητών αντιπροσωπεύει ένα καθοριστικό στοιχείο για την ποιότητα της εκπαίδευσης. Ερευνητικά δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι η υψηλή ποιότητα διδασκαλίας συνδέεται στενά με τη βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων των μαθητών, δημιουργώντας μια αμφίδρομη σχέση όπου η μια πτυχή επηρεάζει θετικά την άλλη (Παπαστεφανάκη, 2023).

Η αξιολόγηση επιτρέπει τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων που επιφέρουν αποτελεσματικά την κατανόηση και την απόκτηση γνώσεων από τους μαθητές. Προσδιορίζοντας τις μεθόδους που ευνοούν την ενεργό συμμετοχή, τη διαφοροποίηση και την προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών, η αξιολόγηση διαδραματίζει τον ρόλο του κατευθυντηρίου «φωτεινού» παραδείγματος για τους εκπαιδευτικούς. Η πολυπλοκότητα και η χρήση της σύγχρονης εκπαίδευσης καθιστούν την ανάγκη για συστηματική εκτίμηση των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων ακόμα πιο επιτακτική (Τζιάνη, 2023). Καθότι μέσω της αξιολόγησης, αποκαλύπτεται η ικανότητα των εκπαιδευτικών να ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία μάθησης. Εκπαιδευτικές μέθοδοι που υποστηρίζουν τη συνεργασία, τον διάλογο και την ενσωμάτωση των «φωνών των μαθητών στο εκπαιδευτικό πλαίσιο αναδεικνύονται ως καλές πρακτικές (Παπαστεφανάκη, 2023).

Επιπλέον η ανίχνευση των μεθόδων που προσφέρουν διαφοροποιημένη διδασκαλία και προσαρμογή στις διάφορες ανάγκες των μαθητών αποτελεί πυλώνα για την ανάπτυξη καλών πρακτικών. Η ικανότητα να προσαρμόζονται οι εκπαιδευτικοί σε διάφορες επιφάνειες κατανόησης και εκμάθησης ενισχύει την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας.

Η αξιολόγηση λειτουργεί ως κατευθυντήριο φωτεινό παράδειγμα για τη συνεχή ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Οι ενδεδειγμένες παρατηρήσεις και οι συστάσεις ενθαρρύνουν τη

συνεχή εκπαίδευση και εξέλιξη των διδακτικών προσεγγίσεων (Darling-Hammond & Bransford, 2005).

Συνολικά, η αξιολόγηση ως μέσον ανίχνευσης των καλών διδακτικών πρακτικών διαμορφώνει μια εκπαιδευτική πραγματικότητα όπου η μάθηση γίνεται διασκεδαστική, συναρπαστική και προσαρμοσμένη στις ανάγκες των μαθητών.

Η αξιολόγηση δεν περιορίζεται μόνο στη βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών αλλά ενισχύει επίσης τη συνεργασία. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μοιραστούν επιτυχημένες πρακτικές, δημιουργώντας ένα περιβάλλον διαρκούς μάθησης και βελτίωσης (Παπαστεφανάκη, 2023). Μέσω της αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί δεν περιορίζονται στην εστίαση στα ατομικά τους «επιτεύγματα» αλλά ενθαρρύνονται να μοιραστούν καλές πρακτικές. Αυτή η διαδικασία δημιουργεί μια κουλτούρα συνεργασίας, όπου οι εκπαιδευτικοί επωφελούνται από την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών.

Η κοινοποίηση πρακτικών δημιουργεί ένα διαρκή περιβάλλον μάθησης. Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο, αντλούν έμπνευση από πρακτικές και ενσωματώνουν καινοτομίες στη διδακτική τους προσέγγιση. Η συνεργασία που προκύπτει από την ανταλλαγή πρακτικών ενισχύει την ομαδική δυναμική. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται μέρος ενός συνολικού εκπαιδευτικού οικοσυστήματος όπου η συνεισφορά τους έχει μεγαλύτερη επίδραση. Άρα, η αξιολόγηση καθοδηγεί τους εκπαιδευτικούς προς κοινούς στόχους. Μέσω της κοινοποίησης πρακτικών, η εκπαιδευτική κοινότητα συντονίζεται γύρω από κοινούς στόχους βελτίωσης και ανάπτυξης (Τζιάνη, 2023).

1.3 Κίνητρο για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη

Η αξιολόγηση, εκτός από εργαλείο στην ποιότητα της διδασκαλίας που είδαμε πιο πάνω, λειτουργεί και ως κίνητρο για τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Οι παρατηρήσεις και οι αναστοχαστικές συζητήσεις που προκύπτουν από την αξιολόγηση παρέχουν ευκαιρίες για εξέλιξη και βελτίωση. Η προοπτική βελτίωσης των εκπαιδευτικών προκειμένου να ανταποκριθούν στις αναγκαιότητες των μαθητών αποτελεί κινητήριο δύναμη για την επένδυση στην εκπαιδευτική τους πρακτική (Παρασκευοπούλου, 2022).

Η συνολική επίδραση της αξιολόγησης στη διαδικασία διδασκαλίας οδηγεί σε βελτιωμένες πρακτικές και ενισχυμένη επαγγελματική ανάπτυξη. Οι εκπαιδευτικοί, εργαζόμενοι πάνω στα αποτελέσματα της αξιολόγησης, αντιμετωπίζουν την ευκαιρία να εξελίξουν συνεχώς τις διδακτικές τους ικανότητες, προσφέροντας συνεχώς μια υψηλή ποιότητα εκπαίδευσης στους μαθητές τους. Η συνολική επίδραση της αξιολόγησης συνιστά έναν κύκλο συνεχούς εξέλιξης, οδηγώντας τους εκπαιδευτικούς σε ανεπτυγμένη επαγγελματική πορεία (Σταμέλος κ.α., 2022). Μάλιστα, η αξιολόγηση λειτουργεί ως οδηγός για τους εκπαιδευτικούς, προσφέροντας συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση. Οι εκπαιδευτικοί, αναλύοντας τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, μπορούν να προσαρμόζουν τις διδακτικές τους στρατηγικές, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να προοδεύουν επαγγελματικά, θεωρούν την αξιολόγηση ως μέσον αυτοαναγνώρισης. Η συνεχής ανάλυση των αποτελεσμάτων τους καθοδηγεί προς τον προσδιορισμό στόχων αυτοβελτίωσης, ενθαρρύνοντάς τους να επενδύουν στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους. Επιπλέον και, προκειμένου να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις του εκπαιδευτικού πεδίου, χρειάζονται διαρκή κατάρτιση. Η αξιολόγηση αποτελεί έναν καίριο παράγοντα για τον προσανατολισμό αυτής της κατάρτισης, επιτρέποντας την εξέλιξη των διδακτικών μεθόδων και την εξειδίκευση σε νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Συνολικά, η επίδραση της

αξιολόγησης στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επιτρέπει τη συνεχή προώθηση της ποιότητας της διδασκαλίας. Μέσω της διαρκούς ανάλυσης και βελτίωσης, οι εκπαιδευτικοί συνεισφέρουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος μάθησης που ενθαρρύνει την ανάπτυξη των μαθητών και συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας εκπαιδευτικής κοινότητας υψηλών προδιαγραφών (Adams κ.α., 2015).

Οι παρατηρήσεις και η ανάλυση της διδακτικής πρακτικής παρέχει στους εκπαιδευτικούς μια σαφή εικόνα των θετικών πτυχών της διδασκαλίας τους, αλλά και των πεδίων που μπορούν να βελτιωθούν. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, οι παρατηρήσεις αναδεικνύουν τόσο τα θετικά όσο και τα πεδία που χρειάζονται βελτίωση (Παρασκευοπούλου, 2022).

Η ανοιχτή ανταλλαγή απόψεων διαμορφώνει διαφανή εικόνα των θετικών πτυχών της διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί έχουν την ευκαιρία να προβάλλουν τις δυνατότητες τους, ενώ παράλληλα εντοπίζουν τα σημεία που χρειάζονται αναβάθμιση. Μάλιστα οι παρατηρητές / σύμβουλοι διδασκαλίας αναγνωρίζουν τους τομείς όπου οι εκπαιδευτικοί ξεχωρίζουν, είτε αυτό είναι στην εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων, είτε στην ηλεκτρονική διαχείριση της τάξης. Οι περιοχές που χρειάζονται βελτίωση καλύπτονται κατά τη διάρκεια της ανάλυσης. Αυτές οι παρατηρήσεις αποτελούν τον οδηγό για την επόμενη φάση της επαγγελματικής ανάπτυξης. Ως ακολούθως, με τη βοήθεια των παρατηρήσεων, οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να προσαρμόσουν τη διδακτική τους πρακτική ώστε να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες των μαθητών, θέτοντας την εκπαίδευση σε προτεραιότητα (Δουκάκης κ.α., 2023).

Οι αναστοχαστικές συζητήσεις που ακολουθούν την αξιολόγηση είναι κρίσιμες για την ατομική ανάπτυξη. Οι εκπαιδευτικοί, αντιμετωπίζοντας ανοιχτά τις συστάσεις και τις παρατηρήσεις, ενεργοποιούν τη διαδικασία σκέψης για τη βελτίωση των μεθόδων τους. Κατά τη διάρκεια αυτών των συζητήσεων, αναδύονται βαθείς ανταλλαγές απόψεων και προτάσεις που καλούν τους εκπαιδευτικούς σε μια διαδικασία εσωτερικής ανάλυσης και εξέλιξης (Σταμέλος κ.α., 2022).

Οι αξιολογητές, μέσω της ανατροφοδότησης, προσφέρουν στους εκπαιδευτικούς για συστηματική αναστοχαστική εξέταση της διδακτικής τους πρακτικής. Αυτή η διαδικασία οδηγεί τους εκπαιδευτικούς στην ανάλυση των θετικών και αναπτυξιακών πτυχών τους, αλλά και των περιοχών που απαιτούν περαιτέρω εργασία (Λαμπρινού, 2024).

Η ανοιχτότητα στις παρατηρήσεις και οι συστάσεις δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνεργαστούν για τη βελτίωση. Μοιραζόμενοι εμπειρίες και αναλύοντας κοινές προκλήσεις, ενισχύεται η κοινότητα εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί, αποκτώντας μια εμβληματική κατανόηση των δυνατοτήτων και των αδυναμιών τους, είναι σε θέση να διαμορφώσουν προσαρμοσμένες στρατηγικές που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των μαθητών. Η διαδικασία αυτή αποτελεί κινητήριο δύναμη για την εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ενθαρρύνοντας τους εκπαιδευτικούς να είναι συνεχώς ανοιχτοί στη βελτίωση και στην προσαρμογή στις αλλαγές του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος (Σταμέλος κ.α., 2022).

Η προοπτική της συνεχούς βελτίωσης αναδεικνύεται ως κινητήριο δύναμη που οδηγεί τους εκπαιδευτικούς να επενδύσουν στην ανάπτυξη των διδακτικών τους ικανοτήτων. Η διαδικασία της αξιολόγησης αναδεικνύεται ως πολύτιμο κίνητρο για τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, παρέχοντας βελτίωση για εξέλιξη και βελτίωση (Τζιάνη, 2023).

Μέσω της αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί εκτίθενται σε μια ανοιχτή διαδικασία αυτοαξιολόγησης. Η δυνατότητα να εξετάσει αντικειμενικά τις διδακτικές τους πρακτικές και τα αποτελέσματά τους, τους επιτρέπει να αναγνωρίσουν τις περιοχές που χρειάζονται

βελτίωση. Οι συστάσεις που προκύπτουν από την αξιολόγηση λειτουργούν ως καθοδηγητικές οδηγίες για εξειδικευμένη εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επικεντρωθούν σε συγκεκριμένες πτυχές της διδασκαλίας τους, ενισχύοντας τις ικανότητές τους με στόχο την παροχή βέλτιστης εκπαίδευσης. Η διαδικασία αξιολόγησης δημιουργεί για την κοινοποίηση βέλτιστων πρακτικών. Οι εκπαιδευτικοί, διαμοιράζοντας τις εμπειρίες τους, έχουν ένα κλίμα συνεργασίας και συνεχούς μάθησης (Δουκάκης κ.α., 2023).

Συνολικά, η αξιολόγηση αντιμετωπίζεται ως κίνητρο για διαρκή βελτίωση, παρέχοντας στους εκπαιδευτικούς την απαραίτητη ώθηση για συνεχή εξέλιξη και ανταπόκριση στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ρυθμίσεις.

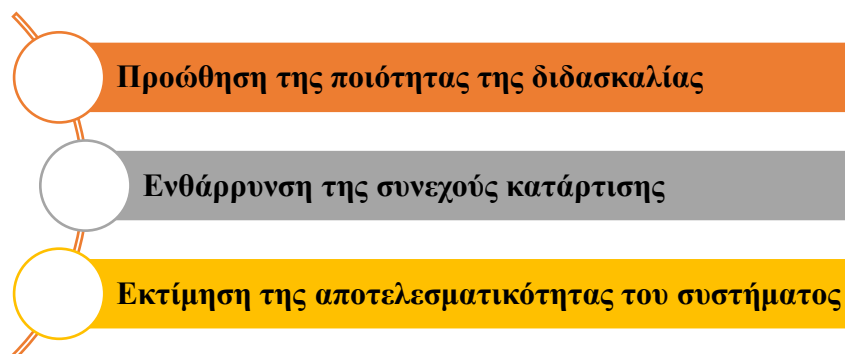
Η επιδίωξη βελτίωσης προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών καθιστά τον ειδικό στόχο ενδιαφέροντος και προτεραιότητα για κάθε εκπαιδευτικό. Η διαδικασία αξιολόγησης είναι ένα καίριο κίνητρο για τους εκπαιδευτικούς να εξελιχθούν προς την κατεύθυνση αυτή, δίνοντας έμφαση στις εξελισσόμενες απαιτήσεις και τις προϋποθέσεις των μαθητών τους (Σοφού, 2023).

Μέσω της αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί αποκτούν πολύτιμη εμπειρία κατανόησης των μαθηματικών αναγκών. Η ανάλυση των δεδομένων παρέχει εισηγήσεις για το πώς οι μαθητές αντιλαμβάνονται και ανταποκρίνονται στη διδασκαλία, διευκολύνοντας τους εκπαιδευτικούς να προσαρμόσουν τις μεθόδους τους. Η συλλογή συστάσεων από την αξιολόγηση επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να προσαρμόσουν τις διδακτικές τους στρατηγικές σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών. Ενδεχομένως να επανασχεδιάσουν μαθησιακές δραστηριότητες ή να υιοθετήσουν διαφορετικές προσεγγίσεις που αντανακλούν τις ιδιαιτερότητες της τάξης τους (Παρασκευοπούλου, 2022).

Η διαδικασία αξιολόγησης, ως αφορμή για συνεχή προσαρμογή, διαμορφώνει μια εκπαιδευτική πραγματικότητα που αντικατοπτρίζει τις εκπαιδευτικές αναγκαιότητες. Οι εκπαιδευτικοί, ανταποκρινόμενοι στις εξελισσόμενες ανάγκες των μαθητών, συμβάλλουν στη διαμόρφωση της ποιότητας της διδασκαλίας και στη βελτίωση των υψηλών επιπέδων μάθησης.

1.4 Στόχοι Αξιολόγησης

Βασικοί στόχοι της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών αποτελούν οι εξής (Τζιάνη, 2023· Σοφού, 2023):

Σχήμα 1.1: Βασικοί στόχοι της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.

Και αναλυτικότερα, η προώθηση της ποιότητας της διδασκαλίας, εφόσον η αξιολόγηση έχει ως στόχο την ανάδειξη και προώθηση των ποιοτικών πτυχών της διδασκαλίας. Αναζητά

τη βελτίωση των εκπαιδευτικών μεθόδων και την προώθηση της αποτελεσματικής μετάδοσης γνώσεων. Η ενθάρρυνση της συνεχούς κατάρτισης, δηλαδή η αξιολόγηση αποτελεί κίνητρο για τη συνεχή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους σε σεμινάρια, εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες κατάρτισης προκειμένου να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. Και τέλος η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος, διότι μέσω της αξιολόγησης, επιτυγχάνεται η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος σε επίπεδο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, περιοχών και εθνικού επιπέδου.

1.5 Προβλήματα και κριτική της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αντιμετωπίζει διάφορα προβλήματα και έχει υποστεί κριτική παγκοσμίως. Ορισμένα από αυτά τα προβλήματα και τις κριτικές περιλαμβάνουν (Τζιάνη, 2023· Adams κ.α., 2015· He & Wang, 2024): την επικέντρωση στις δοκιμασίες, διότι η αξιολόγηση συχνά επικεντρώνεται υπερβολικά στα αποτελέσματα των δοκιμασιών και στη μέτρηση της γνώσης, αγνοώντας άλλες σημαντικές διαστάσεις της εκπαίδευσης όπως η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη και η κοινωνική ανάπτυξη. Την αντικειμενικότητα και αξιοπιστία των μέτρων, εφόσον ορισμένοι θεωρούν ότι οι μέθοδοι αξιολόγησης δεν είναι πάντα αντικειμενικές ή αξιόπιστες. Οι βάσεις δεδομένων μπορεί να είναι ανεπαρκείς ή να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τις εκπαιδευτικές επιδόσεις των εκπαιδευτικών. Τις επιπτώσεις στη διδασκαλία, καθόσον η υπερβολική εστίαση στην αξιολόγηση μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στη διδακτική διαδικασία, καθώς οι εκπαιδευτικοί ενδέχεται να επικεντρώνονται περισσότερο στην προετοιμασία για τις δοκιμασίες παρά στην προώθηση της ενδυνάμωσης των μαθητών. Τις ανισότητες, καθότι η αξιολόγηση μπορεί να επιδεινώσει τις ανισότητες στο σχολικό σύστημα, καθώς εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε φτωχότερες περιοχές ή με πληθώρα μαθητών που αντιμετωπίζουν προκλήσεις ενδέχεται να κατατάσσονται χαμηλότερα από εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε πλουσιότερες περιοχές. Και τέλος την έλλειψη συνολικής κατανόησης, εφόσον η αξιολόγηση μπορεί να αδυνατεί να λάβει υπόψη τη συνολική εργασία και συμβολή του εκπαιδευτικού, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών του στην ατομική και κοινοτική ανάπτυξη των μαθητών.

Αυτά τα προβλήματα και οι κριτικές υπογραμμίζουν την ανάγκη για προσεκτική σχεδίαση και υλοποίηση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προκειμένου να διασφαλιστεί η δικαιοσύνη, η ακρίβεια και η αποτελεσματικότητά της.

1.6 Ο ρόλος των διευθυντών/ντριών στην αξιολόγηση

Η συζήτηση για τον ρόλο του διευθυντή/ντριας στα σχολεία έχει αυξηθεί δραματικά στο πλαίσιο των πιο πρόσφατων εξελίξεων. Το Νόμος 4823/21 έχει αναβαθμίσει τον ρόλο τους σε σχέση με τον Σύλλογο Διδασκόντων, προκαλώντας έντονες αντιδράσεις και συζητήσεις. Αυτό οδήγησε σε αυξημένες περιπτώσεις αυθαιρεσίας και παραβίασης των αποφάσεών τους, εκμεταλλεζόμενοι κατά κάποιο τρόπο το νομοθετικό πλαίσιο (Νόμος 4823/2021, 2021).

Η αύξηση της εξουσίας και των αρμοδιοτήτων των διευθυντών/ντριών μπορεί να είναι αντικείμενο διαφορετικών απόψεων. Ορισμένοι θεωρούν ότι αυτό ενισχύει τη δυνατότητά τους να διαχειρίζονται αποτελεσματικότερα τα σχολεία και να λαμβάνουν αποφάσεις που εξυπηρετούν το καλό της εκπαίδευσης και την ποιότητα της διδασκαλίας. Άλλοι, ωστόσο, φοβούνται ότι αυτή η αυξημένη εξουσία μπορεί να οδηγήσει σε αυθαιρεσίες και καταχρήσεις, καθώς και να απομακρύνει τους διευθυντές από την κοινότητα του σχολείου και τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτικών (Σιώνα, 2023).

Η ενίσχυση του ρόλου των διευθυντών/ντριών απαιτεί μια ισορροπημένη προσέγγιση, η οποία να λαμβάνει υπόψη τόσο την ανάγκη για αποτελεσματική διαχείριση όσο και την προστασία των δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Επιπλέον, είναι σημαντικό να υπάρχουν μηχανισμοί ελέγχου και ισορροπίας που θα εξασφαλίζουν ότι η εξουσία των διευθυντών χρησιμοποιείται με διαφάνεια και δικαιοσύνη (Μπαγκούα, 2019).

Η προσέγγιση που προτείνει τον διευθυντή/ντρια ως υπεύθυνο για την επιλογή και πρόσληψη του εκπαιδευτικού προσωπικού του σχολείου αναδεικνύεται ως ένα επόμενο βήμα στις εκθέσεις του ΟΟΣΑ. Σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ, περίπου το 60% των εκπαιδευτικών προσλαμβάνονται με βάση την ευθύνη του διευθυντή του σχολείου. Αυτό αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό μετασχηματισμό στη διαχείριση του εκπαιδευτικού προσωπικού και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Η σημασία της σχολικής ηγεσίας έχει επισημανθεί διαρκώς τα τελευταία χρόνια, και πολλές χώρες έχουν προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις για να ενισχύσουν τον ρόλο των διευθυντών. Ένα παράδειγμα αποτελεί η Ιταλία, όπου το 2015 εφαρμόστηκε μια μεταρρύθμιση με τον τίτλο «Καλό Σχολείο», η οποία έδωσε στους διευθυντές επιπλέον εξουσίες και ευθύνες (Μπαγκούα, 2019).

Η έννοια του διευθυντή/ντριας ως αρχηγού της σχολικής μονάδας υπογραμμίζει τη σημασία του ρόλου του στη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και την προώθηση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Εν τω μεταξύ, οι υπερεθνικοί οργανισμοί εξετάζουν ακόμα πιο προχωρημένες προτάσεις, συζητώντας τη δυνατότητα να μην απαιτείται απαραίτητα από τον διευθυντή να είναι εκπαιδευτικός, όπως συμβαίνει ήδη σε πολλές χώρες όπως η Εσθονία, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Ελβετία. Παρά ταύτα, αυτή η προοπτική δεν έχει συναντήσει μαζική ανταπόκριση ή εφαρμογή (Μπατατέγας, 2024).

2ο.Κεφάλαιο: «Ανασκόπηση του θεωρητικού πλαισίου σχετικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών»

Η περίοδος από το 2015 έως το 2023 στην Ελλάδα χαρακτηρίστηκε από σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις στον τομέα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Η σημασία της αξιολόγησης αυτής είναι κρίσιμη για τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Η ανασκόπηση του θεωρητικού πλαισίου για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών κατά την εν λόγω περίοδο αναδεικνύει σημαντικά ζητήματα και προκλήσεις.

2.1 Θεωρητικά μοντέλα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μπορεί να βασίζεται σε διάφορα θεωρητικά μοντέλα που προσεγγίζουν τη διαδικασία από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Τα κυριότερα από αυτά είναι το τεχνοκρατικό μοντέλο και το ανθρωπιστικό μοντέλο. Κάθε ένα από αυτά τα μοντέλα διαθέτει τα δικά του χαρακτηριστικά, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

2.1.1 Τεχνοκρατικό Μοντέλο

Το τεχνοκρατικό μοντέλο βασίζεται σε μια πιο αντικειμενική και μετρήσιμη προσέγγιση της αξιολόγησης. Εστιάζει σε ποσοτικά δεδομένα και συγκεκριμένα κριτήρια, συχνά συνδεδεμένα με τις επιδόσεις των μαθητών και άλλους μετρήσιμους δείκτες απόδοσης (Aydarova, 2021).

Τα κύρια χαρακτηριστικά του αναλύονται στα Ποσοτικά κριτήρια, δηλαδή στην χρήση μετρήσιμων δεικτών, όπως οι βαθμολογίες των μαθητών, οι επιδόσεις στις εξετάσεις και οι στατιστικές αναλύσεις. Τις Τυποποιημένες διαδικασίες, όπως στον καθορισμό σαφών και τυποποιημένων διαδικασιών αξιολόγησης. Και τέλος στην Αντικειμενικότητα, δηλαδή την προσπάθεια για την εξασφάλιση αντικειμενικότητας και διαφάνειας μέσω της χρήσης ποσοτικών δεδομένων (Aydarova, 2021).

Τα πλεονεκτήματα του τεχνοκρατικού μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών αποτελούν η Διαφάνεια και λογοδοσία, η οποία εξασφαλίζει μεγαλύτερη διαφάνεια και λογοδοσία μέσω της χρήσης σαφών και μετρήσιμων δεικτών και οι Συγκριτικές αναλύσεις: που παρέχουν την δυνατότητα σύγκρισης των αποτελεσμάτων μεταξύ διαφορετικών εκπαιδευτικών και σχολείων (Hardarson, 2017).

Τα μειονεκτήματα του τεχνοκρατικού μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών απαρτίζουν η Περιορισμένη προσέγγιση, η οποία μπορεί να αγνοεί τις ποιοτικές πτυχές της διδασκαλίας και τη δυναμική της τάξης και η Αυξημένη πίεση, όπου οι εκπαιδευτικοί μπορεί να αισθάνονται αυξημένη πίεση για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, γεγονός που είναι δυνατόν να επηρεάσει αρνητικά την παιδαγωγική τους προσέγγιση (Hardarson, 2017).

2.1.2 Ανθρωπιστικό Μοντέλο

Το ανθρωπιστικό μοντέλο εστιάζει στις ανθρώπινες πτυχές της διδασκαλίας και της μάθησης. Δίνει έμφαση στις προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις, στην ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και στις ποιοτικές πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Winarno, κ.α., 2019).

Τα κύρια χαρακτηριστικά του αναλύονται στην Ποιοτική προσέγγιση, δηλαδή την χρήση ποιοτικών μεθόδων, όπως συνεντεύξεις, παρατηρήσεις και αναστοχαστικές αναλύσεις. Την Συμμετοχική διαδικασία, όπως η εμπλοκή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία αξιολόγησης μέσω αυτοαξιολογήσεων και αναστοχαστικών πρακτικών και τέλος η Ολιστική ανάπτυξη, που δίνει έμφαση στην ολιστική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής και προσωπικής τους ανάπτυξης (Winarno, κ.α., 2019).

Τα πλεονεκτήματα του ανθρωπιστικού μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών αποτελούν, η Προσωπική ανάπτυξη, η οποία υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών μέσω ανατροφοδότησης και αναστοχασμού και η Ποιότητα διδασκαλίας, η οποία εστιάζει στις ποιοτικές πτυχές της διδασκαλίας και στη δυναμική της τάξης (Adebayo & Friday, 2019).

Τα μειονεκτήματα του ανθρωπιστικού μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών αποτελούν, η Υποκειμενικότητα, διότι η αξιολόγηση μπορεί να είναι υποκειμενική και να εξαρτάται από τις απόψεις και τις αντιλήψεις των αξιολογητών και η Δυσκολία μέτρησης, δηλαδή η έλλειψη ποσοτικών δεδομένων μπορεί να δυσκολεύει τη μέτρηση και τη σύγκριση των αποτελεσμάτων (Adebayo & Friday, 2019).

Σήμερα, πολλές σύγχρονες προσεγγίσεις στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προσπαθούν να συνδυάσουν στοιχεία από το τεχνοκρατικό και το ανθρωπιστικό μοντέλο, προκειμένου να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα και των δύο. Αυτά τα συνδυαστικά μοντέλα επιδιώκουν να ισορροπήσουν την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια των ποσοτικών δεδομένων με την ποιότητα και την προσωπική ανάπτυξη που προσφέρει η ποιοτική προσέγγιση (Adebayo & Friday, 2019).

Η επιλογή του κατάλληλου μοντέλου αξιολόγησης εξαρτάται από τους στόχους και τις προτεραιότητες του εκπαιδευτικού συστήματος. Ενώ το τεχνοκρατικό μοντέλο προσφέρει αντικειμενικότητα και λογοδοσία, το ανθρωπιστικό μοντέλο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Η χρήση συνδυαστικών μοντέλων μπορεί να προσφέρει μια πιο ολοκληρωμένη και ισορροπημένη προσέγγιση, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης (Winarno, κ.α., 2019).

2.2 Νόμος 4327/2015: Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις

2.2.1 Βασικά σημεία νόμου 4327/2015

Ο νόμος 4327/2015, με δημοσίευση στο ΦΕΚ Α 50/14-05-2015, επικεντρώνεται στην εκπαιδευτική διαδικασία, προσφέροντας επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και άλλες σημαντικές διατάξεις. Είναι αξιοσημείωτο ότι περιλαμβάνει διατάξεις που σχετίζονται με τον τομέα της αξιολόγησης των μαθητών και των εκπαιδευτικών (E-nomothesia.gr/N. 4327/2015, 2015).

Συγκεκριμένα, στο Άρθρο 9, περιλαμβάνονται μεταβατικές και λοιπές διατάξεις, εστιάζοντας σε ζητήματα περί αξιολόγησης των μαθητών. Αυτά καλύπτουν γενικά θέματα όπως ο χαρακτηρισμός των διδασκόμενων μαθημάτων, οι κλάδοι μαθημάτων, και η βαθμολογική κλίμακα. Επίσης, αφορούν θέματα που αφορούν τις γραπτές προαγωγικές εξετάσεις των μαθητών, όπως ο τρόπος ορισμού θεμάτων, εξεταστέα ύλη, τρόπος εξέτασης, διενέργεια των εξετάσεων, καθώς και θέματα που αφορούν την ετήσια επίδοση του μαθητή.

Επιπλέον, το Άρθρο 10 αναφέρεται στη διάκριση πρότυπων και πειραματικών σχολείων. Τα πρότυπα σχολεία έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν την προσαρμογή των διδακτικών μεθόδων και της μεθοδολογίας αξιολόγησης, προσαρμόζοντας τες στα κριτήρια που θέτει κάθε σχολείο.

Περαιτέρω, το Άρθρο 13 αναφέρεται σε θέματα διοίκησης, θέτοντας κριτήρια για την επιλογή διευθυντών σε πειραματικά και πρότυπα σχολεία, συμπεριλαμβανομένων προϋποθέσεων όπως η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης.

Αναλυτικώς, στο Άρθρο 14 αναφέρονται θέματα εκπαιδευτικού προσωπικού, και πιο συγκεκριμένα για τα Πειραματικά και Πρότυπα Σχολεία. Εδώ ορίζεται ότι οι εκπαιδευτικοί αυτών των σχολείων επιλέγονται από δημόσιους εκπαιδευτικούς της ίδιας βαθμίδας, καθώς και από δημόσιους εκπαιδευτικούς διαφορετικής βαθμίδας, εφόσον πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και έχουν εμπειρία στη δημόσια ή ιδιωτική εκπαίδευση.

Στο Άρθρο 16 προβλέπονται πίνακες επιλογής στελεχών για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με αυτό, οι θέσεις των στελεχών της δημόσιας εκπαίδευσης πληρώνονται από εκπαιδευτικούς που επιλέγονται μέσω πινάκων επιλογής, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Το Άρθρο 17 καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλογής για τους Διευθυντές Εκπαίδευσης, Διευθυντές σχολικών μονάδων, και Επίτροπους Κοινοτήτων Εκπαίδευσης. Σε αυτό αναφέρεται ότι επιλέγονται εκπαιδευτικοί με πολυετή εμπειρία και ικανοποιητική παρουσία στον τομέα της εκπαίδευσης, καλύπτοντας ποικίλες θέσεις, ανάλογα με τις απαιτήσεις της εκάστοτε θέσης.

Σύμφωνα με το Άρθρο 18, τα κριτήρια επιλογής περιλαμβάνουν:

- 1) Επιστημονική – Παιδαγωγική Συγκρότηση και Κατάρτιση: Εδώ λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου και τα συνυποβαλλόμενα αποδεικτικά στοιχεία.
- 2) Υπηρεσιακή Κατάσταση, Καθοδηγητική και Διοικητική Εμπειρία: Εδώ εκτιμάται η υπηρεσιακή ιστορία, η καθοδηγητική εμπειρία και η διοικητική εμπειρία του υποψηφίου, όπως προκύπτουν από στοιχεία του φακέλου του.
- 3) Συμβολή στο Εκπαιδευτικό Έργο: Εδώ εκτιμώνται οι θέσεις στις οποίες έχει υπηρετήσει ο υποψήφιος, καθώς και η προσωπικότητα και η γενική συγκρότησή του. Αυτά αξιολογούνται κατά την μυστική ψηφοφορία του συλλόγου διδασκόντων, σε περίπτωση Διευθυντών σχολικών μονάδων και Επιμορφωτών Κέντρων, υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Επιμορφωτών Κέντρων, καθώς και υπεύθυνων τομέων Επιμορφωτικών Κέντρων.

Επιπλέον, το Άρθρο 30 αναφέρεται στη σύσταση του Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών και τη συγκρότηση οργάνων αξιολόγησης και πιστοποίησης έργων ΕΤΑΚ. Σημαντικές διαδικασίες που αποβλέπουν στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Συνολικά, ο νόμος καθιστά σαφείς τις διατάξεις που διέπουν την αξιολόγηση στα ελληνικά σχολεία, αντικατοπτρίζοντας τη δέσμευση για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Επομένως, με τις αναφορές του στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού, συμβάλλει στην βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της εκπαιδευτικής κοινότητας (E-nomothesia.gr/N. 4327/2015, 2015).

2.2.2 Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 4327/2015

Το θεωρητικό υπόβαθρο του Νόμου 4327/2015 βασίζεται σε αρχές της εκπαιδευτικής πολιτικής που εστιάζουν στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσω διαρθρωτικών αλλαγών και αναδιοργανώσεων. Ο νόμος αυτός αντλεί από διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις.

Όσον αφορά την Τεχνοκρατική Προσέγγιση:

- Αντικειμενικά Κριτήρια: Εφαρμογή μετρήσιμων δεικτών για την αξιολόγηση της απόδοσης των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων.
- Διαφάνεια και Λογοδοσία: Ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας μέσω τυποποιημένων διαδικασιών αξιολόγησης.

Όσον αφορά την Ανθρωπιστική Προσέγγιση:

- Εστίαση στην Ολιστική Ανάπτυξη: Προώθηση της επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών.
- Συμμετοχική Διαδικασία: Ενίσχυση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στη διαδικασία αξιολόγησης μέσω αυτοαξιολογήσεων και αναστοχαστικών πρακτικών.

Ο Νόμος 4327/2015 ενσωματώνει στοιχεία τόσο από την τεχνοκρατική όσο και από την ανθρωπιστική προσέγγιση, προσπαθώντας να εξισορροπήσει την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια με την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, σε σύγκριση με μεταγενέστερους νόμους όπως οι Νόμοι 4692/2020 και 4823/2021, φαίνεται να υπάρχει μια εξέλιξη προς μια πιο συνδυαστική προσέγγιση που προσπαθεί να ενσωματώσει και τις δύο θεωρητικές βάσεις πιο ολοκληρωμένα.

Η κατανόηση αυτών των διαφορών είναι κρίσιμη για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των νομοθετικών μέτρων και για τον σχεδιασμό μελλοντικών πολιτικών που θα βελτιώσουν τη συνολική ποιότητα της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

2.3 Παρουσίαση του νόμου 4692/2020 για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

2.3.1 Βασικά σημεία νόμου 4692/2020

Ο Νόμος 4692/2020, με τίτλο «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις», παρουσιάζει σημαντικές πτυχές που αφορούν την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια της αξιολόγησης εμφανίζεται σε διάφορα άρθρα, με τον Άρθρο 16 να επισημαίνει τον ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων των Πρωτοβάθμιων και Δευτεροβάθμιων Σχολείων (E-nomothesia/N.4692/2020, 2020).

Σύμφωνα με το Άρθρο 16, ο Σύλλογος Διδασκόντων Πρωτοβάθμιων και Δευτεροβάθμιων Σχολείων, πέραν των αρμοδιοτήτων των Συλλόγων Διδασκόντων των άλλων σχολικών μονάδων, διαθέτει ειδικές αρμοδιότητες. Συνεργάζεται με τον Διευθυντή και τον Υποδιευθυντή του Σχολείου, συμμετέχοντας στην κατάρτιση του σχεδίου προγραμματισμού δράσεων και στη χάραξη των εκπαιδευτικών στόχων του σχολείου. Αυτά τα σχέδια αποτελούν αντικείμενο της εσωτερικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου του Σχολείου, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 21.

Στη συνέχεια, το Άρθρο 17 αναφέρεται στο Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο (ΕΠ.Ε.Σ.), το οποίο συνιστάται σε κάθε Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο Σχολείο. Αυτό το

συμβούλιο έχει ευθύνη για την παιδαγωγική και επιστημονική κατεύθυνση του σχολείου και ασκεί διάφορες αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης και της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 20 του άρθρου 20. Το ΕΠ.Ε.Σ. έχει σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία, εξασφαλίζοντας τη συνεχή βελτίωση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Στο Άρθρο 19 του Νόμου 4692/2020, που αφορά το διδακτικό προσωπικό των Πρωτοβάθμιων και Δευτεροβάθμιων Σχολείων, καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής για τους εκπαιδευτικούς. Τα κριτήρια αυτά διακρίνονται σε πέντε κατηγορίες, συμβάλλοντας στον δίκαιο και αντικειμενικό προσδιορισμό της ποιότητας και των ικανοτήτων των υποψηφίων (Ε-νομοthesia/Ν.4692/2020, 2020)¹.

- 1) Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει την επιστημονική-παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση, λαμβάνοντας υπόψη τους τίτλους σπουδών, τις επιμορφώσεις, τη γνώση ξένων γλωσσών, καθώς και την πιστοποιημένη επιμόρφωση στις νέες τεχνολογίες.
- 2) Η δεύτερη κατηγορία επικεντρώνεται στο επιστημονικό-συγγραφικό έργο, συμπεριλαμβάνοντας τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, τα διακρίσεις, τα επιστημονικά συγγράμματα, τα δημοσιευμένα άρθρα και τις εισηγήσεις σε επιστημονικά συνέδρια.
- 3) Η τρίτη κατηγορία αφορά το καινοτόμο εκπαιδευτικό έργο και τη συμβολή στην ανάπτυξη του σχολείου, με ειδική έμφαση σε προγράμματα αξιολόγησης, έρευνα δράσης και συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα.
- 4) Η τέταρτη κατηγορία περιλαμβάνει την υπηρεσιακή κατάσταση, τη διδακτική εμπειρία και το καθοδηγητικό έργο, με έμφαση στην εμπειρία στην εφαρμογή καινοτομιών και στη συμμετοχή σε προγράμματα παιδαγωγικής καθοδήγησης.
- 5) Τέλος, η πέμπτη κατηγορία εστιάζει στη γενική συγκρότηση και προσωπικότητα του υποψηφίου, αξιολογούμενη μέσω προφορικής δομημένης συνέντευξης.

Το άρθρο 20 περιγράφει τη διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προσωπικού των Πρωτοβάθμιων Σχολείων (Π.Σ.) και των Προτεχνικών Εκπαιδευτηρίων Σχολείων (ΠΕΙ.Σ.). Η αξιολόγηση πραγματοποιείται για το εκπαιδευτικό και διδακτικό έργο, καθώς και για τη συνολική προσφορά του εκπαιδευτικού στο σχολείο κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούνται από τον Εκπαιδευτικό Σύνδεσμο (ΕΠ.Ε.Σ.) του αντίστοιχου σχολείου, τον Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου του σχολείου, και τον Διευθυντή του σχολείου. Τα κριτήρια αξιολόγησης περιλαμβάνουν την παιδαγωγική, διδακτική και υπηρεσιακή επάρκεια τους.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση, οι εκπαιδευτικοί που αξιολογούνται θετικά μπορούν να υποβάλουν αίτηση ανανέωσης της θητείας τους. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την υποβολή αιτήσεων στα Εκπαιδευτικά Περιφερειακά Συμβούλια (ΕΠ.Ε.Σ.) και τη σύνταξη πίνακα με τους επιτυχώς αξιολογηθέντες εκπαιδευτικούς, οι οποίοι μπορούν να ανανεώσουν τη θητεία τους με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

---

¹ Η διαδικασία αξιολόγησης, περιγράφεται λεπτομερώς στο κείμενο, περιλαμβάνοντας τη βαθμολογία και την εξατομικευμένη κρίση της Περιφερειακής Επιτροπής Ποιοτικού Συστήματος, ενώ οι υποψήφιοι που δεν παρευρίσκονται στη συνέντευξη αποκλείονται από την επιλογή. Επίσης, προβλέπεται αξιολόγηση των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρονιάς της τετραετούς θητείας τους, εστιάζοντας στην παιδαγωγική διδακτική και υπηρεσιακή τους επάρκεια.

Επιπλέον οι εκπαιδευτικοί που αξιολογήθηκαν αρνητικά έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν ένσταση ενώπιον της Διαρκούς Επιτροπής Ποιοτικής Αξιολόγησης (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) μέσα σε προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης των εκθέσεων αξιολόγησης. Η ένσταση πρέπει να περιλαμβάνει αναλυτικά τα στοιχεία και τα πραγματικά περιστατικά που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς τους. Η Δ.Ε.Π.Π.Σ. αξιολογεί την ένσταση, μπορεί να διορθώσει τις εκθέσεις αξιολόγησης, και έχει το δικαίωμα να ζητήσει διευκρινίσεις από τους σχετικούς φορείς ή τον ίδιο τον αξιολογούμενο. Οι ενστάσεις επιλύονται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους.

Εάν οι ενστάσεις γίνουν αποδεκτές, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να υποβάλουν αίτηση ανανέωσης της θητείας τους στα Πρωτοβάθμια Σχολεία (Π.Σ.) ή Προτεχνικά Εκπαιδευτηρία Σχολεία (ΠΕΙ.Σ.). Η αίτηση υποβάλλεται στη Δ.Ε.Π.Π.Σ. μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της απόφασης επί της ένστασης. Η Δ.Ε.Π.Π.Σ. υποβάλλει στη Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης συγκεντρωτικό πίνακα των εκπαιδευτικών που ανανεώνουν τη θητεία τους.

Οι εκπαιδευτικοί που αξιολογήθηκαν αρνητικά δεν έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση για την πλήρωση κενών θέσεων εκπαιδευτικών σε Πρωτοβάθμια Σχολεία (Π.Σ.) και Προτεχνικά Εκπαιδευτηρία Σχολεία (ΠΕΙ.Σ.) καθώς και για υποψηφιότητα σε θέση Διευθυντή για τα επόμενα τρία (3) σχολικά έτη από τη λήψη αρνητικής αξιολόγησης ή απόρριψης ένστασης. Με τη συγκεκριμένη νομοθεσία, η αξιολόγηση ενσωματώνεται στη διαδικασία λειτουργίας των σχολείων, επιδιώκοντας τη διαρκή εξέλιξη και βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Στο πλαίσιο του Άρθρου 21 περί Αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, προβλέπονται διαδικασίες περιοδικής εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης για τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε Πρωτοβάθμια Σχολεία (Π.Σ.) και Προτεχνικά Εκπαιδευτηριακά Σχολεία (ΠΕΙ.Σ.). Οι βασικές διατάξεις είναι οι εξής:

Ορίζεται περιοδική εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση στα Π.Σ. και ΠΕΙ.Σ. με στόχο τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων.

Ο Διευθυντής του Π.Σ. ή ΠΕΙ.Σ., σε συνεργασία με τον Υποδιευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων, καταρτίζει σχέδιο προγραμματισμού δράσεων πριν την έναρξη των μαθημάτων, περιλαμβάνοντας το σύνολο των προγραμματιζόμενων δραστηριοτήτων, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του σχολείου, καθώς και τον τρόπο υλοποίησης των εκπαιδευτικών δράσεων. Το σχέδιο δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Στο τέλος του σχολικού έτους, ο Διευθυντής, σε συνεργασία με τον Υποδιευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων, συντάσσει έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αξιολογώντας την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων και καταγράφοντας επιτυχίες, αδυναμίες και προβλήματα. Η έκθεση αναρτάται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Οι εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης αποτελούν βάση για την εξωτερική αξιολόγηση από τη Δ.Ε.Π.Π.Σ. σε συνεργασία με Ι.Ε.Π. και Α.Ε.Ι. στο τέλος του σχολικού έτους. Οι εκθέσεις αναρτώνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Η Δ.Ε.Π.Π.Σ. αξιολογεί ανά τετραετία τη λειτουργία των Π.Σ. και ΠΕΙ.Σ., ενώ η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. παρέχει προτάσεις βελτίωσης στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Επιπλέον, η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. συντάσσει έκθεση μεταξιολόγησης των δικτύων σχολείων.

Πρόσβαση στις αξιολογήσεις έχουν σχετικοί φορείς, και πραγματοποιείται συνεργασία μεταξύ Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε., Δ.Ε.Π.Π.Σ., και Ι.Ε.Π.

Οι αξιολογήσεις, είτε εσωτερικές είτε εξωτερικές, αποτελούν μέσα για τη συνεχή βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την αξιολόγηση της σχολικής κοινότητας.

Το Άρθρο 26 του νομοθετικού πλαισίου αφορά την ενίσχυση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, οι συντονιστές εκπαίδευσης επιλέγονται για θέσεις και υπηρετούν σε αυτές για τρία έτη, με αποδοχές στην Ελλάδα και επιπλέον ειδικό επιμίσθιο στο εξωτερικό. Μετά την τριετία, μπορεί να παρατείνεται η απόσπασή τους για δύο επιπλέον έτη, με την προϋπόθεση ότι υποβάλλουν αίτηση και λαμβάνουν επιμίσθιο μόνο για το πρώτο έτος της παράτασης. Η παράταση αυτή πραγματοποιείται μετά από εκ νέου αξιολόγηση της προσφοράς τους.

Το Άρθρο 47 αναφέρεται στο συλλογικό προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου και τις ομάδες δράσεων επαγγελματικής ανάπτυξης. Κατά την έναρξη του σχολικού έτους, ο Διευθυντής κάθε σχολικής μονάδας συγκαλεί τον σύλλογο διδασκόντων για τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου. Κατά τον ετήσιο προγραμματισμό, σχηματίζονται ομάδες δράσεων με σκοπό την οργάνωση και διεξαγωγή εκπαιδευτικών δράσεων που αποσκοπούν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Οι ομάδες αυτές συμμετέχουν σε διάφορες ερευνητικές διαδικασίες και συλλογικούς προγραμματισμούς που ενισχύουν την ποιότητα της εκπαίδευσης. Ο προγραμματισμός αυτός βασίζεται σε διάφορα κριτήρια και εισηγήσεις, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας.

Το Άρθρο 47Α του νομοθετικού πλαισίου περιγράφει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων σχετικά με το εκπαιδευτικό τους έργο. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, στο τέλος κάθε διδακτικού έτους, ο Διευθυντής κάθε σχολικής μονάδας συγκαλεί τον σύλλογο διδασκόντων για αξιολόγηση της σχολικής μονάδας, τόσο ως διοικητικής όσο και ως εκπαιδευτικής δομής, καθώς και του εκπαιδευτικού έργου της.

Η αυτοαξιολόγηση πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου και λαμβάνει υπόψη τις απόψεις του Σχολικού Συμβουλίου. Κατά τη συνεδρίαση, συντάσσεται ετήσια απολογιστική έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει τους τομείς εστίασης, τους στόχους, τα ποιοτικά κριτήρια παρακολούθησης, καθώς και δράσεις βελτίωσης και τις δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν.

Η έκθεση αυτή καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης του συλλόγου διδασκόντων, γνωστοποιείται σε όλα τα μέλη του συλλόγου διδασκόντων σε ηλεκτρονική μορφή, και αναρτάται στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας. Τέλος, τα θέματα και το περιεχόμενο της αυτοαξιολόγησης μπορούν να καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, με εισήγηση της Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. και του Ι.Ε.Π.

Το Άρθρο 47Β περιγράφει τη διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων όσον αφορά το εκπαιδευτικό τους έργο. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου ενημερώνονται για το περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης του συλλογικού προγραμματισμού και του σχεδιασμού δράσεων επαγγελματικής ανάπτυξης καθώς και της απολογιστικής έκθεσης του έργου των σχολικών μονάδων που είναι υπεύθυνοι. Αυτό γίνεται άμεσα μετά την ανάρτησή τους στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 47.

Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες υποδομές και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σχολικής μονάδας, διατυπώνουν παρατηρήσεις και προτάσεις υποστήριξης και βελτίωσης. Αυτές οι παρατηρήσεις και προτάσεις κοινοποιούνται στον σύλλογο διδασκόντων και το οικείο Π.Ε.Κ.Ε.Σ. μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής.

Το ΠΕ.Κ.Ε.Σ., έχοντας λάβει υπόψη τις απολογιστικές εκθέσεις και τις προτάσεις των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου, συντάσσει συνολική έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων της περιοχής, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του και στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 47.

Τέλος, η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. χρησιμοποιεί το περιεχόμενο της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής στη σύνταξη της ετήσιας έκθεσής της, εστιάζοντας κυρίως στις εκθέσεις εξωτερικής αξιολόγησης των ΠΕ.Κ.Ε.Σ., προκειμένου να προτείνει τρόπους βελτίωσης και υποστήριξης που αφορούν στον προγραμματισμό και το εκπαιδευτικό έργο τους (Ε-νομοthesia/N.4692/2020, 2020).

2.3.2 Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 4692/2020

Ο Νόμος 4692/2020, ο οποίος αφορά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού στην Ελλάδα. Ο νόμος αυτός υιοθετεί μια πιο συστηματική και δομημένη προσέγγιση σε σχέση με τους προγενέστερους νόμους και στηρίζεται σε συγκεκριμένες θεωρητικές βάσεις.

Το θεωρητικό υπόβαθρο του Νόμου 4692/2020 βασίζεται σε δύο κύριες προσεγγίσεις:

Όσον αφορά την Τεχνοκρατική Προσέγγιση:

- **Αντικειμενικότητα και Μετρησιμότητα:** Ο νόμος δίνει έμφαση στην αντικειμενική αξιολόγηση μέσω ποσοτικών δεικτών και στατιστικών μετρήσεων. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς καθορισμένα και μετρήσιμα, εξασφαλίζοντας ότι η απόδοση των εκπαιδευτικών μπορεί να αξιολογηθεί με ακρίβεια και διαφάνεια.
- **Λογοδοσία και Διαφάνεια:** Ενισχύεται η λογοδοσία των εκπαιδευτικών και των διοικητικών μονάδων μέσω τυποποιημένων διαδικασιών αξιολόγησης και συστηματικών αναφορών. Η διαφάνεια στη διαδικασία διασφαλίζεται μέσω της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων και των κριτηρίων αξιολόγησης.

Όσον αφορά την Ανθρωπιστική Προσέγγιση:

- **Επαγγελματική Ανάπτυξη:** Ο νόμος αναγνωρίζει τη σημασία της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης και της δια βίου μάθησης των εκπαιδευτικών. Προβλέπει την παροχή ευκαιριών για επιμόρφωση και ανατροφοδότηση, με σκοπό την ενίσχυση των δεξιοτήτων και των γνώσεων των εκπαιδευτικών.
- **Συμμετοχική Διαδικασία:** Προωθείται η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία αξιολόγησης μέσω αυτοαξιολογήσεων και αναστοχαστικών πρακτικών, δίνοντας έμφαση στην ενεργή συμμετοχή και την προσωπική δέσμευση των εκπαιδευτικών στη βελτίωση της απόδοσής τους.

Ο Νόμος 4692/2020 παρουσιάζει μια πιο δομημένη και τεχνοκρατική προσέγγιση στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σε σχέση με τους προγενέστερους νόμους, δίνοντας έμφαση στην αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια. Ωστόσο, ενσωματώνει επίσης ανθρωπιστικά στοιχεία, αναγνωρίζοντας τη σημασία της επαγγελματικής ανάπτυξης και της συμμετοχικής διαδικασίας. Οι επόμενοι νόμοι προσπάθησαν να ισορροπήσουν περαιτέρω αυτές τις δύο προσεγγίσεις, προσθέτοντας νέα στοιχεία ευελιξίας και καινοτομίας.

2.4 Παρουσίαση του νόμου για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών 4823/21

2.4.1 Βασικά σημεία νόμου 4823/21

Ο νόμος 4823/2021 αποτελεί ένα σημαντικό νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Ο συγκεκριμένος νόμος εγκρίθηκε με σκοπό τη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Περιλαμβάνει σημαντικές διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία αξιολόγησης, τα κριτήρια και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν κατά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Επίσης, προβλέπει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, καθώς και τους μηχανισμούς προσφυγής σε περίπτωση αντιδικίας.

Ένα από τα κύρια στοιχεία του νόμου είναι η θέσπιση ενός νέου πλαισίου αξιολόγησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη τόσο την προσωπική απόδοση του εκπαιδευτικού όσο και τη συνεισφορά του στην εκπαιδευτική κοινότητα και τη σχολική μονάδα. Επιπλέον, προβλέπονται μέτρα για την ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και την προώθηση της συνεχούς βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Συνολικά, ο νόμος 4823/2021 αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Κύρια Σημεία του Νόμου 4823/2021 για την Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών:

1. Αντικείμενο Αξιολόγησης:

Ο νόμος ορίζει τα κριτήρια και τις διαδικασίες για την αξιολόγηση της επαγγελματικής απόδοσης των εκπαιδευτικών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, από την πρωτοβάθμια έως και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το αντικείμενο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών περιλαμβάνει πολλές διαστάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Αρχικά η αξιολόγηση εστιάζει στην αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των εκπαιδευτικών πρακτικών του εκάστοτε εκπαιδευτικού. Αυτό περιλαμβάνει τις μεθόδους διδασκαλίας, την προετοιμασία και την παρουσίαση του μαθήματος, καθώς και τη χρήση πόρων και εκπαιδευτικών τεχνολογιών. Η ικανότητα του εκπαιδευτικού να διαχειρίζεται την τάξη και να δημιουργεί ένα θετικό εκπαιδευτικό περιβάλλον αποτελεί επίσης αντικείμενο αξιολόγησης. Η δεινότητα του εκπαιδευτικού να επικοινωνεί και να συνεργάζεται με τους μαθητές, τους συναδέλφους και τους γονείς αποτελεί -και αυτό- σημαντικό μέρος της αξιολόγησης. Η συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης και η συνεχής εκπαίδευση αποτελούν επίσης αντικείμενο αξιολόγησης (Νόμος 4823/2021, 2021).

Συνολικά, το αντικείμενο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών καλύπτει πολλές πτυχές της εκπαιδευτικής τους πρακτικής και επαγγελματικής τους ανάπτυξης, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και την ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα.

2. Κριτήρια Αξιολόγησης

Ένα από τα κύρια σημεία του νόμου 4823/2021 που αφορά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών επικεντρώνεται στα κριτήρια αξιολόγησης. Τα κριτήρια αξιολόγησης αποτελούν το πλαίσιο βάσει του οποίου θα πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, και καθορίζουν τα στοιχεία που θα ληφθούν υπόψη για τη μέτρηση της επίδοσής τους. Είναι σημαντικό τα κριτήρια αυτά να είναι δίκαια, διαφανή και αντικειμενικά, προκειμένου να

διασφαλιστεί η ισονομία και η δικαιοσύνη στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών (Νόμος 4823/2021, 2021).

Σύμφωνα με το νόμο 4823/2021, τα κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών περιλαμβάνουν αλλά δεν περιορίζονται στα ακόλουθα:

- **Επαγγελματική κατάρτιση και προσόντα:** Η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδρομής του εκπαιδευτικού, συμπεριλαμβανομένων των προσόντων, των τίτλων σπουδών και της επαγγελματικής εμπειρίας.
- **Επαγγελματική ανάπτυξη και συνεχής εκπαίδευση:** Η συμμετοχή του εκπαιδευτικού σε σεμινάρια, εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, καθώς και η συνεχής εκπαίδευση για την ενημέρωση σε νέες μεθόδους και πρακτικές διδασκαλίας.
- **Ποιότητα διδασκαλίας:** Η ικανότητα του εκπαιδευτικού να παρέχει εφαρμοσμένη και αποτελεσματική διδασκαλία, προσαρμοσμένη στις ανάγκες των μαθητών και τις απαιτήσεις του εκάστοτε μαθήματος.

3. Διαδικασία Αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης καθορίζει το πλαίσιο και τους τρόπους με τους οποίους θα πραγματοποιείται η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, εξασφαλίζοντας τη διαφάνεια, τη δικαιοσύνη και την αντικειμενικότητα της διαδικασίας. Ορίζει τις διαδικασίες για την πραγματοποίηση της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαξιολογήσεων, των παρατηρήσεων από ανώτερους, των αναπτυξιακών συνεντεύξεων και των εξετάσεων (Νόμος 4823/2021, 2021).

Βάσει του νόμου 4823/2021, η διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών περιλαμβάνει τα εξής σημεία:

- **Καθορισμός προγραμμάτων αξιολόγησης:** Οι αρμόδιες εκπαιδευτικές αρχές καθορίζουν τα προγράμματα αξιολόγησης, τα οποία περιλαμβάνουν τους στόχους, τις μεθόδους και τις διαδικασίες αξιολόγησης.
- **Συχνότητα αξιολόγησης:** Οι διαδικασίες αξιολόγησης πραγματοποιούνται με τακτική βάση, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται από τις εκπαιδευτικές αρχές.
- **Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων:** Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, συλλέγονται αποδεικτικά στοιχεία για τις εκπαιδευτικές επιδόσεις και την επαγγελματική συμπεριφορά των εκπαιδευτικών.
- **Εκτίμηση και αξιολόγηση:** Οι αξιολογητές εκτιμούν και αξιολογούν τα συλλεγόμενα δεδομένα βάσει των καθορισμένων κριτηρίων.
- **Ανάδειξη αποτελεσμάτων:** Οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί αναδεικνύονται και ανταμείβονται, ενώ παράλληλα προτείνονται προγράμματα βελτίωσης για εκείνους που χρειάζονται ενίσχυση.

4. Καθήκοντα και Υποχρεώσεις

Το νομοθετικό κείμενο ορίζει τα καθήκοντα που πρέπει να εκπληρώνουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια της αξιολόγησής τους, καθώς και τα δικαιώματά τους σε περίπτωση αντίθεσης με την αξιολόγηση (Νόμος 4823/2021, 2021).

Κάποια από τα κύρια καθήκοντα και υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών σύμφωνα με τον νόμο 4823/2021 είναι τα εξής:

- **Συνεργασία στη διαδικασία αξιολόγησης:** Οι εκπαιδευτικοί έχουν το καθήκον να συνεργάζονται ενεργά με τους αξιολογητές και να παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και δεδομένα για τη διαδικασία αξιολόγησης.

- Προετοιμασία για την αξιολόγηση: Οι εκπαιδευτικοί έχουν υποχρέωση να προετοιμάζονται επαρκώς για την αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων και της ανάλυσης των εκπαιδευτικών πρακτικών τους.
- Συμμόρφωση με τα κριτήρια αξιολόγησης: Οι εκπαιδευτικοί έχουν υποχρέωση να εργάζονται προς την επίτευξη των κριτηρίων αξιολόγησης που έχουν οριστεί από τις εκπαιδευτικές αρχές.
- Συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τους: Οι εκπαιδευτικοί έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται με όλες τις νομικές διατάξεις που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία και την αξιολόγησή τους.

5. Αξιολόγηση Συστήματος

Το τελευταίο κύριο σημείο του νόμου 4823/2021 που αφορά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του συστήματος αξιολόγησης ως ένα σύνολο. Αυτό σημαίνει ότι η νομοθεσία δίνει έμφαση στην εξέταση και τη βελτίωση των ιδιοτήτων, της διαδικασίας και των δομών του ίδιου του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Αυτή η προσέγγιση αποσκοπεί στην ενίσχυση της αξιοπιστίας, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας του αξιολογητικού πλαισίου συνολικά.

Συγκεκριμένα, το σημείο αυτό του νόμου περιλαμβάνει (Νόμος 4823/2021, 2021):

- Ανάλυση των Διαδικασιών Αξιολόγησης: Πραγματοποιείται λεπτομερής ανάλυση των διαδικασιών που ακολουθούνται κατά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, περιλαμβανομένων των σταδίων, των προθεσμιών και των διαδικασιών προσφυγής.
- Επικοινωνία και Συμμετοχή: Αξιολογείται η επικοινωνία και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία αξιολόγησης, καθώς και η παροχή αναδρομών και ευκαιριών βελτίωσης.
- Αναθεώρηση των κριτηρίων αξιολόγησης: Το σύστημα αξιολόγησης αναλύεται και επανεξετάζεται ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προδιαγραφές του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Βελτίωση της Διαδικασίας Αξιολόγησης: Εξετάζονται οι διαδικασίες αξιολόγησης για να βελτιωθούν η ακρίβεια, η αντικειμενικότητα και η διαφάνεια της διαδικασίας.
- Ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης: Προβλέπονται μέτρα για την ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών βασιζόμενα στα αποτελέσματα της αξιολόγησης.
- Ανάδειξη των καλών πρακτικών: Ενθαρρύνεται η αναγνώριση και η ανάδειξη των εκπαιδευτικών καλών πρακτικών και η ενθάρρυνση για μίμηση.

2.4.2 Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 4823/21

Ο Νόμος 4823/2021 εισάγει ένα ανανεωμένο και πιο σύγχρονο πλαίσιο για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Το θεωρητικό υπόβαθρο αυτού του νόμου είναι ποικιλόμορφο, ενσωματώνοντας τόσο τεχνοκρατικά όσο και ανθρωπιστικά στοιχεία, αλλά με ιδιαίτερη έμφαση σε μια συνδυαστική προσέγγιση που προσπαθεί να ισορροπήσει την αντικειμενικότητα με την αναγνώριση των ανθρώπινων παραγόντων.

Όσον αφορά την Τεχνοκρατική Προσέγγιση:

- Αντικειμενικότητα και Μετρησιμότητα: Ο νόμος 4823/2021 διατηρεί την έμφαση στην αντικειμενική αξιολόγηση μέσω ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών. Επιδιώκει να διασφαλίσει ότι οι αξιολογήσεις είναι διαφανείς και δίκαιες, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα κριτήρια και μετρήσεις που μπορούν να εφαρμοστούν ομοιόμορφα.

- Αποδοτικότητα και Απόδοση: Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση της αποδοτικότητας των εκπαιδευτικών και στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η αποδοτικότητα μετράται μέσω συγκεκριμένων αποτελεσμάτων και επιδόσεων, όπως οι ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών και η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Όσον αφορά την Ανθρωπιστική Προσέγγιση:

- Συνεχής Επαγγελματική Ανάπτυξη: Ο νόμος αναγνωρίζει τη σημασία της διαρκούς επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Προβλέπει την παροχή επιμορφωτικών προγραμμάτων και ευκαιριών για ανατροφοδότηση και βελτίωση, ενθαρρύνοντας τη δια βίου μάθηση.
- Συμμετοχικότητα και Διαφάνεια: Ενισχύεται η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία αξιολόγησης μέσω αυτοαξιολογήσεων και αναστοχαστικών πρακτικών. Προωθείται μια πιο συμμετοχική διαδικασία όπου οι εκπαιδευτικοί έχουν ενεργό ρόλο και λόγο στην αξιολόγηση τους.

Ο Νόμος 4823/2021 βασίζεται σε μια συνδυαστική προσέγγιση που προσπαθεί να ισορροπήσει την τεχνοκρατική με την ανθρωπιστική διάσταση της αξιολόγησης. Σε σύγκριση με τους προηγούμενους νόμους, παρουσιάζει μια πιο ολοκληρωμένη και ισορροπημένη θεώρηση της αξιολόγησης, ενσωματώνοντας τις καλές πρακτικές του παρελθόντος και προωθώντας μια πιο συμμετοχική και αναπτυξιακή προσέγγιση. Αυτή η εξέλιξη δείχνει μια προσπάθεια να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της αξιολόγησης με τρόπο που να είναι δίκαιος, διαφανής και προσανατολισμένος στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

2.5 Νόμος 5014/2023 με τις διατάξεις για έναρξη της αξιολόγησης

2.5.1 Βασικά σημεία νόμου 5014/2023

Ο Νόμος 5014/2023 περιέχει σημαντικές διατάξεις σχετικά με την έναρξη της αξιολόγησης στον τομέα της εκπαίδευσης, καθώς και σχετικά με τη λειτουργία των Προτύπων Σχολείων.

Ένα από τα άρθρα που περιλαμβάνονται στον νόμο αυτόν είναι το άρθρο 55, το οποίο αφορά τη δυνατότητα υποβολής δήλωσης προτίμησης στην αίτηση συμμετοχής στις εξετάσεις για εισαγωγή σε Πρότυπο Σχολείο. Παραθέτει τις τροποποιήσεις που επιφέρονται στο άρθρο 18 του νόμου 4692/2020 σχετικά με την υποβολή αίτησης για εισαγωγή σε πρότυπα σχολεία.

Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν στην παράγραφο 3 του άρθρου 18 του νόμου 4692/2020, η διατύπωση του εν λόγω άρθρου τροποποιείται ως εξής (Ν. 5014/2023, 2023):

- Αντί της φράσης «σε ένα Π.Σ.», χρησιμοποιείται η φράση «σε Π.Σ.».
- Προστίθεται ένα νέο, δεύτερο εδάφιο.
- Στο τρίτο εδάφιο, προστίθεται ο αριθμός «(1)» μετά τη λέξη «ένα» και δίνεται η δυνατότητα στον υποψήφιο να δηλώνει με σειρά προτίμησης έως και δύο Πρότυπα Σχολεία.
- Επισημαίνεται ότι η συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις επιτρέπεται ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής του μαθητή.
- Τέλος, καθορίζεται ότι η κατάθεση της αίτησης δεν αποκλείει τη συμμετοχή του αιτούντος στην κλήρωση για την εισαγωγή σε ένα Πρότυπο Ενιαίο Λύκειο.

Το άρθρο 56 του Νόμου 5014/2023 αφορά στις εξουσιοδοτικές διατάξεις για την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.) στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα, το πρώτο εδάφιο του άρθρου 80 του νόμου 4823/2021 τροποποιείται ως προς το περιεχόμενο της εξουσιοδότησης, και το άρθρο 80 διαμορφώνεται ως εξής:

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και γνώμη της Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.), δύναται να καθορίζονται:

α) Επιμέρους υποπεδία ή υποκριτήρια, στα οποία αναλύονται τα πεδία και κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.), οι τετράβαθμες κλίμακες των επιμέρους κριτηρίων ή υποκριτηρίων κάθε πεδίου ή υποπεδίου που αξιοποιούνται από τους αξιολογητές κατά τη διενέργεια της αξιολόγησής τους, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα σχετικό με τα πεδία, υποπεδία, κριτήρια και υποκριτήρια της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των μελών του Ε.Ε.Π. και του Ε.Β.Π.

β) Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των μελών του Ε.Ε.Π. και του Ε.Β.Π. ή τη διαδικασία διενέργειάς της.

Το άρθρο 57 του Νόμου 5014/2023 περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τις δομές και τα στελέχη της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 231 του νόμου 4823/2021 περί μεταβατικών διατάξεων, προβλέπονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις (Ν. 5014/2023, 2023):

α) Στην παράγραφο 1, προβλέπονται λεκτικές αλλαγές και τροποποιήσεις στα εδάφια της παραγράφου, προσαρμόζοντας τις αναφορές στους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου και τους Συμβούλους Εκπαίδευσης.

β) Στην παράγραφο 1Α, προστίθενται νέα εδάφια και προβλέπονται τροποποιήσεις στη δομή της παραγράφου, περιλαμβάνοντας νέες διατάξεις σχετικά με τους Οργανωτικούς Συντονιστές των ΠΕ.Κ.Ε.Σ.

Αυτές οι τροποποιήσεις αφορούν τη συνέχιση των αρμοδιοτήτων ορισμένων θέσεων και τοποθέτηση νέων στελεχών, με στόχο τη διασφάλιση της λειτουργικότητας των εκπαιδευτικών δομών κατά τη μετάβαση σε νέο νομοθετικό πλαίσιο.

Το άρθρο 58 του Νόμου 5014/2023 αφορά την τροποποίηση της παραγράφου 6 του άρθρου 73 του ν. 4823/2021, που αναφέρεται στη διαδικασία αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών.

Οι τροποποιήσεις που επιφέρονται είναι οι ακόλουθες:

α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου τροποποιείται έτσι ώστε να προβλέπεται ότι η αξιολογική κρίση από τον αξιολογητή να γίνεται με έγγραφη τεκμηρίωση, η οποία να γνωστοποιείται στον εκπαιδευόμενο με κάθε διαθέσιμο τρόπο.

β) Το τρίτο εδάφιο τροποποιείται για να διευκρινιστεί ότι η έκθεση του εκπαιδευτικού αφορά αποκλειστικά στην αξιολογική κρίση.

Συνεπώς, η παράγραφος 6 διατυπώνεται ως εξής:

«Ο αξιολογητής συζητά με τον εκπαιδευτικό την αξιολογική κρίση του, τεκμηριώνοντας εγγράφως την αποτίμησή του, η οποία γνωστοποιείται στον εκπαιδευόμενο με κάθε διαθέσιμο τρόπο. Ο εκπαιδευτικός δύναται να υποβάλει σε διάστημα πέντε (5) ημερών έκθεση με τις παρατηρήσεις του, σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία ως προς την αξιολογική κρίση. Η έκθεση του εκπαιδευτικού επί της αξιολογικής κρίσης καταχωρίζεται στον ηλεκτρονικό φάκελο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού».

Το άρθρο 59 του ν. 5014/2023 τροποποιεί την περίπτωση ε) της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 4142/2013 σχετικά με τη θητεία του προέδρου και των μελών του Συμβουλίου της Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.) (Ν. 5014/2023, 2023).

Οι τροποποιήσεις που επιφέρονται είναι οι ακόλουθες:

α) Το πρώτο εδάφιο τροποποιείται έτσι ώστε να απαγορεύεται ο διορισμός για περισσότερες από τρεις θητείες, αντί για δύο όπως προβλεπόταν προηγουμένως.

β) Το δεύτερο εδάφιο προσαρμόζεται στην τροποποίηση του πρώτου εδαφίου.

Επομένως, η περίπτωση ε) διατυπώνεται ως εξής:

«Η θητεία του προέδρου και των λοιπών μελών του Συμβουλίου είναι τετραετής, ενώ δεν επιτρέπεται ο διορισμός τους για περισσότερες από τρεις θητείες, διαδοχικές ή μη. Σε περίπτωση διαδοχικών θητειών δεν απαιτείται δημόσια προκήρυξη της θέσης και γνώμη της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής» (Ν. 5014/2023, 2023).

2.5.2 Θεωρητικό υπόβαθρο του νόμου 5014/2023

Ο Νόμος 5014/2023 αποτελεί μια συνέχεια και εξέλιξη της προσπάθειας της ελληνικής πολιτείας για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος μέσω της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Το θεωρητικό υπόβαθρο αυτής της νομοθετικής πρωτοβουλίας ενσωματώνει στοιχεία τόσο από την τεχνοκρατική όσο και από την ανθρωπιστική προσέγγιση, προσπαθώντας να επιτύχει μια ισορροπημένη και δίκαιη διαδικασία αξιολόγησης.

Όσον αφορά την Τεχνοκρατική Προσέγγιση:

- **Μετρησιμότητα και Αντικειμενικότητα:** Ο Νόμος 5014/2023 δίνει έμφαση στη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων και δεικτών για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Η μετρησιμότητα των επιδόσεων των εκπαιδευτικών θεωρείται κεντρικός άξονας για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας της διαδικασίας.
- **Συστηματική Αξιολόγηση:** Το νέο πλαίσιο προωθεί μια πιο δομημένη και συστηματική προσέγγιση στην αξιολόγηση, με σαφείς διαδικασίες και κατευθύνσεις για την αξιολόγηση της διδακτικής ποιότητας και των επαγγελματικών επιδόσεων των εκπαιδευτικών.

Όσον αφορά την Ανθρωπιστική Προσέγγιση:

- **Συμμετοχικότητα και Επαγγελματική Ανάπτυξη:** Ο νόμος αναγνωρίζει τη σημασία της συμμετοχικότητας των εκπαιδευτικών στη διαδικασία της αξιολόγησης. Δίνει έμφαση στην επαγγελματική ανάπτυξη, προωθώντας την αυτοαξιολόγηση και την ανατροφοδότηση ως μέσα για τη συνεχή βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών.
- **Ευελιξία και Προσαρμοστικότητα:** Ενσωματώνει ευέλικτα κριτήρια και προσεγγίσεις για να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες και οι διαφορετικές συνθήκες που επικρατούν σε διάφορες σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Ο Νόμος 5014/2023 παρουσιάζει μια εξέλιξη της προσέγγισης της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, συνδυάζοντας τα καλύτερα στοιχεία από τους προηγούμενους νόμους και

προσθέτοντας νέες διαστάσεις ευελιξίας και προσαρμοστικότητας. Η θεωρητική του βάση προσπαθεί να επιτύχει μια ισορροπία μεταξύ τεχνοκρατικής ακρίβειας και ανθρωπιστικής προσέγγισης, προωθώντας μια διαδικασία αξιολόγησης που είναι δίκαιη, διαφανής και προσανατολισμένη στη συνεχή βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών.

2.6 Σύγκριση των Νόμων Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών στην Ελλάδα (2015-2023)

Τα βασικά στοιχεία των νόμων για την σύγκρισή τους έχουν ως εξής:

1) Νόμος 4327/2015: Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις.

Ο Νόμος 4327/2015 εισήχθη ως επείγον μέτρο για την αντιμετώπιση διαφόρων ζητημάτων στον τομέα της εκπαίδευσης. Ένας από τους βασικούς στόχους του ήταν η κατάργηση των προηγούμενων αυστηρών και συχνά τιμωρητικών συστημάτων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Αντί αυτού, η νομοθεσία προώθησε μια πιο υποστηρικτική προσέγγιση, εστιάζοντας στην επαγγελματική ανάπτυξη και την αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων. Οι κύριες διατάξεις περιλάμβαναν την ακύρωση των προηγούμενων συστημάτων αξιολόγησης, όπως την κατάργηση των τιμωρητικών μέτρων που είχαν επιβληθεί στους εκπαιδευτικούς. Την αυτοαξιολόγηση σχολικών μονάδων, όπως την εισαγωγή μιας διαδικασίας όπου οι σχολικές μονάδες θα αναλάμβαναν την ευθύνη της δικής τους αξιολόγησης, εστιάζοντας στη συνεχή βελτίωση. Την επαγγελματική ανάπτυξη, όπως την ενίσχυση των προγραμμάτων επιμόρφωσης και υποστήριξης των εκπαιδευτικών.

2) Νόμος 4692/2020: Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών

Ο Νόμος 4692/2020 επαναφέρει την έννοια της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, θέτοντας πιο συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασίες. Ο νόμος αυτός είχε ως κύριους στόχους την ενίσχυση της λογοδοσίας και της ποιότητας στην εκπαίδευση. Οι κύριες διατάξεις περιλάμβαναν: την αξιολόγηση βάσει κριτηρίων, δηλαδή την εισαγωγή συγκεκριμένων κριτηρίων για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, τα οποία περιλάμβαναν την απόδοση των μαθητών, την εκπαιδευτική διαδικασία και τη συμμετοχή στην επαγγελματική ανάπτυξη. Την εξωτερική αξιολόγηση, δηλαδή την εισαγωγή εξωτερικών αξιολογητών για την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Και τέλος τα ανταποδοτικά μέτρα, όπως την σύνδεση της αξιολόγησης με ανταμοιβές ή ποινές, προκειμένου να ενισχυθεί η λογοδοσία.

3) Νόμος 4823/2021: Νέες Διατάξεις για την Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών

Ο Νόμος 4823/2021 εισήγαγε περαιτέρω αλλαγές στο σύστημα αξιολόγησης, εστιάζοντας σε μια πιο δομημένη και συστηματική προσέγγιση. Οι κύριες διατάξεις περιλάμβαναν: την Πολυεπίπεδη αξιολόγηση, όπως την καθιέρωση ενός πολυεπίπεδου συστήματος αξιολόγησης που περιλαμβάνει την αυτοαξιολόγηση, την εσωτερική αξιολόγηση από τους διευθυντές και την εξωτερική αξιολόγηση. Την εισαγωγή συγκεκριμένων διαδικασιών και εργαλείων για την αξιολόγηση, όπως τα σχέδια βελτίωσης και οι ειδικοί δείκτες απόδοσης. Και τέλος την ενίσχυση των προγραμμάτων επιμόρφωσης και ανάπτυξης, με στόχο τη συνεχή βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών.

4) Νόμος 5014/2023: Διατάξεις για την Έναρξη της Αξιολόγησης

Ο Νόμος 5014/2023 εισάγει τις διατάξεις για την επίσημη έναρξη της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, καθορίζοντας το πλαίσιο και τις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν. Οι κύριες

διατάξεις περιλάμβαναν τον καθορισμό της έναρξης της διαδικασίας αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο. Το Πλαίσιο αξιολόγησης, δηλαδή την αναλυτική περιγραφή του πλαισίου αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων, των διαδικασιών και των υπευθύνων για την αξιολόγηση. Και τέλος, την Υποστήριξη και εκπαίδευση, δηλαδή την παροχή υποστήριξης και εκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς για την προσαρμογή στις νέες διαδικασίες αξιολόγησης.

2.6.1 Σύγκριση και Ανάλυση

Η σύγκριση των νόμων αποκαλύπτει μια σταδιακή εξέλιξη και διαφοροποίηση των προσεγγίσεων στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Ο Νόμος 4327/2015 ξεκίνησε με την κατάργηση των τιμωρητικών μέτρων της προηγούμενης αξιολόγησης, θέτοντας τις βάσεις για μια λιγότερο τιμωρητική προσέγγιση. Ωστόσο, οι επόμενοι νόμοι (4692/2020, 4823/2021 και 5014/2023) επανέφεραν την αξιολόγηση με νέα κριτήρια και διαδικασίες που στόχευαν στην ενίσχυση της λογοδοσίας και της βελτίωσης.

Ένας κοινός άξονας σε όλους τους νόμους είναι η εστίαση στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Η υποστήριξη και η συνεχής επιμόρφωση αναδεικνύονται ως κρίσιμα στοιχεία για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών δεξιοτήτων και την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η πολυεπίπεδη αξιολόγηση, που εισήχθη με τον Νόμο 4823/2021, επιδιώκει μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, ενσωματώνοντας την αυτοαξιολόγηση, την εσωτερική και την εξωτερική αξιολόγηση. Αυτή η προσέγγιση στοχεύει να δώσει μια πιο σφαιρική εικόνα των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων και να προάγει τη συνεχή βελτίωση.

Οι νόμοι 4692/2020 και 4823/2021 ενισχύουν τη λογοδοσία μέσω συγκεκριμένων κριτηρίων και ανταποδοτικών μέτρων, όπως η σύνδεση της αξιολόγησης με την επαγγελματική εξέλιξη και τις αποδοχές των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στη συνεχή βελτίωση των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών, με στόχο την επίτευξη υψηλότερων προτύπων ποιότητας στην εκπαίδευση.

Αυτή η εξέλιξη των νομοθετικών πλαισίων δείχνει μια συνεχή προσπάθεια βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα. Μέσα από τις αλλαγές και τις προσαρμογές, αναδεικνύεται η δέσμευση για την ενίσχυση της εκπαιδευτικής ποιότητας και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, συμβάλλοντας έτσι στη συνολική βελτίωση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

2.6.2 Διαφορές στις θεωρητικές βάσεις των νόμων

Οι διαφορές στις θεωρητικές βάσεις των νόμων αξιολόγησης έγκεινται στα εξής:

1) Νόμος 4327/2015

Ο Νόμος 4327/2015 εστίαζε κυρίως στην αντιμετώπιση άμεσων προβλημάτων της εκπαίδευσης με μια πιο συνδυαστική προσέγγιση, ενσωματώνοντας τόσο τεχνοκρατικά όσο και ανθρωπιστικά στοιχεία. Ωστόσο, δεν ήταν τόσο δομημένος και συστηματικός όσο ο Νόμος 4692/2020 στην προσέγγιση της αξιολόγησης. Είχε μια πιο συνδυαστική προσέγγιση με έμφαση στη γρήγορη αντιμετώπιση των άμεσων προβλημάτων στην εκπαίδευση. Δεν ήταν τόσο συστηματικός και δομημένος στην αξιολόγηση όσο οι μεταγενέστεροι νόμοι, και οι θεωρητικές βάσεις του ήταν λιγότερο ανεπτυγμένες σε σχέση με την αντικειμενικότητα και την τεκμηρίωση της αξιολόγησης. Τέλος, επικεντρώθηκε σε άμεσες και επείγουσες ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας, χωρίς να εισάγει μια πλήρως αναπτυγμένη θεωρητική βάση για την αξιολόγηση. Το υπόβαθρό του ήταν περισσότερο προσανατολισμένο στην αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων προκλήσεων.

2) Νόμος 4692/2020

Ο Νόμος 4692/2020 επικεντρώνεται περισσότερο σε μια τεχνοκρατική προσέγγιση, με έμφαση στα ποσοτικά κριτήρια και τις μετρήσιμες επιδόσεις. Προωθεί τη διαφάνεια και τη λογοδοσία μέσω αυστηρών διαδικασιών αξιολόγησης, ενισχύοντας την αντικειμενικότητα της διαδικασίας. Εισήγαγε μια πιο τεχνοκρατική προσέγγιση, με μεγαλύτερη έμφαση στην αντικειμενικότητα και τη μετρησιμότητα των αποτελεσμάτων. Ενσωμάτωσε επίσης στοιχεία επαγγελματικής ανάπτυξης, αλλά η κύρια εστίαση ήταν στις μετρήσιμες επιδόσεις και τα αποτελέσματα. Τέλος, παρουσίασε μια πιο τεχνοκρατική προσέγγιση, με έμφαση στην αντικειμενικότητα και τη μετρησιμότητα των αποτελεσμάτων. Υιοθέτησε πιο συγκεκριμένα και δομημένα κριτήρια αξιολόγησης, προωθώντας την αποδοτικότητα και την απόδοση των εκπαιδευτικών.

3) Νόμος 4823/2021

Η νομοθεσία 4823/2021 προσπαθεί να συνδυάσει την τεχνοκρατική και την ανθρωπιστική προσέγγιση. Ενώ περιλαμβάνει αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης, δίνει επίσης έμφαση στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και στην ενσωμάτωση ανατροφοδότησης και αναστοχαστικών πρακτικών. Συνεχίζει την προσέγγιση του Νόμου 4692/2020 με μεγαλύτερη έμφαση στη συνδυαστική προσέγγιση, ενσωματώνοντας περαιτέρω ανθρωπιστικά στοιχεία, όπως την επαγγελματική ανάπτυξη και την ανατροφοδότηση, ενώ διατηρεί τα τεχνοκρατικά κριτήρια για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας. Προσπαθεί να ισορροπήσει τις τεχνοκρατικές και ανθρωπιστικές προσεγγίσεις, δίνοντας έμφαση τόσο στην αντικειμενικότητα όσο και στην ανθρώπινη διάσταση της εκπαίδευσης. Η προσέγγιση αυτή προσπαθεί να ενσωματώσει τις καλές πρακτικές από τους προηγούμενους νόμους, προσθέτοντας νέες διαστάσεις που ενισχύουν τη συμμετοχικότητα και την επαγγελματική ανάπτυξη. Τέλος προσέφερε μια ισορροπημένη θεώρηση, συνδυάζοντας τεχνοκρατικά και ανθρωπιστικά στοιχεία. Προσπάθησε να ενσωματώσει τη συμμετοχικότητα και την επαγγελματική ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα διατήρησε την έμφαση στην αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια της αξιολόγησης.

4) Νόμος 5014/2023

Ο Νόμος 5014/2023 συνεχίζει την τάση για συνδυασμό των δύο προσεγγίσεων, εστιάζοντας στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσω τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών μεθόδων. Προωθεί τη συμμετοχική διαδικασία και ενσωματώνει συνεχείς ενημερώσεις και προσαρμογές για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Προσπαθεί να βελτιώσει περαιτέρω τις διαδικασίες αξιολόγησης, προσθέτοντας ευελιξία και προσαρμοστικότητα, ώστε να ανταποκριθεί στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Εστιάζει επίσης στην ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και καινοτόμων πρακτικών στην αξιολόγηση. Εξελίσσει περαιτέρω αυτή την ισορροπημένη προσέγγιση, προσθέτοντας μεγαλύτερη ευελιξία και προσαρμοστικότητα στα κριτήρια αξιολόγησης. Αναγνωρίζει την ανάγκη για συνεχή ενημέρωση των μεθοδολογιών και την προσαρμογή στις εκπαιδευτικές πρακτικές, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια.

3ο.Κεφάλαιο: «Επικαιρότητα - Στάσεις απέναντι στις Νομοθεσίες Αξιολόγησης»

Τις απόψεις του πρώην υπουργού ΥΠΕΠΘ Νίκου Φίλη κατέγραψαν σε άρθρο τους οι Σκουρτέλης & Σιακαβάρας, (2016). Αρχικά αναφέρουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις και αποφάσεις που έχουν ληφθεί αναφορικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στα ιδιωτικά σχολεία στην Ελλάδα. Έπειτα, αναφέρουν ότι ο υπουργός Παιδείας Νίκος Φίλης αποφάσισε να μπλοκάρει την αξιολόγηση που επιχειρούν να πραγματοποιήσουν οι ιδιοκτήτες των Ιδιωτικών Σχολείων, επικαλούμενος το Προεδρικό Διάταγμα 152/2013. Ωστόσο, σημειώνεται ότι αυτό το προεδρικό διάταγμα καταργήθηκε, καθώς δεν κατατέθηκε ποτέ για ψήφιση στη Βουλή. Στη συνέχεια, αναφέρεται η απόφαση του πρώην υπουργού Παιδείας, Αριστείδη Μπαλτά, να αναστείλει τις τρέχουσες διαδικασίες αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, διότι δεν υπηρετούσαν τον σκοπό της αξιολόγησης και έπρεπε να μελετηθούν όλοι οι συναφείς παράγοντες. Ο ίδιος ο υπουργός Νίκος Φίλης επικαλείται διάφορους νομικούς παράγοντες για να υποστηρίξει την αντίθεσή του στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων. Συνολικά, το άρθρο παρουσιάζει τις αντιφατικές προσεγγίσεις και τις νομικές διατάξεις που έχουν επηρεάσει την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στα ιδιωτικά σχολεία στην Ελλάδα (Σκουρτέλη & Σιακαβάρας, 2016).

Το άρθρο του Λακασά, (2018) καταγράφει την απόφαση του υπουργού Παιδείας Κώστα Γαβρόγλου να καταργήσει την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, ενώ παράλληλα παρουσιάζει τις νέες δομές υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου που προτείνονται στο νομοσχέδιο. Από κριτική σκοπιά, το άρθρο εκφράζει αρνητική αντίδραση έναντι της απόφασης του υπουργού να καταργήσει την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών χωρίς να προσφέρει μια νέα πρόταση για το πώς θα πρέπει να γίνεται αυτή η αξιολόγηση. Αντίθετα, κατηγορεί τον υπουργό ότι δημιουργεί ένα κενό νόμου και υπογραμμίζει την πολιτική αβελτηρία του ως προς την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, παρατηρείται και η αναφορά σε ένα θετικό στοιχείο του νομοσχεδίου, που περιγράφει το νέο σύστημα επιλογής των εκπαιδευτικών σε διοικητικές θέσεις. Αναφέρονται οι κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, καθώς και η διαδικασία επιλογής των υπεύθυνων της εκπαιδευτικής διοίκησης. Συνολικά, το άρθρο παρέχει μια συνολική κριτική προσέγγιση της απόφασης του υπουργού Παιδείας, επισημαίνοντας τόσο τα αρνητικά όσο και τα θετικά στοιχεία των προτεινόμενων αλλαγών (Λακασάς, 2018).

Η συνέντευξη που παραχώρησε η υπουργός Παιδείας Νίκη Κεραμέως στην Καστρινάκη, (2023) αναδεικνύει τη σημασία που αποδίδεται στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ως ένα κρίσιμο εργαλείο για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η υπουργός αναφέρει ότι η αξιολόγηση αυτή είναι βελτιωτικής φύσης και έχει ως στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Επιπλέον, αναδεικνύει το γεγονός ότι η εφαρμογή της αξιολόγησης διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα, τα οποία είναι συμπληρωματικά με κοινή στόχευση. Ωστόσο, παρατηρούνται και κάποιες αντιρρήσεις ή ανησυχίες σχετικά με την αξιολόγηση, όπως η ανησυχία για το πώς θα χρησιμοποιηθούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και αν θα δημιουργήσει πίεση στους εκπαιδευτικούς. Επίσης, η επιμόρφωση των αξιολογητών και η εξασφάλιση της αντικειμενικότητας της διαδικασίας αποτελούν σημαντικά θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Επιπλέον, παρατηρείται μια συζήτηση σχετικά με τη σύνδεση της αξιολόγησης με την προαγωγή σε υψηλότερες θέσεις ευθύνης στην εκπαίδευση. Ενώ η επιβράβευση των εκπαιδευτικών με μόρια για την προαγωγή σε θέσεις ευθύνης μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για τη βελτίωση της απόδοσής τους, υπάρχει και ο κίνδυνος να

οδηγήσει σε πιέσεις και αντικατάσταση της βελτίωσης με την επίτευξη στόχων που είναι προσανατολισμένοι κυρίως στην επιβράβευση. Συνολικά, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ωστόσο πρέπει να διασφαλιστεί ότι εφαρμόζεται με διαφάνεια, αντικειμενικότητα και με στόχο τη βελτίωση της εκπαίδευσης και όχι μόνο την επιβράβευση ή την τιμωρία των εκπαιδευτικών (Καστρινάκη, 2023).

Την απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης να επιβάλει αξιολόγηση σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης ακόμη και της αξιολόγησης της αξιολόγησης αναφέρει το άρθρο του Περδικάρη, (2023). Αυτό δηλώνει ο υπουργός Παιδείας, Κυριάκος Πιερρακάκης, επαναβεβαιώνοντας τη δέσμευσή τους για πλήρη εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης. Επίσης, αναφέρεται σε προτάσεις για αλλαγές στον τομέα της εκπαίδευσης, όπως η επαγγελματική εκπαίδευση, η ψηφιοποίηση της διδασκαλίας, και η δημιουργία μη κρατικών πανεπιστημίων. Τέλος, υπογραμμίζεται η υποστήριξη του πληθυσμού για αυτές τις αλλαγές, παρά τις αρχικές αντιδράσεις. Παρά τη δήλωση του υπουργού ότι η αξιολόγηση είναι αίτημα της κοινωνίας, υπάρχουν πιθανότητες ορισμένοι τομείς της εκπαιδευτικής κοινότητας να αντισταθούν σε αυτό το μέτρο, ειδικά αν θεωρηθεί ότι είναι υπερβολικά γραφειοκρατικό ή περιορίζει την εκπαιδευτική διαδικασία. Αν και υπάρχει η δέσμευση για πλήρη εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης, είναι σημαντικό να εξεταστεί πώς θα υλοποιηθεί αυτό στην πράξη και πώς θα αντιμετωπιστούν τυχόν δυσκολίες και αντιδράσεις. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η αξιολόγηση είναι αντικειμενική, δίκαιη και όχι υποκειμενική, και ότι οι αξιολογητές είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι και έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για να αξιολογήσουν τους εκπαιδευτικούς και τα εκπαιδευτικά συστήματα. Είναι σημαντικό να υπάρχει συνεργασία και διάλογος μεταξύ των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτικών συλλόγων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την επιτυχή εφαρμογή της αξιολόγησης. Συνολικά, η εισαγωγή της αξιολόγησης σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι ένα σημαντικό βήμα, αλλά πρέπει να γίνει με προσοχή και να ληφθούν υπόψη οι δυνητικές δυσκολίες και αντιδράσεις (Περδικάρης, 2023).

Το άρθρο των Μπάρδα & Κουτούζης, (2021) εξετάζει τον ρόλο του συνδικαλιστικού λόγου, με έμφαση στη Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος (ΔΟΕ), στον δημοκρατικό διάλογο σχετικά με την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Επικεντρώνεται στο ερώτημα εάν η ΔΟΕ συμβάλλει στην επίλυση αυτού του ζητήματος και προάγει ένα ενισχυμένο δημοκρατικό εκπαιδευτικό πλαίσιο που θα εξυπηρετεί και θα προστατεύει όλους τους ενδιαφερόμενους. Παρά την προσπάθεια της ΔΟΕ να συμμετέχει στον δημοκρατικό διάλογο, μπορεί να αμφισβητηθεί η πραγματική εμπλοκή της και η βούλησή της για συνεργασία προς την επίλυση των ζητημάτων. Ενώ η ΔΟΕ εκφράζει τις θέσεις των εκπαιδευτικών, μπορεί να είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη και οι απόψεις άλλων ενδιαφερομένων μερών, όπως οι μαθητές, οι γονείς και οι εκπρόσωποι της κοινότητας. Η αποτελεσματικότητα του δημοκρατικού διαλόγου πρέπει να αξιολογηθεί με βάση τα αποτελέσματα που προκύπτουν από αυτόν και τη συμβολή του στην επίλυση των προβλημάτων. Είναι σημαντικό να αναγνωρίζονται και να συζητούνται οι αντιρρήσεις και οι διαφωνίες που προκύπτουν από τον διάλογο, προκειμένου να επιτευχθεί μια πιο ολοκληρωμένη και ισορροπημένη λύση. Συνολικά, η αξιολόγηση της συμμετοχής της ΔΟΕ στον δημοκρατικό διάλογο για την αξιολόγηση στο εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να προσφέρει ενδιαφέρουσες προοπτικές για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου, αλλά πρέπει να γίνει με σεβασμό προς όλους τους ενδιαφερόμενους και με στόχο την πραγματική επίλυση των προβλημάτων (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Η μελέτη της Σιώνα (2023) αναλύει τις απόψεις των εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και τη σχέση της

αξιολόγησης με τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου σε ένα δείγμα 118 εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης του Ν. Αττικής. Η χρήση ερωτηματολογίου ως μέθοδος συλλογής δεδομένων μπορεί να επιφέρει περιορισμούς στην ποικιλία των απαντήσεων, καθώς οι ερωτήσεις προσδιορίζονται από τον ερευνητή. Ο τρόπος που παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μπορεί να επηρεάσει την κατανόηση των δεδομένων και την εκτίμηση των ευρημάτων. Η αξιολόγηση της αντικειμενικότητας των απαντήσεων των εκπαιδευτικών και η εξέταση της πιθανής επίδρασης παραγόντων όπως η προσωπική εμπειρία και οι πεποιθήσεις τους είναι σημαντικά θέματα για κριτική. Συνολικά, η μελέτη προσφέρει σημαντική εισήγηση για τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται την αξιολόγηση στην προσχολική εκπαίδευση, αλλά πρέπει να αξιολογηθεί κριτικά για να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των ευρημάτων (Σιώνα, 2023).

Εν συνεχεία η μελέτη της Τσιούμαρη (2014) επιδιώκει να διερευνήσει τις αντιλήψεις των σχολικών συμβούλων δημοτικής εκπαίδευσης σχετικά με το νέο θεσμικό πλαίσιο περί αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, καθώς και τις προοπτικές και τα όρια της αξιολόγησης από την οπτική των εν λόγω εκπαιδευτικών. Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία της συμβολής των σχολικών συμβούλων στην υλοποίηση του θεσμού της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Ειδικά, αναφέρει ότι σε ένα κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τους εκπαιδευτικούς, έχουν τη δυνατότητα να προωθήσουν την αναπτυξιακή-παιδαγωγική διάσταση της αξιολόγησης. Επιπλέον αποκαλύπτει αντιλήψεις των σχολικών συμβούλων για την αξιολόγηση, όπως η αντίθεσή τους σε ένα μονοπρόσωπο αξιολογητή και η προτίμησή τους για την αξιολόγηση από τριμελή επιτροπή, που θα εξασφαλίσει αντικειμενικότητα και εγκυρότητα. Υποστηρίζεται η ανάγκη αποσύνδεσης της αξιολόγησης από μισθολογικές και βαθμολογικές καθορίσεις, καθώς αυτό μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την παιδαγωγική λειτουργία της. Οι σχολικοί σύμβουλοι προσδοκούν στήριξη από την πολιτεία για να εκτελέσουν αποτελεσματικά τον ρόλο τους ως αξιολογητές. Συνολικά, η μελέτη προσφέρει ενδιαφέροντα ευρήματα σχετικά με τις αντιλήψεις και τις ανησυχίες των σχολικών συμβούλων σχετικά με τη διαδικασία της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (Τσιούμαρη, 2014).

Επιπροσθέτως, η μελέτη του Παναγιώτου (2015) εξετάζει τους παράγοντες που επηρεάζουν τις ανησυχίες των δασκάλων των Δημοτικών Σχολείων στη Λάρισα σχετικά με την εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης. Με βάση τα ευρήματα της μελέτης, προτείνονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την αποδοχή και εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης από τους εκπαιδευτικούς. Η χρήση ερωτηματολογίων είναι μια συνηθισμένη πρακτική στις εκπαιδευτικές έρευνες, αλλά η μέθοδος αυτή μπορεί να περιορίσει την ποικιλία των δεδομένων και να μην καταγράφει πλήρως την πολυπλοκότητα των αντιλήψεων και των εμπειριών των συμμετεχόντων. Ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται τα ευρήματα και οι συμπεράσματα μπορεί να επηρεάσει την ερμηνεία τους. Η μελέτη θα μπορούσε να προβάλει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την ανάλυση και την ερμηνεία των δεδομένων. Οι γενικεύσεις που γίνονται βασισμένες σε ένα συγκεκριμένο δείγμα και μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά. Η εφαρμογή των συμπερασμάτων σε διαφορετικά περιβάλλοντα ή πληθυσμούς μπορεί να είναι περιορισμένη. Οι προϋποθέσεις που προτείνονται για την αποδοχή και εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης είναι ιδιαίτερα σημαντικές, αλλά θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω σε πρακτικό επίπεδο για την αποτελεσματική υλοποίησή τους. Συνολικά, η μελέτη παρέχει σημαντική κατανόηση σχετικά με τις ανησυχίες των εκπαιδευτικών και την αντίληψή τους για την Αυτοαξιολόγηση, αλλά χρειάζεται περαιτέρω κριτική ανάλυση για να διασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία των ευρημάτων και των συμπερασμάτων (Παναγιώτου, 2015).

Τη σημασία της αξιολόγησης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, ιδίως όταν αυτή γίνεται από τον διευθυντή της σχολικής μονάδας αναδεικνύει η μελέτη της Μπαγκούα (2019).

Η μελέτη εστιάζει στην αναγκαιότητα της αξιολόγησης ως μέσου για την αυτοβελτίωση και την αυτοπραγμάτωση των εκπαιδευτικών και της σχολικής μονάδας γενικότερα. Αυτή η κεντρική ιδέα είναι σημαντική για την κατανόηση του ρόλου της αξιολόγησης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Επίσης επισημαίνει την ανάγκη για αποτελεσματική διαχείριση της εισαγωγής νέων πλαισίων αξιολόγησης από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων. Αυτό αποτελεί σημαντική πρόκληση και θέτει τον διευθυντή ως κεντρικό παράγοντα για την επιτυχή υλοποίηση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Εν συνεχεία υπογραμμίζει τη σημασία της επιμόρφωσης και ενημέρωσης των διευθυντών και των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαδικασία της αξιολόγησης. Αυτή η ανάγκη εκπαίδευσης είναι κρίσιμη για την αποδοχή και την επιτυχή εφαρμογή της αξιολόγησης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Τέλος προβάλλει τη σημασία της ανάδειξης προτάσεων για τη βελτίωση της οργάνωσης της διαδικασίας αξιολόγησης. Αυτό αναδεικνύει τη σημασία της συνεχούς βελτίωσης και ανακαλύπτει πιθανές πτυχές που μπορούν να βελτιωθούν στην αξιολόγηση. Συνολικά, η μελέτη της Μπαγκούα προσφέρει σημαντική εισήγηση για τη σημασία της αξιολόγησης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον και τη σημασία του ρόλου του διευθυντή στη διαχείριση αυτού του διαδικασίας (Μπαγκούα, 2019).

Η μελέτη της Λαμπρινού (2024) εξετάζει τη δυσαρέσκεια των εκπαιδευτικών σχετικά με το νόμο 4823/21 για την αξιολόγηση στην εκπαίδευση και προτείνει ένα πλαίσιο αξιολόγησης που θα επιτρέπει τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων στη διαδικασία αξιολόγησης. Η μελέτη φαίνεται να εστιάζει στη δυσαρέσκεια των εκπαιδευτικών για το νέο νόμο αξιολόγησης στην εκπαίδευση. Αυτό είναι σημαντικό, καθώς αποτυπώνει τον προβληματισμό και τις ανησυχίες του εκπαιδευτικού σώματος σχετικά με την εφαρμογή του νέου νόμου. Επιπλέον προτείνει ένα πλαίσιο αξιολόγησης που θα επιτρέπει τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων στη διαδικασία αξιολόγησης, προάγοντας έτσι την ισότητα και την αξιοκρατία. Αυτή η πρόταση φαίνεται να απορρίπτει τις ιεραρχικές μεθόδους ελέγχου και προωθεί μια πιο συλλογική και συνεργατική προσέγγιση στην αξιολόγηση. Συνολικά, η μελέτη φαίνεται να παρουσιάζει μια κριτική προσέγγιση του νόμου αξιολόγησης στην εκπαίδευση και να προτείνει ένα εναλλακτικό πλαίσιο που θα ενισχύει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών στη διαδικασία αξιολόγησης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο δημοκρατική και ανοικτή προσέγγιση της αξιολόγησης στον τομέα της εκπαίδευσης (Λαμπρινού, 2024).

Τέλος, η μελέτη του Μπατατέγα (2024) εξετάζει σημαντικά θέματα που αφορούν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα. Η μελέτη φαίνεται να επικεντρώνεται κυρίως στην περιγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών, αλλά μια πιο λεπτομερής ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν τις απόψεις αυτές θα μπορούσε να προσθέσει επιπλέον αξία στη μελέτη. Επιπλέον αναφέρει ότι η αξιολόγηση πρέπει να είναι περισσότερο αντικειμενική, δεν παρέχει αρκετές λεπτομέρειες σχετικά με το πώς ακριβώς μπορεί να επιτευχθεί αυτό, και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι πιθανές προκαταλήψεις ή διακρίσεις στην αξιολόγηση. Η ανάγκη για επιπλέον επιμόρφωση των αξιολογητών αναφέρεται ως ένας σημαντικός παράγοντας, αλλά θα ήταν ενδιαφέρον να διερευνηθεί περαιτέρω ποιος θα πρέπει να παρέχει αυτήν την επιμόρφωση και ποια θα ήταν τα κριτήρια της. Η έλλειψη κατάλληλων υποδομών και μέσων διδασκαλίας στα σχολεία μπορεί να επηρεάσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών. Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη αυτή η πιθανή στρέβλωση των αποτελεσμάτων και να αναλυθεί περαιτέρω η επίδρασή της. Συνολικά, η μελέτη παρέχει σημαντική πληροφορία για την αντίληψη των εκπαιδευτικών σχετικά με την

αξιολόγηση, αλλά θα μπορούσε να επεκταθεί περαιτέρω για να προσφέρει πιο εμπειριστατωμένη και λεπτομερή κατανόηση του θέματος (Μπατατέγας, 2024).

4ο.Κεφάλαιο: «Ανάλυση Περιεχομένου Κειμενικού Λόγου της Δ.Ο.Ε.»

4.1 Γενικά στοιχεία

Το εκπαιδευτικό κίνημα αντέδρασε επικριτικά στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, θέτοντας σε αμφισβήτηση την κυβερνητική εκπαιδευτική πολιτική. Η απόφασή του να στείλει στα δικαστήρια την απόφαση των εκπαιδευτικών ομοσπονδιών για απεργία αποτελεί μια έκφραση της έντονης αντίδρασης και της προσπάθειας αντίστασης ενάντια σε αυτές τις πολιτικές επιλογές (Μπατατέγας, 2024).

Η έναρξη της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από τους διευθυντές και τις διευθύντριες αποτελεί μια νέα φάση στη διαδικασία της αξιολόγησης στον εκπαιδευτικό τομέα. Αυτό που καθιστά αυτή τη νέα προσέγγιση ποιοτική είναι η συμπερίληψη της «παιδαγωγικής» διάστασης στην αξιολόγηση, κάτι που δεν είχε προηγουμένως συμβεί σε κανένα νομοθέτημα. Μέχρι πρόσφατα, οι διευθυντές είχαν την ευθύνη μόνο για την αξιολόγηση της υπηρεσιακής συνέπειας των εκπαιδευτικών (Μπατατέγας, 2024).

Η αλλαγή αυτή ανοίγει νέους ορίζοντες στη διαδικασία αξιολόγησης, με πολλές προοπτικές και πιθανές επιπτώσεις. Πρώτα-πρώτα, η συμπερίληψη του παιδαγωγικού προσανατολισμού στην αξιολόγηση μπορεί να οδηγήσει σε πιο ολοκληρωμένη αντίληψη του εκπαιδευτικού έργου και της επίδοσης των εκπαιδευτικών (Καστρινάκη, 2023).

Ωστόσο, αυτή η αλλαγή δεν είναι χωρίς προκλήσεις. Οι διευθυντές των σχολείων θα πρέπει τώρα να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της αξιολόγησης της παιδαγωγικής δράσης των εκπαιδευτικών, μια διαδικασία που απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες. Επίσης, η αποδοχή αυτής της νέας πρακτικής αξιολόγησης από τους εκπαιδευτικούς ίσως να απαιτήσει επαρκή κατάρτιση και υποστήριξη (Ζαράρη, 2022).

Παρόλες τις προκλήσεις, η αποτίμηση της παιδαγωγικής δράσης των εκπαιδευτικών από τους διευθυντές μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στην ανάπτυξη μιας πιο αποτελεσματικής εκπαιδευτικής κοινότητας. Η ανάπτυξη του μέρους της αξιολόγησης που αφορά τους εκπαιδευτικούς, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση των συμβούλων - αξιολογητών, μπορεί να θεωρηθεί ως μια προσέγγιση που προκαλεί συζήτηση. Η ταχύτητα με την οποία το Υπουργείο Παιδείας προχώρησε στην εφαρμογή αυτής της αξιολόγησης μπορεί να ερμηνευθεί ως προσπάθεια να επιβληθεί η αξιολόγηση ως μέσο για τη μονιμοποίηση των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών, χωρίς να ληφθούν επαρκώς υπόψη οι ανάγκες και οι εισηγήσεις των εμπλεκόμενων φορέων. Αυτή η στρατηγική μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αντίδραση από τους εκπαιδευτικούς και τους συνδικαλιστικούς φορείς, όπως υπογραμμίζουν οι Μπάρδας και Κουτούζης (2021). Ωστόσο, η ενσωμάτωση των ανατροφοδοτήσεων από όλους τους εμπλεκόμενους μπορεί να ενισχύσει την αποδοχή και την αποτελεσματικότητα της αξιολόγησης, προωθώντας τελικά την ποιότητα και την επαγγελματική ανάπτυξη στο εκπαιδευτικό σύστημα (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Ωστόσο, η ποικιλία στα ποσοστά αξιολόγησης ανά περιοχή δημιουργεί ερωτηματικά σχετικά με τη συνοχή και την ομοιογένεια της διαδικασίας. Η αναλογία του ποσοστού αξιολόγησης μπορεί να προκαλέσει ανησυχία σχετικά με την αντικειμενικότητα και την ισονομία της διαδικασίας.

Συνολικά, η προσέγγιση αυτή της Διδακταλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) προκαλεί σημαντικές αντιδράσεις και παρατηρήσεις, αφήνοντας πολλά ζητήματα ανοιχτά σχετικά με τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (ΔΟΕ-Δελτίο Τύπου (Αρ. Πρωτ. 701), 2023).

4.2 Συγκριτική προσέγγιση Δελτίων τύπου της Δ.Ο.Ε. σχετικά με την αξιολόγησης

4.2.1 Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 1376/2017)

Το κείμενο από τη Δ.Ο.Ε. εκφράζει αντίσταση έναντι της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διευθυντών στα ελληνικά σχολεία. Προβάλλει τη θέση ότι η εκφοβιστική ατμόσφαιρα και οι πιέσεις που ασκούνται στους εκπαιδευτικούς παραβιάζουν την απόφαση της ίδιας της οργάνωσης για απεργία-αποχή από τη διαδικασία αυτή.

Οι κύριες πτυχές είναι (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 1376), 2017):

- Παραβίαση της απόφασης της Δ.Ο.Ε.: Το κείμενο καταγγέλλει ότι συνάδελφοι πιέζονται να συμμετάσχουν στην αξιολόγηση παρά την απόφαση της Δ.Ο.Ε. για απεργία-αποχή από αυτήν τη διαδικασία.
- Πίεση και απειλές για την αξιολόγηση: Υποστηρίζεται ότι οι εκπαιδευτικοί πιέζονται με απειλές για χαμηλότερη βαθμολογία ή παρακράτηση μισθού αν αρνηθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία.
- Νομιμότητα της απεργίας-αποχής: Υπογραμμίζεται η νομιμότητα της απεργίας-αποχής, με αναφορά σε σχετικές νομικές διατάξεις και αποφάσεις δικαστηρίων.
- Αντίδραση του Δ.Σ. της Δ.Ο.Ε.: Ορίζεται η αντίσταση μέσω της αποχής από τη συνεδρίαση, καλώντας όλους τους εκπαιδευτικούς να μη συμπληρώσουν φύλλα αξιολόγησης και να αποτρέψουν τη διαδικασία αξιολόγησης.

Συνολικά, το κείμενο αναδεικνύει μια έντονη αντίθεση προς την αξιολόγηση των υποψηφίων διευθυντών και προσπαθεί να κινητοποιήσει τους εκπαιδευτικούς να τηρήσουν την απεργία-αποχή.

4.2.2 Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 2323/2022)

Το κείμενο της Δ.Ο.Ε. (Αρ. Πρωτ. 2323/2022) αναδεικνύει τον αγώνα του εκπαιδευτικού κινήματος ενάντια στην αξιολόγηση ως εργαλείο εμπορευματοποίησης και διαφοροποίησης του εκπαιδευτικού συστήματος. Με την αποστολή νέων ενιαίων κειμένων για τη φάση Β3β και Β3γ του συλλογικού προγραμματισμού, η Δ.Ο.Ε. ενισχύει την ενότητα και την αντίσταση ενάντια στην αντιεκπαιδευτική πολιτική του Υ.ΠΑΙ.Θ..

Τα κείμενα αυτά αντιπροσωπεύουν τη συλλογική «φωνή» του εκπαιδευτικού κλάδου, καταγγέλλοντας τη διαφοροποίηση των σχολικών μονάδων και επιδιώκοντας να ενώσουν όλους τους εκπαιδευτικούς. Μέσα από την αποφασιστικότητά τους, οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις και αντιστέκονται στις πιέσεις που ασκούνται για την επιβολή της αντιεκπαιδευτικής αξιολόγησης.

Μέσα από αυτόν τον αγώνα, επιδιώκουν να προστατεύσουν το δημόσιο σχολείο και να διατηρήσουν τον παιδαγωγικό τους ρόλο ανεξάρτητα από τις πιέσεις που ασκούνται. Η αντίσταση αυτή αποτελεί μια δήλωση αποφασιστικότητας ενάντια στις απειλές και τις

προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, επιδεικνύοντας τη δέσμευσή τους να παραμείνουν πιστοί στον εκπαιδευτικό τους ρόλο (ΔΟΕ / Δελτίο Τύπου -Αρ. Πρωτ. 2323, 2022).

4.2.3 Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 317/2023)

Το κείμενο της Δ.Ο.Ε. (Αρ. Πρωτ. 317/2023) αναδεικνύει τη συνεχιζόμενη αντίσταση του εκπαιδευτικού κλάδου ενάντια στις πολιτικές αξιολόγησης που θεωρούνται ως εργαλεία εμπορευματοποίησης και διαφοροποίησης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος. Συγκρίνοντας τα κείμενα, παρατηρούνται οι ακόλουθες διαφορές και ομοιότητες (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 317), 2023):

- Κοινό θέμα: όλα τα κείμενα επικεντρώνονται στην αντίσταση του εκπαιδευτικού κλάδου ενάντια στις πολιτικές αξιολόγησης που υιοθετεί η κυβέρνηση, θεωρώντας τις ως απειλή για το δημόσιο σχολείο.
- Επιχειρήματα: χρησιμοποιούν παραδείγματα και επιχειρήματα για να υποστηρίξουν τη θέση τους. Τα πρώτα κείμενα αναφέρουν την επιδείνωση της κατάστασης με την υλοποίηση της ατομικής αξιολόγησης, ενώ το Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 317/2023) εστιάζει στη συνέχιση της κατηγοριοποίησης και διάλυσης του δημόσιου σχολείου με την υλοποίηση του νόμου 4823/21.
- Προτάσεις δράσης: όλα τα κείμενα αναφέρουν τις επερχόμενες δράσεις που πρόκειται να αναλάβουν για την προάσπιση του δημόσιου σχολείου και των εργαζομένων τους.

Όλα τα κείμενα αποδίδουν μεγάλη σημασία στη συλλογική δράση και την ανάγκη ενότητας ενάντια στις πολιτικές που θεωρούν επιζήμιες για την εκπαίδευση.

4.2.4 Δελτίο τύπου της Δ.Ο.Ε. για την αξιολόγηση (Αρ. Πρωτ. 517/2023)

Το κείμενο της Δ.Ο.Ε. (Αρ. Πρωτ. 517/2023) αναλύει τον αγώνα του εκπαιδευτικού κλάδου ενάντια στην αντεκπαιδευτική πολιτική του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, εστιάζοντας στην αντίσταση και την απορριπτική στάση απέναντι στις πολιτικές της αξιολόγησης. Η Δ.Ο.Ε. τονίζει τη σημασία του δημόσιου σχολείου και την ανάγκη υπεράσπισής του από πολιτικές που θεωρούνται εμπορευματοποιητικές και αντεκπαιδευτικές.

Το κείμενο επικεντρώνεται στον αγώνα για την υπεράσπιση του δημόσιου σχολείου, το οποίο κινδυνεύει από πολιτικές που εισάγουν στοιχεία εμπορευματοποίησης στην εκπαίδευση. Η Δ.Ο.Ε. υποστηρίζει ότι τέτοιες πολιτικές είναι επιζήμιες όχι μόνο για την εκπαίδευση, αλλά και για την κοινωνία γενικότερα.

Για να υποστηρίξει τη θέση της, η Δ.Ο.Ε. παρουσιάζει μια σειρά από επιχειρήματα που καταδεικνύουν τις αρνητικές συνέπειες των πολιτικών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αυτά περιλαμβάνουν την υποβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, την αύξηση του άγχους και της πίεσης στους εκπαιδευτικούς, καθώς και την αποδυνάμωση του δημόσιου σχολείου ως θεσμού.

Το κείμενο αναφέρει επίσης τις δράσεις που προγραμματίζει να αναλάβει η Δ.Ο.Ε. για την προάσπιση του δημόσιου σχολείου και των εκπαιδευτικών. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν κινητοποιήσεις, διαμαρτυρίες και άλλες μορφές αντίστασης, με στόχο την αποτροπή της εφαρμογής των αντεκπαιδευτικών πολιτικών.

Συνολικά, το κείμενο αντανακλά την αποφασιστικότητα του εκπαιδευτικού κλάδου να αντισταθεί στις πολιτικές που θεωρεί επιζήμιες για την εκπαίδευση και την κοινωνία. Η Δ.Ο.Ε. προβάλλει μια δυναμική και συντονισμένη προσπάθεια για την προάσπιση των δικαιωμάτων

των εκπαιδευτικών και την προστασία του δημόσιου σχολείου από μεταρρυθμίσεις που απειλούν την ποιότητά του και τη λειτουργία του ως κοινωνικού αγαθού (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 517), 2023).

4.3 Η Δ.Ο.Ε. σχετικά με το πλαίσιο της αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, πέραν της διαδικασίας καθαυτής, προσφέρει επίσης πολλά δεδομένα για περαιτέρω ανάλυση. Είναι σημαντικό να εξεταστεί το περιεχόμενο αυτής της αξιολόγησης, όπως αυτό περιγράφεται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και από τα στελέχη της εκπαίδευσης που παρέχουν ενημερώσεις για την εν λόγω διαδικασία (Σταμέλος, Καβασακάλης, Φρούντα, & Βασιλόπουλος, 2022).

Ένας αξιόλογος προβληματισμός είναι πώς ορίζεται η ποιότητα της διδασκαλίας και ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να αξιολογηθεί η εκπαιδευτική απόδοση. Οι ενδεχόμενες ασάφειες ή αμφισβητήσεις σε αυτά τα κριτήρια μπορεί να οδηγήσουν σε αντιφάσεις ή αντιδράσεις από τους εκπαιδευτικούς (Σοφού, 2023).

Επίσης, είναι σημαντικό να εξεταστεί η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τη συγκέντρωση δεδομένων και η διαδικασία αξιολόγησης. Εάν η διαδικασία δεν είναι αξιόπιστη ή δεν εφαρμόζεται με συνέπεια, μπορεί να δημιουργήσει αμφιβολίες σχετικά με τα αποτελέσματα και την εγκυρότητα της αξιολόγησης.

Συνολικά, η αξιολόγηση της εκπαιδευτικής απόδοσης αποτελεί ένα σύνθετο και πολυεπίπεδο ζήτημα, το οποίο απαιτεί προσεκτική ανάλυση και αξιολόγηση τόσο της διαδικασίας όσο και του περιεχομένου που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση.

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) παρουσιάζει μια προσέγγιση προς τη διαδικασία αξιολόγησης που επιδιώκει τη συναίνεση των εκπαιδευτικών. Αυτό εκδηλώνεται μέσα από την προ-αξιολογική συνάντηση, κατά την οποία καθορίζονται οι στόχοι και το περιεχόμενο των διδασκαλιών που θα παρακολουθήσει ο διευθυντής, καθώς και μέσω της συνυπογραφής και της από κοινού προετοιμασίας και προγραμματισμού. Σύμφωνα με το Υπουργείο, ο σκοπός αυτής της διαδικασίας είναι να μειωθεί το άγχος του αξιολογούμενου εκπαιδευτικού (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Ωστόσο, ενώ η προσέγγιση αυτή φαίνεται να επιδιώκει τη συνεργασία και τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία αξιολόγησης, υπάρχουν κάποιες κριτικές και αντιδράσεις. Καταρχάς, υπάρχει η αντίφαση ότι παρά τις προσπάθειες για μείωση του άγχους, η διαδικασία της αξιολόγησης επιφέρει επιπλέον βάρος στον εκπαιδευτικό. Επιπλέον, δεδομένου ότι η προσέγγιση αυτή στηρίζεται στη συναίνεση, υπάρχει η πιθανότητα η αξιολόγηση να μην είναι αντικειμενική ή να μην αντικατοπτρίζει πλήρως την πραγματική απόδοση του εκπαιδευτικού (Μπαγκούα, 2019).

Επιπλέον, η αναφορά στον «ηλεκτρονικό φάκελο» ως προστιθέμενη αξία μπορεί να αποτελέσει ένα ακόμα σημείο αντιπαράθεσης. Αν και αυτή η πρακτική μπορεί να είναι χρήσιμη για την τήρηση αρχείων και τη διευκόλυνση της διαδικασίας αξιολόγησης, μπορεί επίσης να δημιουργήσει ανησυχίες σχετικά με την προστασία των δεδομένων και την ιδιωτικότητα (Παρασκευοπούλου, 2022).

Τέλος, η αναφορά στο παράδειγμα της Βρετανίας υπογραμμίζει το γεγονός ότι, παρότι οι εκπαιδευτικοί ενδέχεται να είναι ενημερωμένοι και προετοιμασμένοι για την αξιολόγηση, αυτή μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρό άγχος με αρνητικές επιπτώσεις στην απόδοσή τους. Αυτό μπορεί να υποδηλώνει την ανάγκη για περαιτέρω εξέταση του τρόπου με τον οποίο η

αξιολόγηση επηρεάζει το άγχος και την επαγγελματική ευημερία των εκπαιδευτικών (Ross & Walsh, 2019).

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) αναφέρει σε συνέχεια του προηγούμενου κειμένου, ότι η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει την αξιολόγηση του παιδαγωγικού κλίματος και της διαχείρισης της τάξης από τον διευθυντή ή τη διευθύντρια του σχολείου. Επιπλέον, επισημαίνει τη συμμετοχή των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων στη διαδικασία αξιολόγησης, προσδιορίζοντάς τους ως «στελέχη» της εκπαίδευσης (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει την εκτίμηση της συμβολής του εκπαιδευτικού στη δημιουργία ενός κλίματος μάθησης εντός της τάξης και την προώθηση του πνεύματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αλληλοσεβασμού μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών. Επίσης, αξιολογείται η εμπλοκή του εκπαιδευτικού στη μαθησιακή διαδικασία, η πρόληψη προβλημάτων πειθαρχίας, η επίλυση διαφορών και η διαχείριση συγκρούσεων, καθώς και η αποδοχή της διαφορετικότητας. Τα κριτήρια αυτά αξιολογούνται σε τετράβαθμη κλίμακα, από το μη ικανοποιητικό μέχρι το εξαιρετικό, με την προσθήκη μιας επιλογής που αναφέρει ότι ο αξιολογούμενος δεν αξιολογήθηκε με υπαιτιότητά του σε περίπτωση απεργίας ή αποχής από τις διαδικασίες αξιολόγησης.

Η παρουσία αυτών των στοιχείων στη διαδικασία αξιολόγησης προκαλεί κριτική από τη Δ.Ο.Ε., καθώς αμφισβητείται η πραγματική συνεισφορά αυτών των στελεχών της εκπαίδευσης στη διαδικασία, καθώς και η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης όταν η συμμετοχή στην αξιολόγηση είναι προαιρετική (ΔΟΕ / Δελτίο Τύπου -Αρ. Πρωτ. 2323, 2022).

Η Δ.Ο.Ε. παρουσιάζει μια συγκριτική ανάλυση της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της τάξης. Επισημαίνει ότι η τάξη αποτελεί έναν μικρόκοσμο, όπου η δημιουργία ενός θετικού παιδαγωγικού κλίματος και η αποτελεσματική διαχείριση απαιτούν τις ικανότητες του εκπαιδευτικού. Σύμφωνα με την Δ.Ο.Ε., ο αξιολογούμενος πρέπει να δείχνει ικανότητες στη διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση του παιδαγωγικού κλίματος, στην αντίληψη των συνεπειών του παιδαγωγικού κλίματος στη μάθηση και την κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών, καθώς και στην αναζήτηση και εφαρμογή σύγχρονων εκπαιδευτικών πρακτικών που προάγουν την ισότητα στην εκπαίδευση (ΔΟΕ-Δελτίο Τύπου (Αρ. Πρωτ. 701), 2023).

Συνεχίζοντας, η Δ.Ο.Ε. εκφράζει αμφιβολίες σχετικά με την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης, καθώς κάποιες παράμετροι φαίνεται να είναι υπερβολικά υποκειμενικές. Ειδικότερα, κρίνει πως οι ρουμπρίκες της αξιολόγησης προσανατολίζονται σε πτυχές που ενδέχεται να είναι πιο δύσκολο να μετρηθούν με αντικειμενικότητα, όπως η αυτορρύθμιση της μαθησιακής και κοινωνικής συμπεριφοράς των μαθητών, ή η αναγνώριση της κοινωνικοπολιτισμικής και ατομικής ετερότητας. Επιπλέον, εκφράζει ανησυχία για τον τρόπο με τον οποίο οι ρουμπρίκες αντιγράφουν προτύπους από άλλα συστήματα αξιολόγησης, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 317), 2023).

Η Δ.Ο.Ε. παρουσιάζει μια σημαντική αντίθεση στη συνολική νεοσυντηρητική αφήγηση που επικρατεί σχετικά με την εκπαίδευση, συγκρίνοντας την με τις πρακτικές που υιοθετούνται από τα διεθνή όργανα όπως το ΟΟΣΑ και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με αυτά τα ντοκουμέντα, η εκπαίδευση ερμηνεύεται κυρίως ως ευθύνη του εκπαιδευτικού. Ωστόσο, υποστηρίζει ότι αυτή η νεοσυντηρητική προσέγγιση δεν αντανάκλα την πραγματικότητα του εκπαιδευτικού πεδίου.

Σημειώνει επίσης ότι στην τελευταία έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023, διατυπώνεται η παρατήρηση ότι στην

Ελλάδα απουσιάζει η νοοτροπία του επαγγελματισμού στην εκπαιδευτική κοινότητα. Συχνά, οι εκπαιδευτικοί θεωρούνται απλώς εκπαιδευτές και όχι επαγγελματίες. Αυτή η παρατήρηση υποδηλώνει μια δυσλειτουργία στον τρόπο που αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους και την επαγγελματική τους ταυτότητα, καθώς επίσης και μια έλλειψη επαγγελματικής αναγνώρισης από το κράτος και την κοινωνία. Αυτό αντιπροσωπεύει μια αντίφαση με την προσέγγιση που προωθείται από τα διεθνή όργανα, τα οποία επιβάλλουν την ανάγκη επαγγελματικού προσανατολισμού και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για τη βελτίωση της εκπαίδευσης (ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 517), 2023).

5ο.Κεφάλαιο: «Επιπτώσεις των νομικών πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα 2015-2023 στην Εκπαιδευτική Κοινότητα σύμφωνα με την Δ.Ο.Ε.»

5.1 Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.)

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) είναι η ένωση όλων των Συλλόγων Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Ελλάδας, καθώς και των Συλλόγων Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του εξωτερικού. Η έδρα της βρίσκεται στην Αθήνα.

Σκοπός της Δ.Ο.Ε. είναι ο συντονισμός και η κατεύθυνση των προσπαθειών όλων των Συλλόγων για τη βελτίωση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, την ηθική και υλική εξύψωση των λειτουργών της και την προάσπιση των επαγγελματικών και υλικών συμφερόντων του κλάδου. Επίσης, η Δ.Ο.Ε. συμβάλλει στη βελτίωση της εκπαίδευσης του ελληνικού λαού, προωθεί τη συνεργασία και την αλληλεγγύη μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων και των εργαζομένων γενικότερα, υπερασπίζεται τις συνδικαλιστικές ελευθερίες, τη δημοκρατία, την εθνική ανεξαρτησία και την ειρήνη, εκφράζει γνώμες για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος και συμμετέχει στις κοινές προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους. Επιπλέον, καλλιεργεί το συνδικαλιστικό ενδιαφέρον και την ταξική συνείδηση των εργαζομένων και υπερασπίζεται το δικαίωμα της ενεργούς συμμετοχής των εργαζομένων στη γενική εκπαίδευση και στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, η Δ.Ο.Ε. συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και προβάλλει τις γνώμες και αποφάσεις των Συλλόγων μελών της, διεξάγει αγώνες για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του κλάδου, ενημερώνει την κοινή γνώμη για τα εκπαιδευτικά ζητήματα και την αποστολή των λειτουργών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με διάφορα μέσα, όπως διαλέξεις, δημοσιεύματα, συνέδρια και δημόσιες συζητήσεις. Επίσης, επικοινωνεί και συνεργάζεται με εκπαιδευτικές, επιστημονικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις του εξωτερικού, εκδίδει δημοσιογραφικό και επιστημονικό περιοδικό, οργανώνει συγκεντρώσεις, συνέδρια και σεμινάρια, και συνεργάζεται με κλαδικές ενώσεις, Ομοσπονδίες Δημοσίων Υπαλλήλων και άλλους συνδικαλιστικούς οργανισμούς.

Η Δ.Ο.Ε. συνεργάζεται με την τοπική αυτοδιοίκηση, φορείς γονέων και κηδεμόνων, πολιτιστικούς φορείς για την προώθηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, μπορεί να γίνει μέλος εκπαιδευτικών, επιστημονικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων του εξωτερικού, μετά από αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης (Καταστατικό ΔΟΕ, 1982).

5.2 Ανάλυση των επιπτώσεων που προκύπτουν από το νέο πλαίσιο αξιολόγησης

Τα νομικά πλαίσια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα 2015-2023 είχαν σημαντικές επιπτώσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Ορισμένες από αυτές καταγράφονται στο παρακάτω σχήμα (Τζιάνη, 2023· Περδικάρη, 2023· Μπάρδα & Κουτούζης, 2021· Σιώνα, 2023· Τσιούμαρη, 2014· Παναγιώτου, 2015):

Σχήμα 5.1: Σημαντικές επενέργειες των πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα 2015-2023 στην εκπαιδευτική κοινότητα.

5.2.1 Πίεση και άγχος

Η περίοδος 2015-2023 στην Ελλάδα χαρακτηρίστηκε από την εφαρμογή διαφόρων πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, που είχαν σημαντικές επιπτώσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα. Μία από τις κύριες ήταν η αύξηση της πίεσης και του άγχους που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί (Σιώνα, 2023).

Η ανάγκη να πληρωθούν οι στόχοι και τα κριτήρια που επέβαλλε το σύστημα οδήγησε σε αυξημένη πίεση στους εκπαιδευτικούς. Αναγκάστηκαν να επικεντρωθούν στην παραγωγή αποτελεσμάτων που ικανοποιούσαν τις ρυθμίσεις του συστήματος αξιολόγησης, προκειμένου να αποφύγουν τυχόν αρνητικές κυρώσεις ή αξιολογήσεις.

Η αύξηση της πίεσης και του άγχους καθορίζει στην ψυχολογική ευημερία και την επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών. Πολλοί από αυτούς αντιμετώπισαν στρες και κόπωση λόγω της συνεχούς πίεσης να επιτύχουν τους στόχους αξιολόγησης, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η ποιότητα της διδασκαλίας και η σχέση τους με τους μαθητές (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Επιπλέον, η αύξηση του άγχους δύναται να οδηγήσει σε αυτοπεριορισμό των εκπαιδευτικών, μείωση της δημιουργικότητας και αποφυγή λήψης καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας ή αξιολόγησης. Αυτό μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες συνέπειες στην επαγγελματική κατάρρευση ορισμένων εκπαιδευτικών, με αρνητικό αντίκτυπο στο σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος (Περδικάρης, 2023).

Συνολικά, η πίεση και το άγχος που προκλήθηκαν από τις αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών στην περίοδο 2015-2023 είχαν σημαντικές και αρνητικές επιπτώσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα, επηρεάζοντας την εργασία και τη ζωή των εκπαιδευτικών.

5.2.2 Αλλαγές στη μεθοδολογία διδασκαλίας

Δεύτερη από τις ενέργειες που προέκυψαν λόγω των πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών την περίοδο 2015-2023 στην Ελλάδα, ήταν οι αλλαγές στη μεθοδολογία διδασκαλίας των εκπαιδευτικών.

Οι εκπαιδευτικοί βρέθηκαν να προσαρμόζουν τη μεθοδολογία διδασκαλίας τους προκειμένου να ανταποκριθούν στις αξιολογήσεις του πλαισίου. Η εστίαση τους μετατοπίστηκε προς την προετοιμασία των μαθημάτων με γνώμονα τις αναφορές των εξετάσεων ή των κριτηρίων αξιολόγησης. Αυτό σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί άλλαξαν την προσπάθειά τους στη διαδικασία διδασκαλίας, προσπαθώντας να ενσωματωθούν στο μάθημα τους στοιχεία που θα βοηθούσαν τους μαθητές να επιτύχουν καλύτερα στις αξιολογήσεις (Σοφού, 2023).

Αυτή η προσαρμογή στη μεθοδολογία διδασκαλίας μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση πιο δομημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων, την ενίσχυση της επανάληψης και της εκπαίδευσης για τις εξετάσεις, και την παροχή επιπλέον υλικού και πόρων για την προετοιμασία των μαθητών (Σταμέλος κ.α., 2022).

Ωστόσο, αυτή η προσαρμογή μπορεί να επηρεάσει την ποικιλία και την καινοτομία στη διδασκαλία. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να νιώσουν ότι πρέπει να περιορίσουν την ποικιλία των μαθησιακών δραστηριοτήτων που προσφέρουν στους μαθητές, επικεντρώνοντας σε αυτές που είναι πιο αποδοτικές για την επιλογή των στόχων αξιολόγησης (Λαμπρινού, 2024).

Επίσης, η επικέντρωση στην προετοιμασία για τις αξιολογήσεις μπορεί να μειώσει την προσοχή που δίνεται σε άλλες σημαντικές πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, η επίλυση προβλημάτων και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών (Λαμπρινού, 2024).

5.2.3 Εστίαση στα αποτελέσματα

Τρίτη σημαντική ενέργεια των πλαισίων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023 είναι η εστίαση στα αποτελέσματα. Αυτή η προσέγγιση στην αξιολόγηση έχει τις δικές της συνέπειες στην εκπαιδευτική κοινότητα και τη διαδικασία μάθησης.

Η εστίαση στα αποτελέσματα μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο «λεπτομερή» προσέγγιση της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, η προσοχή εστιάζεται κυρίως στην επίτευξη υψηλών βαθμών και αποτελέσματα σε διάφορες αξιολογήσεις και εξετάσεις. Αυτό οδηγεί σε μια κατάσταση όπου η σημασία της διαδικασίας μάθησης και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων μπορεί να παραμεληθεί ή να μειωθεί σε σχέση με το τελικό αποτέλεσμα (Τζιάνη, 2023).

Οι εκπαιδευτικοί δύνανται να αναγκαστούν να επικεντρωθούν στη διδασκαλία και την προετοιμασία των μαθητών για εξετάσεις και αξιολογήσεις, αντί να επικεντρωθούν στην προώθηση της βαθιάς κατανόησης και της ευρείας διαμόρφωσης απόψεων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια στρεβλή αντίληψη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπου η επιτυχία μετριέται κυρίως με τους και όχι με την πραγματική κατανόηση και εξέλιξη των μαθητών (Σοφού, 2023).

Επιπλέον, η πίεση για την αύξηση των υψηλών αποτελεσμάτων μπορεί να οδηγήσει σε μια αύξηση του στρες μεταξύ των μαθητών, καθώς και των ιδίων των εκπαιδευτικών. Η επικέντρωση στα αποτελέσματα μπορεί να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό κλίμα μεταξύ των μαθητών και να υπονομεύσει τη συνεργασία και την βοήθειά στην τάξη (Ζαράρη, 2022).

Συνολικά, η επικέντρωση στα αποτελέσματα σε μια κριτική αξιολόγησης μπορεί να έχει σημαντικές στην εκπαιδευτική κοινότητα, επηρεάζοντας την προσέγγιση της διδασκαλίας, την εμπειρία των μαθητών και τη συνολική δυναμική της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

5.2.4 Αύξηση της γραφειοκρατίας

Τέταρτη σημαντική ενέργεια των πλαισίων αξιολογήσεων των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023 είναι η αύξηση της γραφειοκρατίας. Αυτή η αύξηση έχει συνέπειες για τους εκπαιδευτικούς και την εκπαιδευτική κοινότητα συνολικά.

Η αύξηση της γραφειοκρατίας σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί δεν αντιμετωπίζουν αυξημένο χρόνο και δαπάνες για την προετοιμασία των αξιολογήσεων και τη συλλογή δεδομένων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δαπανήσουν περισσότερο χρόνο στη συλλογή και την οργάνωση δεδομένων σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία, την απόδοση των μαθητών και την πρόοδο της τάξης (Ζαράρη, 2022).

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βρεθούν υπερφορτωμένοι με τη διαχείριση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, τη συλλογή δεδομένων από τους μαθητές και την οργάνωση όλης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτό μπορεί να αφαιρέσει πολύτιμο χρόνο από την προετοιμασία των μαθημάτων και τη διδασκαλία, περιορίζοντας την ευελιξία και την προσωπική προσέγγιση στην εκπαίδευση (Τζιάνη, 2023).

Επιπλέον, η αύξηση της γραφειοκρατίας μπορεί να επηρεάσει την ικανοποίηση και την προσωπική ικανότητα των εκπαιδευτικών. Η υπερβολική γραφειοκρατία μπορεί να δημιουργήσει αίσθημα αποθάρρυνσης.

5.2.5 Αντίκτυπο στην επαγγελματική ικανοποίηση

Η πέμπτη σημαντική ενέργεια των πλαισίων αξιολογήσεων των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023 είναι ο αντίκτυπος στην επαγγελματική ικανοποίηση. Η αυστηρότερη αξιολόγηση μπορεί να έχει σημαντικές στην κατάλληλη ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ιδίως όταν αισθάνονται ότι δεν αντιμετωπίζονται για την προσπάθειά τους.

Κατά την περίοδο αυτή, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών έχει γίνει πιο αυστηρή και η πίεση για την εφαρμογή στόχων και κριτηρίων αξιολόγησης έχει αυξηθεί. Ως αποτέλεσμα, πολλοί εκπαιδευτικοί μπορούν να νιώθουν ότι η εργασία τους δεν ανταμείβεται επαρκώς ή ότι δεν αναγνωρίζεται η προσπάθειά τους (Σταμέλος κ.α., 2022).

Με την έλλειψη αναγνώρισης και εκτίμησης μπορεί να μειωθεί η επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών. Αν κάποιος αισθάνεται ότι η προσπάθειά του δεν είναι αντικείμενο εκτίμησης και ανταμοιβής, μπορεί να χάσει το ενδιαφέρον του για τη δουλειά του και να αναζητήσει άλλες επαγγελματικές διεξόδους. Επίσης, η υπερβολική πίεση και η έλλειψη αναγνώρισης μπορεί να προκαλέσει αυξημένο στρες και κούραση, επηρεάζοντας αρνητικά την ψυχολογική και σωματική υγεία των εκπαιδευτικών (Ζαράρη, 2022).

Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα, είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στην αναγνώριση και την ανταμοιβή της προσπάθειας και των επιτευγμάτων των εκπαιδευτικών. Οι διαδικασίες πρέπει να είναι δίκαιες και διαφανείς, ενώ οι εκπαιδευτικοί πρέπει να λαμβάνουν ανατροφοδοτήσεις και υποστήριξη για τη βελτίωση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης. Επιπλέον, η δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας που ενθαρρύνει τη συνεργασία και την ανταλλαγή ιδεών μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της επαγγελματικής ικανότητας και της ικανότητας αντιμετώπισης των προκλήσεων.

5.2.6 Προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών

Η έκτη σημαντική ενέργεια των πλαισίων αξιολογήσεων των εκπαιδευτικών που εφαρμόζονται στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023 είναι η προσαρμογή στις απαιτήσεις των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να αλλάξουν την προσέγγισή τους προκειμένου να προσαρμοστούν στις δυνατότητες και τις ικανότητες των μαθητών, με στόχο τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων (Περδικάρης, 2023).

Η προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών είναι ένα στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας που επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί προετοιμάζουν τα μαθήματά τους και διεξάγουν τις διδακτικές δραστηριότητες. Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες, οι δυνατότητες και οι προτεραιότητες κάθε μαθητή, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική μάθηση και η εφαρμογή των εκπαιδευτικών στόχων (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Μια προσέγγιση που βασίζεται στην προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών περιλαμβάνει την προσαρμογή του περιεχομένου του μαθήματος και των διδακτικών μεθόδων σύμφωνα με τα επίπεδα κατανόησης και τις εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε μαθητή. Αυτό μπορεί να σημαίνει παροχή επιπλέον υλικού ή εξατομικευμένων διδακτικών εργασιών για τους μαθητές που έχουν δυσκολίες, ενώ ταυτόχρονα προωθεί την πρόκληση και την ανάπτυξη των πιο ικανών (Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

Μια τέτοια προσέγγιση υποστηρίζει την εξατομίκευση της μάθησης και ενισχύει τη συμμετοχή και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Επιπλέον, δημιουργεί ένα περιβάλλον μάθησης που είναι πιο ενθαρρυντικό και ενδιαφέρον για τους μαθητές, βοηθώντας τους να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα στις εξετάσεις.

Τέλος, η προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών είναι ένας σημαντικός τρόπος για τους εκπαιδευτικούς να αναδειχθούν ως ευαίσθητοι και ενδιαφερόμενοι για την πρόοδο και την επιτυχία των μαθητών τους, ενισχύοντας έτσι την επαγγελματική τους ικανότητα και τη δέσμευσή τους στη διαδικασία μάθησης.

5.3 Αντιδράσεις και αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας / ΔΟΕ για τα νομικά πλαίσια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών 2015-2023

Οι αντιδράσεις και οι αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας για το πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023 είναι ποικίλες και συχνά αντικρουόμενες. Στο πλαίσιο αυτής της περιόδου, η εφαρμογή διαφόρων νομοθετικών πλαισίων αξιολόγησης εκπαιδευτικών αποτέλεσε ένα καίριο ζήτημα που προκάλεσε έντονες συζητήσεις και διχογνωμίες εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Κάποιοι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι τα νομοθετικά πλαίσια αξιολόγησης είναι απαραίτητα για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και την επίτευξη υψηλών προτύπων. Θεωρούν ότι η αξιολόγηση μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο που προάγει την επαγγελματική ανάπτυξη και επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να αναδείξουν τις δυνάμεις τους και να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες τους. Μέσα από την αξιολόγηση, πιστεύουν ότι μπορούν να εντοπιστούν συγκεκριμένες περιοχές που χρειάζονται βελτίωση, προσφέροντας έτσι ένα σαφές πλαίσιο για την ενίσχυση των διδακτικών πρακτικών και την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων. Αυτή η άποψη αντικατοπτρίζεται στη βιβλιογραφία, όπως υποστηρίζουν οι Τζιάνη (2023) και Σοφού (2023), που θεωρούν την αξιολόγηση ως μέσο για την επαγγελματική εξέλιξη και βελτίωση.

Ωστόσο, υπάρχει και μια αντίθετη άποψη που εκφράζει ανησυχία και αντίσταση στην αξιολόγηση. Κάποιοι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ότι τα πλαίσια αξιολόγησης της περιόδου 2015-2023 επικεντρώνονται υπερβολικά στα αποτελέσματα των εξετάσεων, παραμελώντας άλλες σημαντικές πτυχές της εκπαίδευσης, όπως η διαδικασία μάθησης και η συνολική εξέλιξη των μαθητών. Επιπλέον, η υπερβολική γραφειοκρατία που συνοδεύει τη διαδικασία αξιολόγησης θεωρείται ως επιβάρυνση και απώλεια χρόνου για τους εκπαιδευτικούς, αποσπώντας τους από τις πραγματικές ανάγκες των μαθητών. Αυτές οι ανησυχίες αντανακλώνται στις μελέτες των Ζαράρη (2022) και Σταμέλου κ.α. (2022), που επισημαίνουν τις αρνητικές συνέπειες της γραφειοκρατίας και της πίεσης από την αξιολόγηση.

Η περίοδος 2015-2023 χαρακτηρίζεται από μια σειρά νομοθετικών πρωτοβουλιών που επιδίωξαν να επαναφέρουν και να αναμορφώσουν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Ξεκινώντας με τον Νόμο 4327/2015, η αρχική προσέγγιση ήταν η κατάργηση των τιμωρητικών μέτρων και η επανεξέταση του συστήματος αξιολόγησης. Στη συνέχεια, οι νόμοι 4692/2020, 4823/2021 και 5014/2023 έθεσαν νέα κριτήρια και διαδικασίες, επανεισάγοντας την αξιολόγηση με έμφαση στην επαγγελματική ανάπτυξη και τη λογοδοσία.

Η πολυεπίπεδη προσέγγιση που εισήχθη με τον Νόμο 4823/2021, η οποία περιλαμβάνει αυτοαξιολόγηση, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, προσπάθησε να προσφέρει μια πιο ολοκληρωμένη και δίκαιη αξιολόγηση. Η εισαγωγή συγκεκριμένων κριτηρίων και ανταποδοτικών μέτρων στοχεύει στη συνεχή βελτίωση των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων.

Οι εκπαιδευτικοί που βλέπουν θετικά την αξιολόγηση την αντιμετωπίζουν ως ευκαιρία για ανάπτυξη και βελτίωση. Βλέπουν την αξιολόγηση ως έναν τρόπο να αναδείξουν τις δυνάμεις τους και να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες τους, συμβάλλοντας έτσι στην ποιότητα της διδασκαλίας και την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων. Η προοπτική αυτή αναδεικνύεται στις μελέτες των Λαμπρινού (2024) και Μπάρδα & Κουτούζη (2021).

Αντίθετα, η αντίσταση ορισμένων εκπαιδευτικών αντανακλά τις ανησυχίες τους για την επιβολή ενός συστήματος αξιολόγησης που μπορεί να θεωρηθεί τιμωρητικό και υπερβολικά γραφειοκρατικό. Η περίοδος 2015-2023, λοιπόν, αποτελεί μια σημαντική φάση για την ελληνική εκπαίδευση, όπου οι αντιδράσεις και οι αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ποικίλουν και αντανακλούν την πολυπλοκότητα και τις προκλήσεις που συνδέονται με την εφαρμογή ενός δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος αξιολόγησης.

5.3.1 Αντιλήψεις για τις Πολιτικές της Αξιολόγησης

Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τις πολιτικές της αξιολόγησης είναι συχνά επηρεασμένες από το ευρύτερο πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο. Πολλοί εκπαιδευτικοί θεωρούν τις πολιτικές αυτές ως μέρος μιας γενικότερης προσπάθειας για την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης και την εμπορευματοποίηση της γνώσης. Αυτές οι αντιλήψεις ενισχύουν την αντίσταση απέναντι στις αξιολογήσεις, καθώς οι εκπαιδευτικοί φοβούνται ότι οι αλλαγές μπορεί να οδηγήσουν σε περαιτέρω υποβάθμιση του δημόσιου σχολείου (Τζιάνη, 2023· Σοφού, 2023).

Επιπλέον, η στάση της εκπαιδευτικής κοινότητας απέναντι στις αξιολογήσεις επηρεάζεται από την έλλειψη συμμετοχής στη διαμόρφωση των πολιτικών αυτών. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται συχνά ότι οι αξιολογήσεις επιβάλλονται χωρίς διαβούλευση ή ουσιαστική συζήτηση, γεγονός που ενισχύει την αίσθηση αποξένωσης και αντίστασης.

Συνοψίζοντας, οι αντιδράσεις και οι αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας για τα νομικά πλαίσια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα από το 2015 έως το 2023 είναι πολυδιάστατες και αντανακλούν τις ευρύτερες προκλήσεις και αλλαγές που αντιμετωπίζει το εκπαιδευτικό σύστημα. Οι αρνητικές αντιδράσεις κυριαρχούν, κυρίως λόγω των πρακτικών και ψυχολογικών επιπτώσεων των αξιολογήσεων, ενώ οι θετικές προοπτικές συχνά επισκιάζονται από την αίσθηση της αδικίας και του φόβου για το μέλλον του δημόσιου σχολείου.

5.3.2 Αντιδράσεις για τις πολιτικές της αξιολόγησης

1) Θετικές αντιδράσεις

Ορισμένα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας βλέπουν θετικά την εφαρμογή πλαισίων αξιολόγησης, θεωρώντας ότι αυτά μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Οι υποστηρικτές των αξιολογήσεων υποστηρίζουν ότι οι διαδικασίες αυτές μπορούν να ενισχύσουν την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών: μέσω της αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να λάβουν ανατροφοδότηση για τις διδακτικές τους πρακτικές και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. Να προάγουν την αξιοκρατία και τη διαφάνεια: ένα δίκαιο και αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης μπορεί να συμβάλει στην αναγνώριση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών και στην επιβράβευση της προσπάθειάς τους. Και τέλος να βελτιώσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα: με την επικέντρωση στην απόδοση των εκπαιδευτικών, τα νομικά πλαίσια αξιολόγησης ενδέχεται να οδηγήσουν σε βελτιώσεις στις διδακτικές μεθόδους και κατ' επέκταση στην επίδοση των μαθητών (Ζαράρη, 2022· Σταμέλος κ.α., 2022).

2) Αρνητικές αντιδράσεις

Παρά τα πιθανά οφέλη, οι αντιδράσεις κατά των πλαισίων αξιολόγησης είναι έντονες και κυρίαρχες στην εκπαιδευτική κοινότητα. Οι κυριότεροι λόγοι αντίστασης περιλαμβάνουν την αύξηση του άγχους και της πίεσης: πολλοί εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι οι συνεχείς αξιολογήσεις αυξάνουν το άγχος και την πίεση, επηρεάζοντας αρνητικά την ψυχολογική τους ευημερία και την απόδοσή τους. Την γραφειοκρατία και τον χρόνο: η προετοιμασία για τις αξιολογήσεις απαιτεί χρόνο και προσπάθεια, επιβαρύνοντας το ήδη φορτωμένο πρόγραμμα των εκπαιδευτικών και μειώνοντας τον χρόνο που μπορούν να αφιερώσουν στους μαθητές τους. Την αμφισβήτηση της αντικειμενικότητας: υπάρχουν ανησυχίες ότι οι αξιολογήσεις δεν είναι πάντα δίκαιες και αντικειμενικές, ειδικά όταν βασίζονται σε υποκειμενικές κρίσεις ή σε ασαφή κριτήρια. Και τέλος την υποβάθμιση της συνεργατικότητας: οι αξιολογήσεις μπορεί να ενισχύσουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των εκπαιδευτικών, υπονομεύοντας το πνεύμα συνεργασίας και αλληλεγγύης που είναι απαραίτητο για ένα θετικό σχολικό περιβάλλον (Λαμπρινού, 2024· Μπάρδα & Κουτούζης, 2021).

6ο.Κεφάλαιο: «Συμπεράσματα»

6.1 Συνοψίζοντας τα κύρια ευρήματα

Η έρευνα «Συγκριτική προσέγγιση του μοντέλου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών 2015-2023: Ανάλυση περιεχομένου κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε.» παρουσιάζει στοιχεία και παράγοντες που επηρεάζουν τον τομέα της εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Αναδεικνύοντας τα κύρια ευρήματα και τις σημαντικότερες πτυχές της έρευνας, μπορούμε να επιστημονοποιήσουμε τα εξής:

- **Ποικιλία πλαισίων**

Η ποικιλία των νομικών πλαισίων αξιολόγησης εκπαιδευτικών που εξετάζονται στην έρευνα αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο που αναδεικνύει την πολυπλοκότητα και την ποικιλομορφία του εκπαιδευτικού τοπίου στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2023. Κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, παρατηρείται η εφαρμογή διαφορετικών προσεγγίσεων και νομικών πλαισίων αξιολογήσεων, τα οποία καλύπτουν διάφορες πτυχές και εγγραφές του εκπαιδευτικού συστήματος. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει τις αλλαγές στην εκπαιδευτική πολιτική και τις διαφορετικές αντιλήψεις που επικρατούν σε κάθε χρονική στιγμή.

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στις αντιδράσεις και τις αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας σχετικά με τις αξιολογήσεις. Η Δ.Ο.Ε. έχει εκφράσει έντονες ανησυχίες και αντιθέσεις απέναντι σε νομοθετικά πλαίσια που θεωρεί ότι επικεντρώνονται υπερβολικά σε παραδοσιακές μετρήσεις της επίδοσης των εκπαιδευτικών, όπως οι εξετάσεις και οι αξιολογήσεις αποτελεσμάτων. Αυτές οι μετρήσεις συχνά θεωρούνται από την εκπαιδευτική κοινότητα και τη Δ.Ο.Ε. ότι παραμελούν άλλες σημαντικές πτυχές της εκπαίδευσης, όπως η διαδικασία μάθησης και η ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών.

Τα νομοθετικά πλαίσια που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο αυτή περιλαμβάνουν διάφορες προσεγγίσεις. Για παράδειγμα, κάποια από αυτά τα πλαίσια ενδέχεται να εστιάζουν στην παρακολούθηση της διδακτικής πρακτικής και την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας. Αυτά τα πλαίσια επιδιώκουν να ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν εκπαιδευτικά προγράμματα που προωθούν την εκμάθηση και την ανάπτυξη των μαθητών.

Επιπλέον, η έρευνα δύναται να αναδείξει νομοθετικά πλαίσια που εστιάζουν στη συμμετοχή της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των γονέων και των μαθητών, στην αξιολόγηση της επίδοσης των εκπαιδευτικών. Αυτή η ποικιλία πλαισίων αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει ένα προτιμώμενο ή ιδανικό πλαίσιο αξιολόγησης, αλλά ότι αντικειμενικά και πρακτικά πρέπει να εξετάζονται οι ανάγκες και οι προσδοκίες του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του.

Η περίοδος 2015-2023 χαρακτηρίζεται από έντονες συζητήσεις και διαμάχες σχετικά με την εφαρμογή αυτών των πλαισίων αξιολόγησης. Οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν ποικίλες αντιδράσεις, με ορισμένους να θεωρούν ότι η αξιολόγηση είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την επαγγελματική τους ανάπτυξη και άλλους να ανησυχούν για την υπερβολική γραφειοκρατία και την πίεση που ασκείται από την ανάγκη συμμόρφωσης με τα κριτήρια αξιολόγησης. Η Δ.Ο.Ε. έχει επανειλημμένα τονίσει την ανάγκη για αξιολογήσεις που δεν θα χρησιμοποιούνται

ως τιμωρητικά μέσα, αλλά θα συμβάλλουν στην ενίσχυση και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών.

Αυτή η περίοδος είναι επίσης σημαντική για την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτόμων πλαισίων αξιολόγησης που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι διάφορες νομοθετικές πρωτοβουλίες που τέθηκαν σε ισχύ κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου δείχνουν μια συνεχή προσπάθεια να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης και να διασφαλιστεί η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Γενικά, η ανάλυση της περιόδου 2015-2023 αποκαλύπτει την πολυπλοκότητα των προσπαθειών για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα και τον καθοριστικό ρόλο της Δ.Ο.Ε. στη διαμόρφωση των αντιλήψεων και των αντιδράσεων της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η περίοδος αυτή προσφέρει πολύτιμα μαθήματα για την κατανόηση των δυναμικών που επηρεάζουν την εκπαιδευτική πολιτική και την αναγκαιότητα για συνεχή αναπροσαρμογή και βελτίωση των συστημάτων αξιολόγησης.

• Κριτική ανάλυση

Η κριτική ανάλυση της περιόδου 2015-2023 αναδεικνύει τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τα μειονεκτήματα των αξιολογητικών νομικών πλαισίων που εφαρμόστηκαν στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στους ερευνητές και στους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των πλαισίων και να προτείνουν βελτιώσεις ή εναλλακτικές προσεγγίσεις. Κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην αντίδραση και τη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Μέσω αυτής της ανάλυσης, είναι δυνατόν να αναδειχθούν οι δυνατότητες των πλαισίων στην προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την ενίσχυση των μαθησιακών επιδόσεων. Για παράδειγμα, οι νόμοι 4327/2015 και 4692/2020 έθεσαν τις βάσεις για την αξιολόγηση με στόχο την ενίσχυση της διδακτικής πρακτικής και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Τα πλεονεκτήματα αυτά περιλαμβάνουν την αύξηση της λογοδοσίας, την ενθάρρυνση της αυτοαξιολόγησης και την παροχή ανατροφοδότησης για τη βελτίωση των διδακτικών πρακτικών.

Παράλληλα, όμως, αποκαλύπτονται και πιθανά προβλήματα όπως η υπερβολική γραφειοκρατία, η οποία αναφέρθηκε ευρέως από την εκπαιδευτική κοινότητα και τη Δ.Ο.Ε. Οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν ανησυχίες για την υπερβολική επικέντρωση στα αποτελέσματα των εξετάσεων, παραμελώντας άλλες σημαντικές πτυχές της εκπαίδευσης όπως η διαδικασία μάθησης και η ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών. Επίσης, η ανεπαρκής συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας στη διαμόρφωση των πλαισίων αξιολόγησης θεωρείται σημαντικό εμπόδιο στην αποδοχή και την αποτελεσματική εφαρμογή τους.

Η Δ.Ο.Ε. έχει επισημάνει την ανάγκη για ένα αξιολογικό σύστημα που να ενσωματώνει τις απόψεις και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών. Η αντίδραση της Δ.Ο.Ε. στις νομοθετικές πρωτοβουλίες της περιόδου 2015-2023, όπως ο νόμος 4823/2021 και ο νόμος 5014/2023, υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχικότητας και της συνεργασίας στην ανάπτυξη και εφαρμογή των αξιολογικών πλαισίων.

Με βάση τις κριτικές αναλύσεις, μπορούν να διαμορφωθούν συστάσεις και προτάσεις για τη βελτίωση των αξιολογήσεων των πλαισίων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η εκπαιδευτική κοινότητα. Αυτές οι προτάσεις περιλαμβάνουν τη μείωση της γραφειοκρατίας, την ισορροπημένη προσέγγιση που δεν επικεντρώνεται μόνο

στα αποτελέσματα των εξετάσεων, και την ενίσχυση της συμμετοχικότητας των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση των πολιτικών αξιολόγησης.

Συνολικά, η κριτική ανάλυση συμβάλλει στην περαιτέρω εξέλιξη και τη βελτίωση των αξιολογητικών νομικών πλαισίων με στόχο την παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης και την ενίσχυση της εκπαιδευτικής εμπειρίας για όλους τους εμπλεκόμενους. Η περίοδος 2015-2023 χαρακτηρίζεται από έντονες συζητήσεις και διαμάχες σχετικά με την εφαρμογή αυτών των πλαισίων, προσφέροντας πολύτιμα μαθήματα για την κατανόηση των δυναμικών που επηρεάζουν την εκπαιδευτική πολιτική και την αναγκαιότητα για συνεχή αναπροσαρμογή και βελτίωση των συστημάτων αξιολόγησης.

- **Πρώθηση ισότητας και αξιοκρατίας**

Η προσπάθεια πρώθησης της ισότητας και της αξιοκρατίας μέσω ενός πλαισίου αξιολόγησης εκπαιδευτικών, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς μια δικαιότερη και δημοκρατικότερη εκπαιδευτική διαδικασία. Κατά την περίοδο 2015-2023, στην Ελλάδα εφαρμόστηκαν διάφορα νομοθετικά πλαίσια με στόχο την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, αντανακλώντας την αναζήτηση ενός αποτελεσματικού και δίκαιου συστήματος. Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο, εκφράζοντας συνεχώς τις ανησυχίες και τις αντιρρήσεις των εκπαιδευτικών.

Μέσω αυτής της περιόδου, τα πλαίσια αξιολόγησης επιδίωξαν να λάβουν υπόψη τις φωνές και τις ανησυχίες όλων των ενδιαφερομένων. Αυτό ενισχύει τη συμμετοχικότητα και τη δικαιοσύνη στη διαδικασία αξιολόγησης, προάγοντας την ισότητα και τη διαφάνεια μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων και διοίκησης. Η Δ.Ο.Ε. υπογράμμισε την ανάγκη να συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αυτή, ώστε να επιτευχθεί μια πιο πλήρης και αντικειμενική κατανόηση των προκλήσεων και των επιδόσεων του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η συμμετοχική αυτή προσέγγιση μπορεί να οδηγήσει σε πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις και βελτιώσεις, καθώς οι αποφάσεις θα βασίζονται σε πραγματικές ανάγκες και διαφορετικές προοπτικές. Ωστόσο, η εφαρμογή ενός τέτοιου πλαισίου απαιτεί σημαντικό χρόνο και πόρους για την οργάνωση και την υλοποίηση της συμμετοχικής διαδικασίας. Είναι επίσης απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία είναι δίκαιη και ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαφορετικές απόψεις, προκειμένου να μην ενισχυθούν υπάρχουσες ανισότητες ή να δημιουργηθούν νέες.

Η Δ.Ο.Ε. συχνά επεσήμανε ότι, ενώ η θεωρία της αξιολόγησης προωθεί την ισότητα και την αξιοκρατία, η πρακτική εφαρμογή μπορεί να διαφέρει. Ο φόβος ότι η αξιολόγηση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο ελέγχου και χειραγώγησης ήταν έντονος, με την Ομοσπονδία να καλεί για διαφάνεια και σαφή κριτήρια που θα αναγνωρίζουν και θα υποστηρίζουν την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Συνολικά, η προσπάθεια πρώθησης της ισότητας και της αξιοκρατίας μέσω μιας συμμετοχικής διαδικασίας αξιολόγησης, αν και γεμάτη προκλήσεις, αποτελεί έναν σημαντικό στόχο για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Η συμβολή της Δ.Ο.Ε. ήταν καθοριστική στην ανάδειξη των προβλημάτων και στην πρώθηση ενός διαλόγου που στόχο έχει την ευημερία και τη δικαιοσύνη για όλους τους συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από έντονες συζητήσεις και διαμάχες, προσφέροντας πολύτιμα μαθήματα για την κατανόηση των δυναμικών που επηρεάζουν την εκπαιδευτική πολιτική και την αναγκαιότητα για συνεχή αναπροσαρμογή και βελτίωση των συστημάτων αξιολόγησης.

- **Κοινωνική αντίδραση**

Η κοινωνική αντίδραση κατά την περίοδο 2015-2023 αποτελεί κεντρικό άξονα της έρευνας, καταδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο η εκπαιδευτική κοινότητα αντιλαμβάνεται και αντιδρά στις αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών πλαισίων που εφαρμόστηκαν. Αυτές οι αντιδράσεις λειτουργούν ως δείκτες για την αποτελεσματικότητα και την αποδοχή των αξιολογήσεων στην πραγματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Κατά την περίοδο αυτή, η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) έπαιξε καθοριστικό ρόλο, εκφράζοντας τις απόψεις και τις ανησυχίες των εκπαιδευτικών σχετικά με τα νέα νομοθετικά πλαίσια.

Από τη μία πλευρά, ορισμένοι εκπαιδευτικοί αντιμετώπισαν τις αξιολογήσεις ως μέσο βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ως ευκαιρία να αναδείξουν τις δυνατότητές τους και την προσφορά τους στην εκπαιδευτική κοινότητα. Η Δ.Ο.Ε., ωστόσο, συχνά υπογράμμισε ότι πολλές αξιολογήσεις προκαλούν περισσότερο άγχος και πίεση παρά παρέχουν κίνητρα για βελτίωση. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί ένιωθαν ότι η υπερβολική γραφειοκρατία και η επικέντρωση στα αποτελέσματα των εξετάσεων παραμελούσαν την ουσία της μάθησης και την εξέλιξη των μαθητών.

Η αντίδραση των μαθητών και των γονέων ήταν εξίσου σημαντική, επηρεάζοντας την αντίληψη για τον τρόπο λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι αξιολογήσεις μπορούσαν να προκαλέσουν ανησυχία και δυσπιστία σχετικά με την πραγματική τους αντικειμενικότητα και δικαιοσύνη. Επιπλέον, η έρευνα αποκάλυψε πιθανές ανισότητες και διακρίσεις που προέκυψαν από την εφαρμογή των αξιολογήσεων. Υπήρχαν περιπτώσεις όπου ορισμένοι εκπαιδευτικοί ή μαθητές παρουσίαζαν υψηλότερες επιτυχίες ή αξιολογήσεις λόγω παραγόντων όπως η κοινωνική καταγωγή ή η οικονομική κατάσταση, και όχι απαραίτητα λόγω της πραγματικής τους απόδοσης.

Η Δ.Ο.Ε. εξέφρασε συχνά τις ανησυχίες της σχετικά με την εφαρμογή αυτών των πλαισίων και την ανάγκη για διαφάνεια και δικαιοσύνη στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Η κοινωνική αντίδραση προώθησε τη συζήτηση για την ανάδειξη εναλλακτικών προτάσεων βελτίωσης των πλαισίων αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις ανησυχίες όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Ανακεφαλαιώνοντας, η κοινωνική αντίδραση στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών πλαισίων κατά την περίοδο 2015-2023 ήταν πολυδιάστατη και ποικιλόμορφη. Η Δ.Ο.Ε. έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην έκφραση των ανησυχιών των εκπαιδευτικών και στη διαμόρφωση ενός διαλόγου που στόχευε στη βελτίωση των αξιολογητικών πλαισίων. Παρά τις προκλήσεις και τις αντιθέσεις, η συζήτηση αυτή ανέδειξε την ανάγκη για ένα πιο δίκαιο και αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας και να προάγει τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

- **Προοπτικές βελτίωσης**

Κατά την περίοδο 2015-2023, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα υπέστη σημαντικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις, οι οποίες οδήγησαν σε ποικίλες αντιδράσεις και αντιλήψεις στην εκπαιδευτική κοινότητα. Οι προοπτικές βελτίωσης στον τομέα αυτό έχουν αναδειχθεί ως απαραίτητες για την εξέλιξη και την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) έχει παίξει καταλυτικό ρόλο κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, εκφράζοντας τις ανησυχίες και τις προτάσεις των εκπαιδευτικών. Η Δ.Ο.Ε. έχει επισημάνει την ανάγκη για ανάπτυξη και εφαρμογή νέων μεθόδων αξιολόγησης που θα είναι πιο δίκαιες, αντικειμενικές και αποτελεσματικές. Αυτές οι νέες μέθοδοι

αξιολόγησης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών και να προάγουν την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Ένα από τα βασικά σημεία που προτείνει η Δ.Ο.Ε. είναι η εισαγωγή προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης για τους εκπαιδευτικούς. Αυτά τα προγράμματα θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους και να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις του σύγχρονου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η επαγγελματική ανάπτυξη είναι κρίσιμη για την ενίσχυση της διδακτικής πρακτικής και τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, προτείνεται η συστηματική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μέσω επισκέψεων στην τάξη από εξωτερικούς αξιολογητές. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να προσφέρει ένα πιο αντικειμενικό και πλήρες πλαίσιο αξιολόγησης, μειώνοντας την υποκειμενικότητα και ενισχύοντας την αξιοπιστία της διαδικασίας. Οι εξωτερικοί αξιολογητές μπορούν να παρέχουν χρήσιμες ανατροφοδοτήσεις και προτάσεις για τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής.

Η χρήση τεχνολογικών εργαλείων για την αξιολόγηση αποτελεί μια άλλη προοπτική βελτίωσης που έχει αναδειχθεί. Τα τεχνολογικά εργαλεία μπορούν να παρέχουν πιο ακριβή και συνεχή δεδομένα για την απόδοση των εκπαιδευτικών, διευκολύνοντας την ανάλυση και την παρακολούθηση της προόδου. Η τεχνολογία μπορεί επίσης να συμβάλει στη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα της αξιολόγησης, προσφέροντας νέες δυνατότητες για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών.

Η Δ.Ο.Ε. έχει επίσης τονίσει τη σημασία της συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων στη διαδικασία αξιολόγησης. Η συμμετοχική προσέγγιση μπορεί να εξασφαλίσει ότι οι φωνές των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων λαμβάνονται υπόψη, προάγοντας την ισότητα και την αξιοκρατία. Η συμμετοχή αυτή μπορεί να ενισχύσει την αίσθηση δικαιοσύνης και να δημιουργήσει ένα κλίμα συνεργασίας και εμπιστοσύνης στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Ανακεφαλαιώνοντας, οι προοπτικές βελτίωσης στον τομέα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών περιλαμβάνουν την ανάπτυξη δικαιότερων και πιο αντικειμενικών μεθόδων αξιολόγησης, την εισαγωγή προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης, τη συστηματική αξιολόγηση από εξωτερικούς αξιολογητές και τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων. Η Δ.Ο.Ε. υποστηρίζει αυτές τις προτάσεις και επισημαίνει την ανάγκη για ένα πιο συμμετοχικό και δίκαιο σύστημα αξιολόγησης που θα συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στην ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

6.2 Προκλήσεις

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται στον τομέα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών είναι πολλές και ποικίλες. Αν και η αξιολόγηση αυτή μπορεί να φέρει πολλά, όπως η βελτίωση της διδακτικής πρακτικής και η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, υπάρχουν ορισμένες δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν:

✓ Αντικειμενική αξιολόγηση

Η αντικειμενική αξιολόγηση της διδακτικής ποιότητας προκαλεί πολλές δυσκολίες και παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Αν και η αξιολόγηση είναι ένας σημαντικός τρόπος ανάδειξης των ισχυρών και αδύναμων σημείων των εκπαιδευτικών, η αντικειμενική αξιολόγηση συχνά αντιμετωπίζει προκλήσεις λόγω της υποκειμενικότητας και της πολυπλοκότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ορισμένοι παράγοντες που καθιστούν δύσκολη την αντικειμενική αξιολόγηση περιλαμβάνουν:

- Υποκειμενικότητα: Η αξιολόγηση είναι υποκειμενική και επηρεάζεται συχνά από τις προσωπικές προκαταλήψεις και τις απόψεις του αξιολογητή. Αυτό μπορεί να γίνει σε ανισότητες και αδικίες στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.
- Σύνθετη φύση της διδακτικής: Η διδακτική διαδικασία είναι πολύπλοκη και περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές δραστηριότητες και παραμέτρους που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την αξιολόγηση.
- Ποικιλομορφία των μαθητών: Οι μαθητές έχουν διαφορετικές δυνατότητες, ικανότητες και προσδοκίες, οι οποίες επηρεάζουν την απόδοση των εκπαιδευτικών.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις, είναι σημαντικό να αναφέρονται διάφορες μέθοδοι αξιολόγησης, να παρέχεται επαρκής εκπαίδευση και υποστήριξη στους αξιολογητές και να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η δικαιοσύνη σε ολόκληρη τη διαδικασία αξιολόγησης.

✓ **Συνεχείς ενημερώσεις**

Η ανάγκη για συνεχείς ενημερώσεις και προσαρμογές στις μεθοδολογίες αξιολόγησης είναι ουσιαστική για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία τους και η δικαιοσύνη στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Υπάρχουν αρκετοί λόγοι για την ανάγκη αυτή:

- Εξέλιξη των εκπαιδευτικών πρακτικών: Οι εκπαιδευτικές πρακτικές εξελίσσονται διαρκώς, με νέες μεθόδους διδασκαλίας και προσεγγίσεις που εμφανίζονται συνεχώς. Οι μέθοδοι αξιολόγησης πρέπει να είναι ευέλικτες και να προσαρμόζονται ανάλογα.
- Ανάγκες των μαθητών: Οι μαθητές έχουν διαφορετικούς τρόπους μάθησης και διαφορετικών απαιτήσεων. Οι μέθοδοι αξιολόγησης πρέπει να είναι ευέλικτες ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ρυθμίσεις των μαθητών.
- Ανάπτυξη του κοινωνικού και ψυχολογικού πεδίου: Οι εκπαιδευτικές ανάγκες και οι κοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση συνεχώς εξελίσσονται. Η μέθοδος αξιολόγησης πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί σε αυτές τις αλλαγές.
- Επιστημονικές εξελίξεις: Η έρευνα στον τομέα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης συνεχώς προχωρά, με νέες επιστημονικές μεθόδους και ευρήματα που παρουσιάζονται. Αυτές οι προτάσεις πρέπει να αντικατοπτρίζονται στις μεθοδολογίες αξιολόγησης.

Συνολικά, η διαρκής ανανέωση και προσαρμογή των μεθόδων αξιολόγησης είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της αποτελεσματικότητάς τους και την προσαρμογή τους στον τομέα της εκπαίδευσης.

✓ **Διαφοροποίηση**

Η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση είναι ουσιώδης προκειμένου να διασφαλιστεί η δικαιοσύνη και η ακρίβεια στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για τη σημασία αυτής της διαδικασίας:

- Διαφορετικές συνθήκες εργασίας: Οι εκπαιδευτικοί εργάζονται σε διαφορετικά περιβάλλοντα και συνθήκες εργασίας, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν την εκπαιδευτική τους απόδοση. Η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τις διαφορές.
- Δυνατότητες και ικανότητες: Κάθε εκπαιδευτικός έχει διαφορετικές δυνατότητες και ικανότητες, και είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι διαφορές κατά την επίδοση αξιολόγησης τους.

- **Ανάγκες των μαθητών:** Οι μαθητές έχουν διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις, και οι εκπαιδευτικοί αντιδρούν διαφορετικά σε αυτές τις ανάγκες. Η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να προσαρμόσουν την προσέγγισή τους στους μαθητές τους.
- **Διαφορετικά μαθησιακά στυλ:** Οι μαθητές εκμεταλλεύονται διαφορετικά μαθησιακά στυλ, και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσουν αυτές τις διαφορές στην αξιολόγησή τους.

Συνολικά, η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση είναι κρίσιμη για την εξασφάλιση της δίκαιης και ακριβούς αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

6.3 Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Μελλοντικά, είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων και εργαλείων αξιολόγησης που θα είναι πιο αντικειμενικά, ευέλικτα και διαφοροποιημένα. Επίσης, η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε θέματα αξιολόγησης είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής και την εξασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Ορισμένες προτάσεις για μελλοντικές έρευνες ή βελτιώσεις στον τομέα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών περιλαμβάνουν:

- **Ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων:** Έρευνες που θα επικεντρωθούν στην ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων, οι οποίες θα λαμβάνουν υπόψη τις πολλαπλές διαστάσεις της εκπαιδευτικής πραγματικότητας.
- **Πειραματισμός με ευέλικτες μεθόδους:** Μελέτες που θα εξετάσουν τον πειραματισμό με ευέλικτες μεθόδους αξιολόγησης που αλλάζουν την προσαρμογή στις ανάγκες και τις δυνατότητες των εκπαιδευτικών και των μαθητών.
- **Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών:** Προγράμματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης για τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές αξιολογήσεις και τη χρήση των νέων εργαλείων.

Συνοψίζοντας, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί κεντρικό μέρος της διαδικασίας εκπαιδευτικής βελτίωσης. Με την σωστή εφαρμογή, μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη και ανάπτυξη των επαγγελματικών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, ενισχύοντας την ποιότητα της εκπαίδευσης και την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων για τους μαθητές.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Γιαννακόπουλος, Ν., & Ντεμούσης, Μ. (2015). *Οικονομική της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.

Γραμματικόπουλος, Β. (2006, 8 30). Εκπαιδευτική Αξιολόγηση: Μοντέλα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 4(2).

ΔΟΕ / Δελτίο Τύπου -Αρ. Πρωτ. 2323. (2022, 5 26). *Ενιαία κείμενα. Φάση Β3β και Β3γ. Ο αγώνας για την υπεράσπιση του Δημόσιου σχολείου, ενάντια στην αξιολόγηση – εργαλείο, της εμπορευματοποίησης, κατηγοριοποίησης και διαφοροποίησης σχολείων – μαθητών – εκπαιδευτικών, συνεχίζεται. Ανάκτηση 4 2024, από ΔΟΕ: <https://doe.gr/%ce%b5%ce%bd%ce%b9%ce%b1%ce%af%ce%b1-%ce%ba%ce%b5%ce%af%ce%bc%ce%b5%ce%bd%ce%b1-%cf%86%ce%ac%cf%83%ce%b7-%ce%b23%ce%b2-%ce%ba%ce%b1%ce%b9-%ce%b23%ce%b3-%ce%bf-%ce%b1%ce%b3%cf%8e%ce%bd%ce%b1%cf%82/>*

ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 1376). (2017, 6 19). *Θέμα: Άσκηση πιέσεων και δημιουργία κλίματος εκφοβισμού για τις συνεδριάσεις των μόνιμων εκπαιδευτικών για την αξιολόγηση των υποψήφιων διευθυντών. Ανάκτηση 4 2024, από ΔΟΕ (Αρ. Πρωτ. 1376): <https://doe.gr/%ce%ac%cf%83%ce%ba%ce%b7%cf%83%ce%b7-%cf%80%ce%b9%ce%ad%cf%83%ce%b5%cf%89%ce%bd-%ce%ba%ce%b1%ce%b9-%ce%b4%ce%b7%ce%bc%ce%b9%ce%bf%cf%85%cf%81%ce%b3%ce%af%ce%b1-%ce%ba%ce%bb%ce%af%ce%bc%ce%b1%cf%84/>*

ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 317). (2023, 1 25). *Κυβέρνηση και Υπουργείο Παιδείας κλιμακώνουν την επίθεση και εντείνουν την αποδόμηση του δημόσιου σχολείου που ξεκίνησαν με την εσωτερική κι εξωτερική «αξιολόγηση» των σχολικών μονάδων με την πολύ-τροπολογία για την ατομική «αξιολόγηση» των εκπαιδευτικών! Ανάκτηση 4 2024, από ΔΟΕ (Αρ. Πρωτ. 317): <https://doe.gr/%ce%b1%ce%bd%ce%b1%ce%ba%ce%bf%ce%af%ce%bd%cf%89%cf%83%ce%b7-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%b7%ce%bd-%cf%80%ce%bf%ce%bb%cf%8d-%cf%84%cf%81%ce%bf%cf%80%ce%bf%ce%bb%ce%bf%ce%b3%ce%af%ce%b1-%ce%b3%ce%b9/>*

ΔΟΕ/Δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 517). (2023, 5 19). *Ενιαία κείμενα. Φάση Β,Γ. Υλοποίηση και αποτίμηση κατά άξονα. Ο αγώνας για την υπεράσπιση του Δημόσιου σχολείου, ενάντια στην αξιολόγηση – εργαλείο, της εμπορευματοποίησης, κατηγοριοποίησης και διαφοροποίησης σχολείων – μαθητών – εκπαιδευτικών, συνεχίζεται. Ανάκτηση από ΔΟΕ (Αρ. Πρωτ. 517): <https://doe.gr/%ce%b5%ce%bd%ce%b9%ce%b1%ce%af%ce%b1-%ce%ba%ce%b5%ce%af%ce%bc%ce%b5%ce%bd%ce%b1-%cf%86%ce%ac%cf%83%ce%b7-%ce%b2%ce%b3-%cf%85%ce%bb%ce%bf%cf%80%ce%bf%ce%af%ce%b7%cf%83%ce%b7-%ce%ba%ce%b1%ce%b9/>*

- ΔΟΕ-Δελτίο Τύπου (Αρ. Πρωτ. 701). (2023, 10 27). *Θέμα: Εγκύκλιος «Οδηγίες αναφορικά με την διαδικασία αξιολόγησης εκπαιδευτικών και μελών ΕΕΠ –ΕΒΠ σχολικού έτους 2023-2024».* Τίποτε νέο. Επανάληψη των εκβιασμών και των απειλών για την επιβολή της αντεκπαιδευτικής ατομικής αξιολόγησης. Ανάκτηση από Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδα - Δελτίο Τύπου: <https://doe.gr/%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%AF%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF-%CE%BF/>
- Δουκάκης, Σ., Μουντρίδου, Μ., Νιάρη, Μ., & Βλάμος, Π. (2023). *Αειφορία, ανθρώπινη ευημερία και το μέλλον της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Ζαράρη, Σ. (2022, 5 19). *Διαδικασία επιλογής διευθυντών/τριών σχολείων με βάση το Νόμο 4823/2021: έρευνα σε διευθυντές/τριες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. Πανεπιστήμιο Αιγαίο, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού. Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίο.
- Τσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *Εισαγωγή στην Ποιοτική Έρευνα*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Καστρινάκη, Α. (2023, 1 22). Ν. Κεραμέως: Η αξιολόγηση κομβικό εργαλείο βελτίωσης των εκπαιδευτικών. *Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων ΑΠΕ-ΜΠΕ*. Ανάκτηση 4 2024, από <https://www.amna.gr/mobile/articleen/702479/N-Kerameos-I-axiologisi-kombiko-ergaleio-beltiosis-ton-ekpaideutikon>
- Καταστατικό ΔΟΕ. (1982). *Καταστατικό της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας*. Ανάκτηση 5 2024, από ΔΟΕ: <http://doe.gr/wp-content/uploads/2017/09/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%94%CE%9F%CE%95.pdf>
- Λακασάς, Α. (2016, 1 13). «Οχι» Φίλη σε αξιολόγηση σχολείου. *Καθημερινή*. Ανάκτηση 4 2024, από <https://www.kathimerini.gr/society/845468/ochi-fili-se-axiologisi-scholeioy/>
- Λακασάς, Α. (2018, 3 16). Καταργεί την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ο Γαβρόγλου. *Καθημερινή*, <https://www.kathimerini.gr/politics/954229/katargei-tin-axiologisi-ton-ekpaideytikon-o-gavrogloy/>. Ανάκτηση 4 2024, από <https://www.kathimerini.gr/politics/954229/katargei-tin-axiologisi-ton-ekpaideytikon-o-gavrogloy/>
- Λαμπρινού, Κ. (2024). *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: Εναλλακτικό μοντέλο αξιολόγησης με τη χρήση των νέων τεχνολογιών*. Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων-Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: "Δημόσια Διοίκηση – Δημόσιο Μάνατζμεντ". Αθήνα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.
- Μπαγκούα, Α. (2019). *Ο ρόλος του διευθυντή στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών*. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

- Μπάρδα, Δ., & Κουτούζης, Μ. (2021). Ο συνδικαλιστικός λόγος και η συμβολή του στον δημοκρατικό διάλογο: Ο λόγος της ΔΟΕ για την αξιολόγηση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 7.
- Μπατατέγας, Ν. (2024). *Συγκριτική μελέτη των απόψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τη διαδικασία της αξιολόγησης*. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών-ΠΜΣ «Δημόσια Διοίκηση» (Master of Science (M.Sc.) in Public Administration). Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.
- Ν. 5014/2023. (2023, 1 21). Ν. 5014/2023. *Θεσμικό πλαίσιο για τη διερεύνηση αεροπορικών και σιδηροδρομικών ατυχημάτων για την*. Ανάκτηση 3 2024, από Εφημερίδα Κυβερνήσεως: <https://www.especial.gr/wp-content/uploads/2023/01/fek-a-14-21-01-2023-nomos-5014-2023.pdf>
- Νόμος 4823/2021. (2021, 8 3). *Νόμος 4823/2021. Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις*. Ανάκτηση 3 2024, από esos.gr: https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos_48232021_ar._f._136.pdf
- Παναγιώτου, Κ. (2015). *Ανησυχίες εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στην Αυτοαξιολόγηση. Ο ρόλος του διευθυντή και άλλων παραγόντων*. Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης- Πρόγραμμα ΜΤΧ Σπουδών . Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Παπαστεφανάκη, Ε. (2023). *Μεταρρυθμιστική παιδαγωγική σκέψη στην Ελλάδα (1ο μισό του 20ού αιώνα) - Φιλελεύθερες, συντηρητικές και σοσιαλιστικές προσεγγίσεις του νέου σχολείου*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Παρασκευοπούλου, Χ. (2022). *Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στα νομοθετικά κείμενα. Αποτύπωση και σύγκριση των δύο τελευταίων επεισοδίων αξιολόγησης στον ελληνικό χώρο*. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης-ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης - Εκπαιδευτική Ηγεσία». Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.
- Περδικάρης, Α. (2023, 11 6). Κυρ. Πιερρακάκης: Αξιολόγηση παντού στην εκπαίδευση με πρώτο μένα. *Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων ΑΠΕ-ΜΠΕ*. Ανάκτηση 4 2024, από <https://www.amna.gr/home/article/773670/Kur-Pierrakakis-Axiologisi-pantou-stin-ekpaideusi-me-proto-emena>
- Πετρίδου, Γ. (2023). *Η διερεύνηση απόψεων εκπαιδευτικών και διευθυντών Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της αξιολόγησης (Ν 4823/2021)*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής και της Διά Βίου Μάθησης: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Πετροπούλου, Ο., Κασιμάτη, Α., & Ρετάλης, Σ. (2015). *Σύγχρονες μορφές εκπαιδευτικής αξιολόγησης με αξιοποίηση εκπαιδευτικών τεχνολογιών*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Σιώνα, Μ. (2023). *Απόψεις Εκπαιδευτικών Προσχολικής Εκπαίδευσης του Ν. Αττικής για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου*. Σχολή Θετικών Επιστημών, Διατμηματικό πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Λαμία: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

- Σκουρτέλη, Μ., & Σιακαβάρας, Χ. (2016, 1 14). Ο υπουργός επικαλείται το ΠΔ για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. *ESOS*. Ανάκτηση 4 2024, από <https://www.esos.gr/arthra/41848/o-yπουργos-epikaleitai-pd-gia-tin-axiologisi-ton-ekpaideytikon>
- Σοφού, Ε. (2023). *Η διαμορφωτική αξιολόγηση και τεκμηρίωση στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Σταμέλος, Γ., Βασιλόπουλος, Α., & Καβασακάλης, Α. (2015). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές πολιτικές*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Σταμέλος, Γ., Καβασακάλης, Α., Φρούντα, Μ., & Βασιλόπουλος, Α. (2022). *Εκπαιδευτικοί θεσμοί και προγράμματα-Οργάνωση, σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Τζιάνη, Α. (2023). *Στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την αξιολόγησή τους*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής και της Διά Βίου Μάθησης: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Τσιούμαρη, Ν. (2014). *Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και ο Θεσμός του Σχολικού Συμβούλου*. Σχολή Επιστήμων του Ανθρώπου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης - Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Οργάνωση Και Διοίκηση Της Εκπαίδευσης». Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Ψιλούτσικου, Μ. (2023). *Μεθοδολογία Έρευνας στις Διοικητικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- E-nomothesia.gr/N. 4327/2015. (2015). *Νόμος 4327/2015 - ΦΕΚ Α 50/14-5-2015*. Ανάκτηση 1 2024, από E-nomothesia.gr: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-4327-2015.html>
- E-nomothesia/N.4692/2020. (2020). *N.4692/2020: Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις*. Ανάκτηση 1 2024, από E-nomothesia.gr: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/nomos-4692-2020-phek-111a-12-6-2020.html>

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Adams, T., Aguilar, E., & Berg, E. (2015, February). A Coherent System of Teacher Evaluation for Quality Teaching. *Education Policy Analysis Archives*, 23(17).
- Adebayo, A., & Friday, O. A. (2019). A review of scientific and humanistic approaches in. *Perspectives in Education*, 12(3).
- Aydarova, E. (2021, 9 23). Building a One-Dimensional Teacher: Technocratic Transformations in Teacher Education Policy Discourses. *A Journal of the American Educational Studies Association*, 57(6).

- Cai, H. (2024, January). Preschool Teachers Teaching Quality Evaluation Based on Neural Network Algorithms. *Scalable Computing Practice and Experience*, 25(1), σσ. 423-434.
- Darling-Hammond, L., & Bransford, J. (2005). Preparing Teachers for a Changing World: What Teachers Should Learn and Be Able to Do. Jossey-Bass.
- Gitomer, D., & Marshall, B. L. (2023, August). The sizzle and fizzle of teacher evaluation in the United States and the selective use of research evidence. *Frontiers in Education*, 1(11).
- Hardarson, A. (2017, February 16). Aims of Education: How to Resist the Temptation of Technocratic Models. *Journal of Philosophy of Education*, 51(1).
- Hattie, J. (2009). Visible Learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement. Routledge.
- He, X., & Wang, Y. (2024, January). The Construction of Teacher's Teaching Quality Evaluation System Based on the Teacher-Student Cooperation Model. *SHS Web of Conferences*, 2(26).
- Marzano, R. J. (2007). The Art and Science of Teaching: A Comprehensive Framework for Effective Instruction. *ASCD*, 5(12).
- Ross, E., & Walsh, K. (2019). State of the states 2019: Teacher and principal evaluation policy. *National Council of Teacher Quality*, 5(23).
- Steinberg, M. P., & Donaldson, M. (2015). The new educational accountability: Understanding the landscape of teacher evaluation in the post-NCLB era. *Education Finance and Policy*, 11(3), σσ. 1-20.
- Winarno, Zuhri, Muh, Mansur, Sutomo, I., & Widhyahrini, K. (2019, 10). Development of Assessment for the Learning of the Humanistic Model to Improve Evaluation of Elementary School Mathematics. *International Journal of Instruction*, 12(4).